

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 16 (561)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
27 серпня 2022 року

ДОБРОЧИННІСТЬ

ВОЛОНТЕРСЬКОМУ ЦЕНТРУ НАШОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПЕРЕДАЛИ ТЕПЛОВІЗОР

Представники волонтерського руху «Misericordia» передали волонтерському центру Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського тепловізор для потреб наших захисників. Вони також при-

ТНМУ, адже його представники активно допомагають нашим воїнам і знають, де цей пристрій буде дуже потрібним. Два тепловізори ми віддали капелану ЗСУ отцю Євгену Влоху, який безпосередньо возить допомогу нашим оборонцям на

везли ліки й засоби медичного призначення. Прилад для військових і медикаменти придбали представники громадської організації в Мисловиці «Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych Nasze Mysiowice». Підтримку наших захисників у Республіці Польща здійснюють Івона Зімняк і пан Пшемислав.

Логістику цієї гуманітарної допомоги забезпечив доцент ТНМУ Тарас Кадобний. «Загалом польські добровільники передали чотири тепловізори. Один з них ми передали волонтерському центру

передову. І ще один буде передано громадській організації «Козацько-десантний рій», – розповів Тарас Богданович.

Ректор ТНМУ, професор Михайло Корда запевнив, що прилад буде віддано військовим, які нині перебувають у зоні найзапекліших боїв. Очільник вишу подякував благодійникам та юним волонтерам за їхню працю.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА
Світлина авторки

ПАМ'ЯТЬ

ВИПУСКНИКОВІ ТНМУ ПОСМЕРТНО ПРИСВОЄНО ЗВАННЯ «ПОЧЕСНИЙ ГРОМАДЯНИН МІСТА ТЕРНОПОЛЯ»

На позачерговому засіданні 17-ї сесії Тернопільської міської ради, яке відбулося 22 серпня 2022 року, депутати прийняли рішення про присвоєння звання «Почесний громадянин міста Тернополя» 41 мешканцю громади, з яких 39 отримали його посмертно. Почесним громадянином Тернополя став випускник Тернопільського національного медичного університету Сергій Шишковський, який закінчив виш 2018 року.

Сергій Олегович був старшим бойовим медиком евакуаційного відділення медичної роти військової частини А0216. Добровільно пішов на війну медичним братом.

Він загинув 18 березня 2022 року в Миколаєві під час виконання службових обов'язків, рятуючи побратимів під ракетними обстрілами.

Схиляємо голови в пошані до виконаного обов'язку та бережемо у серцях світлу пам'ять про нашого випускника.

СТУДЕНТИ: ПОГЛЯД ЗБЛИЗЬКА

Арсен ПОЛЯКОВ – студент четвертого курсу медичного факультету.

Стор. 20

У НОМЕРІ

Стор. 2-19

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021- 2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

Розвиток в університеті технологій дистанційного навчання, залучення відкритих для нашої країни міжнародних освітніх платформ, співпраця з університетами Великої Британії, Німеччини, Франції, створення потужної бази навчально-методичних комплексів у системі Moodle на сторінках кафедр, достатнє матеріально-технічне та кадрове забезпечення гарантували успішне виконання здобувачами вищої освіти навчального плану та освітніх програм у період воєнного стану, дозволили провести атестацію випускників і здійснити випуск 2022 року, провести підготовку та профорієнтаційну роботу до вступної кампанії 2022 року.

Стор. 22

ДОЦЕНКА НАТАЛІЯ ЛІСНИЧУК: «НАЙВАЖЧЕ У ВОЛОНТЕРСЬКІЙ РОБОТІ ТЕ, ЩО ЧАСТИНА КОНТАКТІВ У ТВОЄМУ ТЕЛЕФОНІ ВЖЕ НІКОЛИ НЕ ПІДНІМЕ СЛУХАВКУ У ВІДПОВІДЬ»

«Ректор викликав мене й повідомив, що я буду відповідати за роботу волонтерського центру, що необхідно зробити сайт, на якому буде відображена діяльність центру та буде максимально прозора звітність. Вважаю, що ми свої мети досягли», – каже заступниця ректора ТНМУ з міжнародних зв'язків і керівниця волонтерського центру Наталія Лісничук.

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

ЗВІТНА ДОПОВІДЬ РЕКТОРА ТНМУ, ПРОФЕСОРА МИХАЙЛА КОРДИ

Шановні делегати конференції трудового колективу університету, шановні члени вченої ради, шановні колеги!

Розвиток в університеті технологій дистанційного навчання, укладення угоди з Microsoft і побудова дистанційного навчання на платформі Microsoft Teams, залучення відкритих для нашої країни міжнародних освітніх платформ, співпраця з університетами Великої Британії, Німеччини, Франції, створення потужної бази навчально-методичних комплексів у системі Moodle на сторінках кафедр, достатнє матеріально-технічне та кадрове забезпечення гарантували успішне виконання здобувачами вищої освіти навчального плану та освітніх програм у період воєнного стану, дозволили провести атестацію випускників і здійснити випуск 2022 року, провести підготовку та профорієнтаційну роботу до вступної кампанії 2022 року.

2021-2022 навчальний рік був особливим. Розпочата російською широкомасштабна війна проти нашої держави змусила нас переналаштувати організацію освітнього процесу. Колектив університету, дбаючи про забезпечення освітнього процесу, з першого дня війни активно включився й у допомогу нашим захисникам, а університет став одним з волонтерських центрів м. Тернополя. Студенти та викладачі у волонтерському центрі розпочали сортування продуктів харчування, медикаментів, речей, предметів гігієни тощо, які передають як гуманітарну допомогу іноземні партнери та міжнародні донори або приносять тернополяни. Робота волонтерського центру спрямована на забезпечення бійців Збройних сил України, Національної гвардії, працівників МВС і ДСНС одягом, амуніцією, необхідними лікарськими засобами та виробами медичного призначення, в тому числі індивідуальними аптечками та медичними рюкзаками, які формують за стандартами НАТО. ТНМУ долучений до роботи «Волонтерського складу МОЗ» і забезпечує лікувально-профілактичні заклади України необхідними ліками, виробами медичного призначення та медичними приладами відповідно до потреб, зазначених в системі MEDDATA НСЗУ. Сортування ліків здійснюють відповідно до АТС класифікації, їх облік, прийом і видачу із занесенням інформації в MEDDATA. Вироби медичного призначення та витратні матеріали сортують, реєструють, складають і видають із внесення інформації в автоматизовану систему MEDDATA.

Працівники кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків про-

водять виготовлення екстемпоральних лікарських форм, а саме присипок і паст.

Волонтерський центр ТНМУ також сприяє поселенню внутрішньо переміщених осіб у гуртожитки університету, наданню психологічної допомоги, стоматологічної допомоги у стоматологічному центрі ТНМУ військовим, бійцям тероборони, внутрішньо переміщеним особам і всім громадянам з гострим зубним болем.

На волонтерських засадах працівники центру симуляційного навчання проводять курси з домедичної допомоги в екстремальних умовах.

У лавах Збройних сил України та територіальної оборони боронять нашу землю працівники університету:

1. Домбрович Мирослав Іванович – доцент кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини;

2. Лісовський Юрій Григорович – асистент кафедри медицини катастроф та військової медицини;

3. Цицюра Роман Іванович – доцент закладу вищої освіти кафедри медицини катастроф та військової медицини;

4. Чорномидз Андрій Васильович – доцент закладу вищої освіти кафедри фармакології з клінічною фармакологією;

5. Тераз Віталій Михайлович – лаборант кафедри ортопедичної стоматології;

6. Масник Василь Миколайович – слюсар-електрик з ремонту електроустаткування 4 розряду;

7. Процайло Олексій Михайлович – старший лаборант кафедри оперативної хірургії та клінічної анатомії;

8. Галаван Андрій Олегович – провідний фахівець відділу інформаційних технологій;

9. Найда Михайло Борисович – начальник відділу сприяння працевлаштуванню випускників;

10. Цибулька Павло Михайлович – слюсар-електрик з ремонту електроустаткування гуртожитку.

ТНМУ у міжнародних рейтингах

Значні напрацювання останніх років, активна участь працівників університету в науковій, винахідницькій, міжнародній діяльності, розвитку освітніх технологій дозволили й надалі університету бути серед лідерів вищої медичної освіти України.

Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта» в партнерстві з міжнародною групою експертів IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence репрезентував новий академічний рейтинг закладів вищої освіти України «Топ-200 України 2022». Тернопільський національний медичний університет імені Івана Горбачевського цього року посів 1 місце серед медичних і фармацевтичних вишів нашої країни та 20-у позицію серед 200 закладів вищої освіти України. Порівняно з результатами минулого року ТНМУ піднявся на чотири сходинки вище серед усіх університетів і медичних зокрема.

У версії рейтингу Ranking Web of Universities (Webometrics) за 2022 рік Тер-

перше місце серед ЗВО України, подавши 234 заявок на винаходи та корисні моделі, а керівник патентно-інформаційного відділу, доцент кафедри загальної хірургії ТНМУ Андрій Павлишин став рекордсменом України в номінації «Наука і технології в галузі винахідництва». У нашого науковця найбільша кількість отриманих патентів – понад 805.

У звітному навчальному році ТНМУ вдруге поспіль став переможцем «Народного бренду» м. Тернополя в номінації «Вищі навчальні заклади».

ТНМУ – переможець міжнародних конкурсів, грантів, програм

У 2021-2022 навчальному році ТНМУ продовжував реалізацію проєктів за програмою Еразмус+:
– «Building Academic Capacity in Global Health in the Eastern Europe – Central Asia Region (BACE)».

– «Simulation in Undergraduate Medical Education for Improvement of SAFETY and Quality of Patient Care (SAFEMED+)».

– «Innovative Rehabilitation Education – Introduction of new master degree programs in Ukraine (REHAB)».

Університет отримав освітні гранти:

– грант від Британської ради в Україні «Програма вдосконалення викладання у вищій освіті України» у партнерстві з Інститутом вищої освіти НАПН України і Advance HE (Велика Британія) та за підтримки Міністерства освіти і науки України і Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО);

– грант від Американської ради в Україні: ACTR/ACCELS для реалізації проєкту «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic IQ Initiative).

Команда ТНМУ з науковим проєктом Folate Status and Risk of Neural Tube Defects in Western Ukraine стала переможцем відбору Temerty Ukraine-Toronto Education & Collaboration Fund. Конкурс заснував медичний факультет імені Темерті Університету Торонто в Канаді для підтримки молодих лідерів охорони здоров'я в Україні через спільні дослідницькі та освітні програми, ініціативи й заходи.

У звітному році університет отримав грант від RECOOP HST Association на проведення дослідження «Дослідження генетичного поліморфізму в перехворілих на COVID-19 різного ступеня тяжкості».

У звітному навчальному році спільний проєкт ТНМУ та Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України «Вплив природної та штучної імунізації антигенами SARS-CoV-2 на стан системи гемостазу» та спільний проєкт ТНМУ та Інституту кібернетики імені В.Глушкова «Розробка хмарної платформи пацієнт-центричної телереабілітації онкологічних хворих на основі математичного моделювання» отримали фінансування від Національного фонду досліджень України за програмою «Наука для безпеки та сталого розвитку України».

(Продовження на стор. 3)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2)

У період війни, після 24 лютого, університет отримав два гранти від проекту SAFEMed «Безпечні, доступні та ефективні ліки для українців» Американської агенції з розвитку United States Agency for International Development (USAID) за сприяння Міністерства охорони здоров'я України для підтримки освітніх курсів у відповіді на виклики воєнного часу. В рамках реалізації цих двох грантових проєктів університет провів серію онлайн-тренінгів «Ази роботи в аптеці» (Pharmacy Store: from Bench to Bedside) для студентів-медиків 4-6 курсів, лікарів-інтернів, випускників медичних коледжів з базових знань і розуміння основних процесів та роботи в аптеці на посаді помічника фармацевта (охоплено 678 осіб), а також курси з надання домедичної допомоги в умовах воєнних дій для 1050 осіб з числа рятувальників, поліцейських, цивільного населення тощо. Загальна сума грантової підтримки склала 1008630,0 грн.

Для підтримки якості та рівня викладання дисциплін університет започаткував співпрацю з:

- медичною школою Університету Манчестера (Великобританія) щодо надання академічної підтримки у викладанні теоретичних і клінічних дисциплін та співпраці у сфері науки;

- університетом Кілю (Великобританія) щодо забезпечення викладання клінічних дисциплін і наукових спільних проєктів;
- з медичним факультетом університету Вюрцбурга (Німеччина) Julius-Maximilians-Universität of Würzburg виграно грант від DAAD «Цифрова Україна: забезпечення успішності навчання в часи кризи» UA-MEDSAT: Ukraine MEDical Satellite Teaching.

Для підтримки ТНМУ та забезпечення онлайн-навчання під час війни для нас було надано безкоштовні доступи до освітніх платформ:

- Освітні платформи від Elsevier Health:
  - ClinicalKey (Elsevier Health) — інформація, що базується на доказовій медицині, для різних спеціальностей. Дозволяє засвоювати фундаментальні знання та покращувати клінічну практику (сучасні протоколи лікування, довідники та журнали, інформація про лікарські засоби, відео, практичні рекомендації, клінічні калькулятори тощо.
  - Complete Anatomy (Elsevier Health) — найдосконаліша у світі платформа 3D анатомії.
  - Osmosis (Elsevier Health) — освітній відеоконтент, бібліотека з понад 2000 відео, що охоплюють патологію, фізіологію, фармакологію та клінічну практику, з відповідними запитаннями, картками та нотатками.

- AMBOSS — платформа для опанування клінічних і теоретичних знань і навичок. Онлайн-курси з невідкладних станів.

- Міжнародна компанія EBSCO для підтримки українських медичних закладів відкрила безкоштовний доступ до ресурсів клінічної інформації:
  - DynaMed (EBSCO) надає найактуальнішу та точну, доказову інформацію клініцистам;
  - Nursing Reference Center Plus (EBSCO) надає доказову клінічну інформацію медичним сестрам;
  - Rehabilitation Reference Center (EBSCO) надає доказову інформацію для фізіотерапевтів.

4. Lecturio — вільний доступ до ресурсів медичної освітньої платформи для студентів, які перебувають в Україні та тих, хто за кордоном (у тому числі для іноземних студентів ТНМУ).

5. Вільний доступ для науковців до онлайн-ресурсів British Medical Journal:
  - доступ до BMJ Best Practice;
  - доступ до BMJ Learning.

6. Портал Research4Life надав онлайн-доступ до своїх ресурсів для науковців університету. У межах платформи Research4Life забезпечують доступ до більше ніж 154 тис. наукових журналів і книг від понад 200 видавців з усього світу.

7. Видавництво Elsevier відкрило повний доступ до більш ніж 80 журналів медичного спрямування.

Завдяки співпраці з українсько-швейцарським проєктом «Розвиток медичної освіти» для працівників університету проведено низку тренінгів з безперервного професійного розвитку, зокрема груп рівних, фасилітаторства, проєктного менеджменту.

Покращення матеріально-технічної бази

Освітній процес на всіх кафедрах і факультетах повністю забезпечували необхідними витратними, а також канцелярськими товарами. На більшості кафедр оновлено комп'ютерний парк, придбано нові принтери та копіювальну техніку.

Для забезпечення освітнього процесу в університеті отримано обладнання та предмети довгострокового користування, в тому числі 103 одиниці медичного обладнання на суму 1316010,60 грн., 8 одиниць лабораторного обладнання на суму 856594,87 грн., 21 фантом і манекен на суму 1915743,00 грн., 290 одиниць спортивного обладнання та спортивного інвентаря на суму 74330,0 грн., 42 одиниці комп'ютерної техніки на суму 623400,00 грн., 259 одиниць оргтехніки на суму 1539566,55 грн., 10 758 примірників навчальної літератури на суму 4 680 428,45 грн., реактивів і витратних матеріалів на суму 761578,90 грн.

За 2021-2022 навчальний рік університет за рахунок грантів і дарунків отримав обладнання, книг, реактивів і предметів довгострокового використання та малоцінних необоротних матеріальних активів на суму 2173226,78 грн., у тому числі лабораторного обладнання — 1 одиниця на суму 30000,00 грн., медичного обладнання — 63 одиниці на суму 115108,50 грн., оргтехніки — 8 одиниць на 97168,55 грн., фантомів, манекенів і тренажерів — 20 одиниць на суму 1114245,00 грн., бібліотечного фонду (книг) — на суму 227874,35 грн., реактивів — на суму 533704,55 грн., інших матеріальних активів — на суму 55125,83 грн.

Проведено також велику роботу для поліпшення умов навчання студентів. Кафедра терапевтичної стоматології отримала нові навчальні площі (735,9 м²) на новозбудованому 3 поверсі стоматологічного корпусу, в результаті суттєво збільшилися навчальні площі центру симуляційного навчання.

У 2021-2022 навчальному році розширили міжнародну співпрацю. Підписано вісім угод про міжнародну діяльність, тож нині університет співпрацює з 92 зарубіжними вищими медичними освітніми закладами, закладами охорони здоров'я та іншими міжнародними партнерами з 33 країн світу.

У квітні 2022 року 42 курсанти військо-

вої кафедри, які завершували 2022 року навчання в університеті, одночасно завершили навчання за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби, склали Присягу на вірність народу України.

15 червня 2022 року відбувся 62-й випуск лікарів медичного факультету, 14-й — лікарів стоматологічного факультету, 17-й — провізорів, 7-й — бакалаврів з фізичної терапії, 4-й — фізичних терапевтів, випуск сестер-бакалаврів, медичних сестер-магістрів, 2-й випуск магістрів зі спеціальності «Громадське здоров'я» та бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Парамедик» Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського.

Нагороди науково-педагогічним працівникам ТНМУ

У звітному році почесне звання «Заслужений лікар України» отримав проф. Гребенюк М.В., а почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки» — проф. Марчишин С.М.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

Епідемія коронавірусної інфекції та війна змусили у 2021-2022 навчальному році освітній процес здійснювати в більшості за дистанційною або змішаною формою. Microsoft Teams використовували як основну платформу для дистанційного навчання. Крім кафедральних навчальних банків лекцій та клінічних кейсів, для забезпечення освітнього процесу використовували також освітні платформи ELSEVIER HEALTH, AMBOSS, EBSCO, Lecturio, доступ до яких безкоштовно надали власники у зв'язку з війною.

З метою покращення практичної підготовки здобувачів освіти рішенням вченої ради університету на базі центру симуляційного навчання ТНМУ створено кафедру екстреної та симуляційної медицини. Ця кафедра стане випусковою для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Парамедик», спеціальності 223 Медсестринство. Кафедра екстреної та симуляційної медицини стане також базовою для лікарів-інтернів зі спеціальності «Медицина невідкладних станів».

Спеціальності та напрямки підготовки. Освітній процес у ТНМУ здійснювали відповідно до державних стандартів вищої освіти, затверджених освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, робочих навчальних планів за відповідними рівнями вищої освіти:

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»:

За першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальностей:

- 223 Медсестринство, освітньо-професійна програма «Сестринська справа».
- 223 Медсестринство, освітньо-професійна програма «Парамедик».
- 227 Фізична терапія, ерготерапія.

За другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальностей:

- 221 Стоматологія.
- 222 Медицина.
- 223 Медсестринство.
- 226 Фармація, промислова фармація та Фармація.
- 227 Фізична терапія, ерготерапія.
- 229 Громадське здоров'я.

За третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти зі спеціальностей:

- 221 Стоматологія.
- 222 Медицина.
- 223 Медсестринство.

- 226 Фармація, промислова фармація та фармація.
- 228 Педіатрія.

галузі знань 09 «Біологія»:

За третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти зі спеціальностей:

- 091 Біологія.
- галузі знань 1201 «Медицина»:
- спеціальність 7.12010001. Лікувальна справа.

Ліцензування та акредитація. Підготовку здобувачів вищої освіти за ступенями (освітньо-кваліфікаційними рівнями) бакалавра, спеціаліста, магістра, доктора філософії здійснювали відповідно до «Відомостей щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти», затверджених наказом МОН від 30.03.2021 р. № 37-л, і до встановленого для Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України ліцензованого обсягу на рік за рівнями вищої освіти та за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, за Переліком, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 22.05.2020 № 673, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 9 червня 2020 року за № 502/34785.

У звітному році університет пройшов акредитацію в Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти освітньо-наукових програм: «Медсестринство», «Фармація», «Біологія».

На основі освітніх програм розроблено робочі навчальні плани з урахуванням стандартів підготовки здобувачів вищої освіти, які затверджені рішенням вченої ради на поточний навчальний рік.

Внутрішнє забезпечення якості освітнього процесу. Для створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії, у звітному році за кожною освітньою програмою розширено каталог вибіркового дисциплін. Студенти мали можливість вибрати ті дисципліни, які в майбутньому допоможуть їм у професійному зростанні.

Продовжено активну співпрацю з роботодавцями шляхом проведення їх анкетування. За 2021 рік отримано 132 анкети з відгуками про випускників нашого університету та рекомендації щодо покращення якості освітніх програм. З них 34 заповнених анкети від керівників лікувально-профілактичних закладів з 9 областей України, 43 — від фармацевтичних компаній та аптек, 7 — від фізіотерапевтичних установ, 6 — від головних медсестер. Ця інформація використана для оновлення освітніх програм і покращення якості освітнього процесу в університеті.

У 2021-2022 навчальному році було проведено анкетування потенційних роботодавців стосовно їх поглядів на підготовку науково-педагогічних працівників у галузі «Біологія» та «Медсестринство». Опитано 20 потенційних роботодавців і результати анкетування були використані при оновленні освітньо-наукових програм «Біологія» та «Медсестринство».

Для забезпечення якості освіти в університеті за звітний період проведено анкетування студентів усіх курсів і факультетів щодо якості освітньої діяльності. Результати анкетувань враховані при:

(Продовження на стор. 4)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2-3)

- оновленні освітніх програм;
- організації навчального процесу в університеті та на факультетах;
- формуванні навчального плану;
- оновленні навчальних програм з дисциплін;
- формуванні рейтингу викладачів та фінансовій стимуляції їх роботи;
- при плануванні підвищення кваліфікації викладачів;
- вирішенні кадрових питань;
- при проходженні конкурсного відбору, розподілі навчального навантаження науково-педагогічних працівників кафедр;
- при вдосконаленні кафедрями методичного забезпечення навчального процесу, оновленні матеріалів підготовки, лекційних матеріалів та ін.

За результатами анкетування кращі лектори та викладачі кожного курсу й факультету були нагороджені почесними грамотами, а першій «п'ятірці» кращих лекторів і викладачів нараховано бали до щорічного рейтингу науково-педагогічних працівників.

Великий обсяг роботи відділ внутрішнього забезпечення якості освіти зробив щодо анкетування в звітному році аспірантів і студентів випускних курсів. Проанкетовано 85% випускників медичного факультету, 92% – фармацевтичного факультету, 79% – стоматологічного факультету та 76% – факультету іноземних студентів.

За результатами анкетування запропоновано зміни до освітньо-професійних програм, зокрема й на випусковому курсі. Так, для студентів 6 курсу спеціальності «Медицина» розроблено вибіркової профілі: хірургії, внутрішньої медицини, акушерства та гінекології, загальної практики-сімейної медицини. Запроваджено також додатково на випусковому курсі 7 кредитів практики, з яких 4 кредити практики (симуляційного тренінгу) та три – виробничої практики за профілем.

У звітному році також проведено чергове опитування викладачів щодо визначення рівня їх задоволеності умовами праці, оцінки якості освітньої діяльності та надання пропозицій щодо покращення якості навчання. Опитано 437 викладачів університету. Результати анкетування були обговорені на раді із забезпечення якості вищої освіти та використані при оновленні освітніх програм, складанні плану професійного розвитку викладачів, удосконаленні організації освітнього процесу, системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, роботи структурних підрозділів університету.

У 2021-22 навчальному році за результатами анкетування учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів уперше запроваджено наскрізну навчальну програму «Симуляційне навчання». Відповідно до програми «Симуляційне навчання» в матрикулах практичних навчочок виділені окремі блоки практичних навчочок, які студент повинен засвоїти під час роботи в центрі симуляційного навчання.

У звітному році удосконалено роботу 5-рівневої системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти відповідно до рекомендацій щодо забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти. Активно проводила роботу рада з внутрішнього забезпечення якості вищої ос-

віти університету та комісія з внутрішнього забезпечення якості вищої освіти факультетів та ННІ. У засіданнях ради з внутрішнього забезпечення якості вищої освіти університету активно брали участь усі зацікавлені сторони освітнього процесу, у тому числі студенти, аспіранти та роботодавці.

Підвищення педагогічної кваліфікації. Освітній процес в університеті забезпечують 58 кафедр. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» в університеті у звітному році введена накопичувальна бальна система підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. Розроблений та введений в дію План професійного розвитку науково-педагогічних працівників, відповідно до якого викладачі мають можливість проходити семінари, тренінги, майстер-класи, які організували спеціалісти університету.

У звітному році продовжували роботу курси підвищення педагогічної майстерності для наших викладачів. Було проведено педагогічні курси тривалістю 3 кредити ЕКТС «Професійна педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти», «Сучасні технології дистанційного навчання: проблеми їх впровадження в освітній процес вищих медичних навчальних закладів». Відділ внутрішнього забезпечення якості освіти також організував короткотривалі курси підвищення кваліфікації «Добір журналу для публікації результатів наукових досліджень», «Питання реагування, боротьби та протидії випадкам булінгу в університеті», «Психічна саморегуляція особистості засобами арт-терапії», «Академічна доброчесність в умовах сучасного освітнього простору», «Як навчити студентів комунікувати: інтерактивні та студентоцентри методи», «Емоції на роботі: профілактика та подолання професійного та емоційного вигорання».

Протягом 2021-2022 навчального року 276 викладачів пройшли онлайн-семінари, тренінги, вебінари та ін. як в Україні, так і за її межами й отримали додаткові години відповідно до накопичувальної системи.

Для забезпечення безперервного професійного розвитку викладачів у педагогічній, науковій та професійній діяльності при відділі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти створено центр професійного розвитку. Діяльність такого центру спрямовано на допомогу викладачам у підвищенні кваліфікації та організації різного виду курсів, тренінгів, семінарів.

Відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти створив у структурі вебсайту університету портал «Підвищення педагогічної майстерності викладачів університету», де можна ознайомитися з нормативно-правовими документами щодо підвищення педагогічної майстерності, онлайн-звітами накопичувальної системи та кількості отриманих балів науково-педагогічними працівниками університету за 2021-2022 навчальний рік і попередні роки. На сайті можна знайти інформацію про проведені та заплановані заходи, курси, тренінги, семінари, ознайомитися з можливостями дистанційного проходження тренінгів, вебінарів і стажування на онлайн-платформах та отримати іншу важливу інформацію.

Забезпечення вивчення англійської мови. Оскільки визначення рівня знань англійської мови за професійним спрямуванням ввійшло до складу Єдиного державного кваліфікаційного іспиту, в університеті в звітному році тривала значна робота, спрямована на вивчення студентами англійської мови та покращення англомовного навчання.

Для викладачів університету працювали курси з підготовки до складання іспиту на міжнародний рівень володіння англійською мовою B2. За результатами навчання 9 науково-педагогічних працівників університету отримали міжнародні сертифікати «Cambridge English» про володіння англійською мовою на цьому рівні. Всього наразі в університеті працює 118 викладачів, які мають сертифікат про рівень володіння англійською мовою B2 і вище.

Післядипломна підготовка лікарів. У звітному році МОЗ України затвердив нове «Положення про інтернатуру», яким зменшив перелік спеціальностей в інтернатурі, терміни проходження інтернатури та тривалості очного навчання в закладах післядипломної освіти та перебування на базах стажування. Відповідно до затверджених типових навчальних програм за спеціальностями, кафедри факультету післядипломної освіти та медичного факультету, які провадять підготовку в інтернатурі за профілем кафедри розробили освітні програми, робочі навчальні плани за роками навчання. Кафедра екстреної та симуляційної медицини стала розробником примірної програми підготовки в інтернатурі лікарів з медицини невідкладних станів.

У звітному році університет включено до провайдерів безперервного професійного розвитку лікарів і фармацевтів.

У зв'язку з новими підходами до післядипломної освіти та створення можливостей безперервного професійного розвитку лікарів кафедри факультету післядипломної освіти розробили програми однотижневих і двотижневих курсів тематичного удосконалення з проблемних питань клінічної медицини. Особливо популярними були короткотривалі курси тематичного удосконалення, які відбувалися на базі навчально-практичного центру симуляційного навчання з невідкладної допомоги, домедичної допомоги, серцево-легеневої реанімації. Продовжує існувати великий попит на курси тематичного удосконалення «Лапароскопічні та інші малоінвазивні технології в хірургії й урології», які відбуваються на базі навчального центру малоінвазивних оперативних технологій.

Забезпечення дистанційного навчання. У зв'язку з переважним дистанційним навчанням студентів у звітному році активно використовували та удосконалювали технології дистанційного навчання. Викладачі кафедр створили репозитарії відеолекцій, які розташували на сторінці кафедри у системі Moodle, а також в YouTube.

Для читання лекцій та проведення практичних занять у дистанційному режимі відділ інформаційних технологій адаптував внутрішньоуніверситетську систему АСУ до програмної платформи Microsoft Teams, що дозволило якісно проводити навчальні заняття, а також дистанційно опитувати студентів під час контролю знань.

Велике значення в забезпеченні якісно-

го дистанційного навчання відіграла створена протягом попередніх років база навчально-методичних комплексів і програма контролю знань, яка наповнена тестовими завданнями.

Широко протягом звітнього року використовували віртуальні навчальні програми, зокрема програму з вивчення невідкладних станів «Body Interact – clinical reasoning education», яку застосовували для вивчення клінічних ситуацій при невідкладних станах у внутрішніх хворобах та неврології.

Працівники кафедр для забезпечення якості освітнього процесу при дистанційному навчанні також використовували міжнародні освітні платформи, безкоштовний доступ до яких було надано у час війни. Це – освітні платформи від Elsevier Health: ClinicalKey, Complete Anatomy, Osmosis; освітня платформа AMBOSS; освітні платформи EBSCO: DynaMed, Nursing Reference Center Plus, Rehabilitation Reference Center; освітня платформа Lecturio.

У червні 2022 року видавництво McGraw-Hill також надало для ТНМУ безкоштовний доступ до трьох медичних платформ:

- AccessMedicine
- AccessSurgery
- AccessEmergencyMedicine.

Медична школа університету Манчестера надала для викладачів кафедр доступи до своїх клінічних кейсів, які використовують під час проведення занять з клінічних дисциплін, а також погодилася провести для ТНМУ низку онлайн-семінарів за напрямками:

1. Основи оцінювання – принципи оцінювання, рівні оцінювання, стандартизація оцінювання.
2. ОСКІ: типи станцій, дизайн станцій, підходи до стандартизації оцінювання (із запропонованим шаблоном написання).
3. Оцінка клінічного кейсу.
4. Найкраща практика написання MCQ-запитань з найкращою відповіддю.

Також університет отримав доступ до навчальної платформи Coursifya.

Бібліотечний фонд навчальної літератури. Уже восьмий рік поспіль активно збільшують та оновлюють фонд університетської бібліотеки. У звітному періоді до бібліотечного фонду надійшло 10758 примірників навчальної літератури на суму 4 680 428,45 грн. Серед закуплених англомовних підручників – найновіші та найвідоміші у світі видання, навчальний матеріал у яких відповідає сучасним вимогам.

ISO 9001:2015. Для поліпшення якості управління освітнім процесом в університеті удосконалено міжнародні стандарти ISO 9001:2015. На кожній кафедрі пройшли додаткові курси удосконалення відповідальні особи за взаємодії між підрозділами, оновлена кафедральна документація, удосконалені навчально-методичні комплекси.

Симуляційне навчання. Протягом 2021-2022 навчального року відбулося збільшення площі Центру симуляційного навчання за рахунок вивільнення 1-го поверху та отримання додаткових площ на третьому поверсі. Нині загальна площа усіх приміщень Центру, у тому числі допоміжних, становить майже 2400 квадратних метрів, з них навчальні площі – 1300 квадратних метрів. Сюди входять:

(Продовження на стор. 5)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2-4)

- 22 лабораторії для симуляцій;
- 7 дебрифінг-залів;
- 2 лекційних зали;
- 2 зали для технічного обслуговування обладнання;
- 11 складських приміщень;
- 12 приміщень для викладачів і лаборантів.

Протягом навчального року, незважаючи на початок воєнних дій, Центр оснащений за рахунок закупівель за кошти університету, грантових проєктів і коштів спонсорів.

За кошти університету, зокрема, закуплено обладнання в новостворені лабораторії оториноларингології (засоби для ото- та риноскопії, крісло Барані й мультимедійне обладнання) та офтальмології (мультимедійне обладнання). У лабораторію реанімації закуплено манекен для кваліфікованих заходів реанімації. У лабораторію віртуальної реальності придбано програмні продукти з нормальної анатомії, менеджменту критичного ковідного пацієнта в умовах Emergency Department, відпрацювання навичок серцево-легеневої реанімації та надання допомоги пораненим в умовах бойових дій.

Завдяки участі університету у проєкті SAFEMED+ було закуплено два манекени для відпрацювання СЛР у немовлят Little Baby Q CPR, манекен-симулятор дорослої людини для відпрацювання навичок навчання розширеної невідкладної допомоги Resusciti Anne Simulator, тренажер руки дитини з венозною сіткою, 14 клінічних сценаріїв для програми Body Interact. Всього на суму 725835,00 грн.

У рамках проєкту USAID було закуплено: 8 компактних симуляторів контролю кровотечі; мішок дихальний ручний типу Амбу Дорослий; модель «невідкладна допомога при пневмотораксі»; модель для відпрацювання навичок крикотиреотомії; 3 набори для невідкладної конікотомії; 4 дорослих мішки одноразового користування; 4 симулятори двох поранень; навчальна модель для СЛР дорослий «профі» з розширеним зворотним зв'язком; ноші медичні складні; ноші м'які; 10 гумових покриттів; тренажер дихальних шляхів. Загалом 36 одиниць на суму 424274,00 грн.

Завдяки організації Medicine for Ukraine (США) закуплено: 4 тренажери для відпрацювання навичок серцево-легеневої реанімації у дорослих; 4 тренажери для відпрацювання навичок серцево-легеневої реанімації у дітей; 4 тренажери для відпрацювання навичок серцево-легеневої реанімації в немовлят; тренажер для відпрацювання навичок серцево-легеневої реанімації в немовлят з можливістю забезпечення прохідності дихальних шляхів; 2 тренажери для відпрацювання методів відновлення прохідності дихальних шляхів; 3 тренажери для відпрацювання навичок внутрішньовенних ін'єкцій; 3 тренажери для відпрацювання методів відновлення прохідності дихальних шляхів; 2 манекени для відпрацювання розширених реанімаційних заходів у немовлят; симулятор новонародженого; симулятор педіатричного пацієнта; 2 тренажери для відпрацювання навичок конікопункції та конікотомії; 4 тренувальних автоматичних зовнішніх дефібрилятори; ЕКГ-тренажер. Всього 32 одиниці на суму 623978 грн.

За кошти меценатів – сім'ї Кінашуків зі

США зараз у Центр надходить обладнання на суму 20 тис. доларів, зокрема, це манекени для базової реанімації немовлят, дітей та дорослих зі зворотнім зв'язком, манекен для кваліфікованих заходів реанімації немовляти, манекени для забезпечення прохідності дихальних шляхів дорослих і дітей, для довенних ін'єкцій у педіатрії, догляду новонародженого та інші. Практично завершений ремонт додаткової реанімаційної лабораторії, яка носитиме ім'я її меценатів.

За кошти університету Мак'Юена (Едмонтон, Канада) для лабораторії медсестринства придбано манекен для догляду та медсестринських маніпуляцій на суму 20 тис. доларів.

Силами працівників центру та кафедри екстреної та симуляційної медицини проведено міжнародний симпозіум «Актуальні питання екстреної медичної допомоги та медицини катастроф», присвячений Всесвітньому дню екстреної медичної допомоги. Міжнародні колеги надали Центру симуляційного навчання благодійну допомогу на суму майже 80 тис. грн – це засоби для доквістового доступу та витратні матеріали для них, пристрої для забезпечення прохідності дихальних шляхів LTKing, засоби для зупинки масивної кровотечі з вузлових ділянок та інші.

Протягом 6 днів липня на базі Центру волонтери міжнародної благодійної громадської організації MedGlobal провели три 2-денних курси «Ургентна сонографія» для 30 медичних співробітників догоспітальної та госпітальної ланок ЕМД Тернопільщини, Волині, Києва, Хмельниччини, Львівщини. Після закінчення курсу волонтери передали для потреб Центру компактний ультразвукографічний датчик «Butterfly» вартістю понад 2,5 тис. у.о.

Слід зазначити, що протягом року Центр також дооснащували надходженнями від різних волонтерських організацій. Зокрема, отримано стаціонарний апарат УЗД, два педіатричних ліжка, два реанімаційних ліжка, комплект меблів для медичної лабораторії, в тому числі обладнання для створення лабораторії медичної реабілітації.

З 21 до 24 лютого співробітники Центру симуляційного навчання організували щорічний Міжнародний зимовий чемпіонат бригад ЕМД у м. Краменець.

З часу початку російського широкомасштабного вторгнення в Україну на базі Центру симуляційного навчання розпочато підготовку цивільних громадян, співробітників Національної поліції та ДСНС, військовослужбовців територіальної оборони та ЗСУ з різних аспектів домедичної допомоги. Проведено також курс «Тактична екстрена медична допомога» для фахівців обласного Центру ЕМД.

За програмою «Домедичної допомоги постраждалим в умовах бойових дій/воєнного стану» на прохання міської ради Тернополя та за численними запитами тернополян і внутрішньо переміщених осіб на волонтерських засадах було підготовлено майже 1300 громадян, у т.ч. представників місцевої територіальної оборони (85 осіб).

У рамках спільного проєкту з урядовою організацією США USAID за програмою «Домедичної допомоги постраждалим в умовах бойових дій/воєнного стану» в ТНМУ відбувся вишкіл 725 співробітників Національної поліції, 32 – ДСНС і 243

цивільних громадян міста та області, які отримали відповідні сертифікати.

Спільно з інструкторами 205 навчального центру ЗСУ України протягом 2-х тижнів за спеціально розробленою 120-тигодинною програмою на базі Центру симуляційного навчання співробітники кафедри медицини катастроф і військової медицини підготували 200 військовослужбовців ЗСУ за програмою з тактичної медицини (рівень бойовий медик), 10 військовослужбовців Президентського полку ЗСУ.

Співробітники ТНМУ були залучені до розробки методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі в умовах бойових дій/воєнного стану, затверджених Наказом МОЗ України від 15.03.2022 № 488. За цією програмою на базі Центру підготовлено 160 співробітників Тернопільського обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

6 співробітників під егідою ВООЗ пройшли вишкіл та, ставши інструкторами, були залучені в навчаннях 10 лікарень (міст Київ, Дніпро, Суми, Миколаїв, Одеса, Чернівці) на курсі: «Організація діяльності стаціонару в умовах масового надходження постраждалих» та «Організація надання ЕМД постраждалим внаслідок дії хімічних агентів на етапах евакуації».

Наступного року під егідою МОЗ на базі Центру симуляційного навчання передбачається впровадження проєкту «Навчальні заходи для працівників системи екстреної медичної допомоги» для організації та проведення тренінгів інструкторів навчально-тренувальних відділів обласних та м. Києва центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Навчання інструкторів буде здійснюватися відповідно до розробленої оригінальної навчальної програми в очному форматі загальною тривалістю – 200 год. Проєкт передбачає створення та друк методичних матеріалів курсу для відпрацювання практичних навичок/компетенцій інструкторами під час проведення очного навчання для медичних працівників центрів ЕМД, а також розробку, розміщення на онлайн-платформі та забезпечення доступу до дистанційного навчального курсу лекцій для медичних працівників центрів ЕМД.

Об'єктивний структурований клінічний іспит. У звітному 2021-22 н.р. об'єктивний структурований клінічний іспит було проведено для здобувачів вищої освіти, які навчалися за спеціальністю «Стоматологія» та «Лікувальна справа» як складову атестації випускників для іноземних студентів, які закінчували навчання в лютому 2022 року. У весняному семестрі об'єктивний структурований іспит не проводили у зв'язку з війною та дистанційним навчанням. Проте навчальний відділ разом з робочою групою із забезпечення проведення ОСКІ в університеті не припиняли роботу над удосконаленням цього етапу контролю знань і вмінь. Зокрема, члени робочої групи взяли участь у міжнародному семінарі в рамках проєкту «Simulation in Undergraduate Medical Education for Improvement of SAFETY and Quality of Patient Care, SAFEMED+». Двоє викладачів з робочої групи з підготовки та проведення ОСКІ стажувалися в Університеті Катанії (Італія). Було також розроблено та затверджено нове Положення про методику проведення та оцінювання об'єк-

тивного структурованого клінічного іспиту як складової єдиного державного кваліфікаційного іспиту для спеціальностей «Медицина» та «Стоматологія».

Матеріально-технічне оснащення навчального процесу. У звітному році для удосконалення освітнього процесу продовжувалося матеріально-технічне оснащення кафедр, навчальних і наукових лабораторій сучасним лабораторним, комп'ютерним обладнанням, оргтехнікою. Закуплено 42 одиниці комп'ютерної техніки на суму 623400,00 грн., зокрема 29 моноблоків, 5 серверів, 5 ноутбуків, 3 монітори. Закуплено також 259 одиниць оргтехніки на суму 1539566,55 грн., у тому числі 1 екран Adeo Professional Reference, 28 відеокамер, 30 вебкамер, 6 відеореєстраторів, 1 реєстратор Xiaomi, 6 мікрофонів, 14 моніторів, відеосистема Akai з настінним кріпленням, 10 окулярів 3D-віртуальні системи, 7 роутерів, 9 проєкторів, 1 сенсорний дисплей, 1 мультимедійна панель з дисплеєм, 6 систем відтворення, 2 системи відтворення аудіо, 5 сканерів штрих-кодів, 1 телевізор. Для забезпечення освітнього процесу університет отримав також благодійну допомогу, зокрема: 2 принтери, 6 дошок мультимедійних.

За звітний період для покращення навчальної роботи теоретичних і клінічних кафедр та підрозділів університету придбано навчально-діагностичне обладнання, зокрема:

– на кафедрі неврології: вимірвач AT Microlife BP AG 1-20; тумба під принтер (0,82x0,45x0,756); стінка з 3-х секцій (2,20x0,40x2,60).

– на кафедрі фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання: 2 візки інвалідних Esonomy Wheelchair Esonomy; динамічна опора для руки (Система для відновлення функцій кисті EsoGLOVE з комплектом рукавичок); динамометр кістковий електронний до 90 кг.; 30 килимків yoga mat 6 мм; 2 клинки DE ЖЕРНЕТТ; 10 м'ячів баскетбольних Winart Prosper №7; 10 м'ячів волейбольних MIKASA; 30 м'ячів для великого тенісу 901-24; 100 м'ячів для настільного тенісу 2027 But3; 10 м'ячів футбольних Select Mimas №4; 4 магніти УАПК; милиці підлокітні 4-опорні, регульовані Crutches 4-support adjustable armrests; 2 милиці підлокітні алюмінієві Crutches armrest aluminum; милиці підлокітні регульовані Crutchesadjustable armrests; милиці підлокітні, дитячі Crutcheschildren's armrests; 2 моноблоки ARTLINE Business M61 (M61v09); 10 наборів для бадмінтону СОСА; пристрій для відновлення функцій руки (Пристрій для підтримки та компенсації функцій руки Armon Edero (чорний) (правий та лівий)); 8 ракеток для великого тенісу ODEAR T55; 20 ракеток для тенісу S-204; роутер TP-LINK; 2 секундоміри електронних; секундомір електронний FLOTT FS-8100 Electronic stopwatch FLOTT FS-8100; 3 спірометри, 2 столи для настільного тенісу GK; термометр безконтактний yuwell YT-1/Non-contact thermometer yuwell YT-1; тонометр механічний LD-71/ Mechanical tonometer LD-71; ходунки реабілітаційні з опорою під локоть/ Rehabilitation walkers with elbow support; 10 пачок «Шахи + шашки + нарди».

– на кафедрі патологічної фізіології: глюкометр «Accu-Chek» Active (+ 50 тест-смужок); пікфлоуметр; пульсоксиметр BM1000B.

(Продовження на стор. 6)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2-5)

– на кафедрі терапії і сімейної медицини факультету післядипломної освіти: металопластикова конструкція; світильник ДВО 36W 60x60 prismatic.

– на кафедрі дитячих хвороб з дитячою хірургією: глюкометр «Accu-Chek Performa» (+ 50 тест-смужок); моноблок ARTLINE Business M61 (M61v11); отоскоп KaWe Евролайт C10; пікфлуометр; 2 пульсоксиметра BM1000B.

– на кафедрі педіатрії № 2: 2 кушетки (1,70x0,60x0,45); 4 лавки (1,70x0,28x0,45); моноблок ARTLINE Business M61 (M61v11); ноутбук HP Pavilion 15-eh 1007 ua Silver (422D4EA); принтер Canon i-SENSYS MF3010 (5252B004) + 2 картриджі Canon 725; 6 пульсоксиметрів BM1000B; свіч TP-LINK LS1005; 12 таблиць на пластику (0,32x0,24)м.; 2 фліпчарти магнітних для письма маркером, на тринозі, 70x100 см, алюм. рамка.

– на кафедрі медичної реабілітації: вага медична електронна з ростоміром RCS-200/ Medical weight with a height meter RCS-200; візок інвалідний Economy/ Wheelchair Economy; 2 милиці пахвових, дерев'яних/ Crutchesaxillary wooden; 2 милиці підлокітніх 4-опорні, регульовані/ Crutches 4-support adjustable armrests; 2 милиці підлокітніх алюмінієвих/ Crutches armrest aluminum; 2 милиці підлокітніх регульованих/ Crutchesadjustable armrests; милиці підлокітні, дитячі/ Crutcheschildren's armrests; пірометр (інфрачервоний термометр), мод. HT-820D; секундомір електронний FLOTT FS-8100/ Electronic stopwatch FLOTT FS-8100; спірометр MSA/ Spirometer MSA; термометр безконтактний yuwell YT-1 / Non-contact thermometer yuwell YT-1; тонометр механічний LD-71/ Mechanical tonometer LD-71; ходунки реабілітаційні з опорою під лікоть/ Rehabilitation walkers with elbow support;

– на кафедрі вищої медсестринської освіти, догляду за хворими та клінічної імунології: 5 калькуляторів EATES BM-1900T; 2 роутери TP-LINK Archer C24 Wi-Fi Router; 4 таблиці розміром (0,3x0,15)м.; таблиця розміром (0,5x0,7)м.

– на кафедрі загальної гігієни та екології: аквадистиллятор електричний DE-10; роутер TP-LINK Archer A5.

– на кафедрі ортопедичної стоматології: моделювальний набір для вимірювання розміру та розташування зубного протезу (артикулятор, 5032); моделювальний набір для вимірювання розміру та розташування зубного протезу (Лицева дуга, 5030).

– у міжкафедральний навчально-тренінговий центр закуплено: балон медичний БП по Politzer; відеокамера HIKVISION DS-2CD1021-I 2.8mm/ 4.0mm.; 2 візки медичних б/к; 10 гумових покриттів / Rubber coating Pazzles; 2 дитячих ліжка б/к; 4 дорослих мішки одноразового використання; каталка з матрацом; 8 компактних симулятори контролю кровотечі; комплект ран (накладки для відкритих ран); крісло KB-1 (крісло Барані); 2 кушетки б/к.; ліжко дитяче б/к; манекен для відпрацювання СЛР у немовлят Little Baby Q CPR; манекен для відпрацювання СЛР у немовлят Little Baby Q CPR; 2 манекени-симулятори дорослої людини для відпрацювання навичок навчання розширеної невідкладної допомоги Resusci Anne Simulator; мішок дихальний ручний типу Амбу, комплект «Дорослий»; модель «невідкладна допомога при пневмотораксі»; модель для відпрацювання нави-

чок крикотиреотомії; 3 монітори відео-системи Akai TV43G21T2 з настінним кріпленням; 2 моноблоки ARTLINE Business S43 (S43v01); 3 набори для невідкладної конікотомії; 2 налобних освітлювачі HL-5LED; ноші м'які (переміщення пацієнтів); ноші медичні, складні; 10 окулярів 3D-віртуальних системи – Oculus Quest 2 128 GB; отоскоп PICCOLIGHT F.O. синій, вушні воронки, сумка з тканини; посудомийна машина б/к; пристрій для електротерапії б/к (дефібрилятор); принтер Canon 3d XYZprinting da Vinci 1.0 Pro 3-in-1 (3FIASXEU01K); принтер б/к; 2 рефлексори лобних Ziegler d 90 мм.; 2 роутери TP-LINK; 4 симулятори двох поранень; станція гігієни рук ER-T; 26 столів для тренінгу (1,00x0,60x0,73); 5 столів лабораторних; транспортувальна дошка дитяча; транспортувальна дошка доросла; тренажер дихальних шляхів Airway Management Trainer (LAMT); тренажер руки дитини з венозною сіткою; учбова модель для СЛР дорослий «Профі», з розширеним зворотним зв'язком; 9 шкафів для контейнерів (2,27x0,50x0,70);

– на кафедрі управління та економіки фармації з технологією ліків: вебкамера Defender G-lens 2597 HD720 autofocus; грілка електрична GEMP-3-60 (40x30); пірометр (інфрачервоний термометр), мод. WF-4000; термометр LD-300 електронний; термометр LD-302 електронний (гусениця); аквадистиллятор електричний DE-10; шафка для безпечного зберігання H512.

– на кафедрі педіатрії факультету післядипломної освіти: 2 вимірювачі AT LD-80 без фонендоскопа; 2 пікфлуометри; 3 пірометри (інфрачервоних термометри), мод. WF-4000; 2 пульсоксиметри BM1000B; стетоскоп LD Ste Time SLDE-тип Раппорта; 2 стетоскопи Раппорт KaWe.

– на кафедрі інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами: 2 моноблоки ARTLINE Business M61 (M61v11); роутер TP-LINK TL-WR845; термометр інфрачервоний (пірометр медичний) YT-1C; пірометр (інфрачервоний термометр), мод. WF-4000.

– на кафедрі отоларингології, офтальмології та нейрохірургії: пенал (1,40x0,30x0,70); стінка з 2-х секцій (2,206x0,60x1,00).

– на кафедрі загальної хімії: поворотний випарник R-205; 3 стелажі металевих (1,60x0,60x1,40); флакон, Dram скло, 8мл KIM60910D2; 60910D2.

– на кафедрі акушерства та гінекології факультету післядипломної освіти: моноблок ARTLINE Business M61 (M61v09); принтер Canon i-SENSYS MF3010 (5252B004) + 2 картриджі Canon 725.

– на кафедрі іноземних мов: дошка мультимедійна AS «Interactive board 80».

– на кафедрі хірургії факультету післядипломної освіти: принтер Canon i-SENSYS MF3010 (5252B004) + 2 картриджі Canon 725; вимірювач AT «Gamma OPTIMA»; клавіатура Defender HB-440 Black USB 1,8м,1; мишка Sven RX-30 Black 2м.; пірометр (інфрачервоний термометр), мод. HT-820D.

– на кафедрі онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини: 2 моноблоки ARTLINE Business M61 (M61v11); таблиця розміром (0,2x0,1)м.; таблиця розміром (0,5x0,7)м.

– на кафедрі травматології та ортопедії з військово-польовою хірургією: 8 прототипів для дистанційної телемедичної реабілітації.

– на кафедрі медицини катастроф і

військової медицини: 2 вебкамери Defender G-lens 2597 HD720 autofocus; клавіатура Defender HB-440 Black USB 1,8м; навушки + мікрофон Sven AP-010MV.

– на кафедрі української мови: дошка мультимедійна AS «Interactive board 80».

– на кафедрі медичної фізики, діагностичного та лікувального обладнання: 3 пари колонок Genius SP-Q160.

– на кафедрі клінічної фармації: 10 вимірювачів AT механічних зі стетоскопом B.WELL WM-62S; 2 столи одностумбових комп'ютерних (1,12x0,60x0,75); тапчан (1,70x0,60x0,45); фільтр живлення Power filtr 3,0m Power Cube SPG5, 5 розеток.

– на кафедрі загальної хірургії: 5 відеокамер HIKVISION DS-2CD2543G0-IS; комутатор POE 6-ти портовий HongRui HR900; панель світлодіодна Lezard кругла 12 Вт накладна (d174) 4200K, 950 люмен; телевизор Samsung QE65Q60TAUXUA.

– на кафедрі анестезіології та інтенсивної терапії: електрод PCO2 EasyStat EasyBloodGas pCO2 Electrode.

– на кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології: тумба (0,54x0,38x0,586).

– на кафедрі патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною: веб-камера Defender G-lens 2597 HD720 autofocus; 2 маніпулятори мережевих GENIUS USB (клавіатура); 6 Мишок Sven RX-30 Black 2м.; навушки + мікрофон Sven AP-010MV.

– на кафедрі хірургії факультету післядипломної освіти: 3 моноблоки ARTLINE Business M61 (M61v11); роутер TP-LINK Archer A5; стіл аудиторний (1,20x0,60x0,75).

– на кафедрі функціональної і лабораторної діагностики: моноблок ARTLINE Business M61 (M61v11).

– на кафедрі фізіології з основами біоетики та біобезпеки: 5 вимірювачів AT механічних зі стетоскопом B.WELL WM-62S; моноблок ARTLINE Business M61 (M61v09); 2 опромінювачі бактерицидних VastoSfera OBB 30P OZONE FREE; пульсоксиметр BM1000B; ультразвуковий апарат.

– на кафедрі фармакогнозії з медичною ботанікою: принтер Canon i-SENSYS MF3010 (5252B004) + 2 картриджі Canon 725; стіл одностумбовий комп'ютерний (1,20x0,60x0,75); таблиця розміром (0,2x0,15)м.; фільтр живлення Power filtr 3,0m Power Cube SPG5, 5 розеток.

– на кафедрі акушерства і гінекології № 2: 2 моноблоки ARTLINE Business M61 (M61v11).

– на кафедрі фармакології з клінічною фармакологією: дошка мультимедійна AS Interactive board 80»; моноблок ARTLINE Business M61 (M61v11); флеш-картка USB 16Gb USB 3.0; 2 фліпчарти магнітних для письма маркером, на тринозі, 70x100 см., алюм. рамка.

– на кафедрі дитячої стоматології: дошка мультимедійна AS Interactive board 80»; стіл аудиторний (2,00x0,70x0,75); стінка з 4-х секцій (2,206x0,45x2,70); 10 щипців кромпонних.

– на кафедрі терапевтичної стоматології: 9 моніторів (відеосистема Akai TV43G21T2 з настінним кріпленням); 2 проектори Epson EB-685Wi (V11H741040).

– на кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини та фізіатрії: 2 електричних конвектори PRIME Technics EBYA-2,0/220CT; принтер Canon i-SENSYS MF3010 (5252B004) + 2 картриджі Canon 725; роутер TP-LINK TL-WR845; світильник ONE LED 36W 6500K 600x600 універсал. опал. розсіювач.

– на кафедрі медичної інформатики: вебкамера Defender G-lens 2597 HD720 autofocus; 3 клавіатури Defender HB-440 Black USB 1,8м.; 3 мишки Sven RX-30 Black 2м.; 5 серверів термінальних (i7-9700F/ GT710 2048Mb /64Gb DDR4-2666/ 2x250GB SSD, 2x1 TB HDD/ 2x1 Gbps LAN/ 400W).

– на кафедрі громадського здоров'я та управління охороною здоров'я: моноблок ARTLINE Business M61 (M61v11); 2 панелі світлодіодні із розсіювачем призма Lezard 72 Вт (595x595); 11 світильників ONE LED 36W 6500K 600x600 універсал. опал. розсіювач; стіл одностумбовий комп'ютерний (1,20x0,60x0,75); шафа для одягу (2,20x0,70x0,56).

– на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології: 3 моноблоки ARTLINE Business M61 (M61v11); опромінювач бактерицидний VastoSfera OBB 30P OZONE FREE.

– на кафедрі внутрішньої медицини № 2: 3 вимірювачі AT Microlife BP AG 1-20; глюкометр «Accu-Chek» Active (+ 50 тест-смужок); пірометр (інфрачервоний термометр), мод. WF-4000; пірометр (інфрачервоний термометр), мод. HT-820D; пульсоксиметр BM1000B; стелаж металевий (0,55x1,75x1,8); стелаж металевий (0,55x1,90x1,8); таблиця розміром (0,3x0,15)м.; шафа для книг (2,216x0,40x0,70).

– на кафедрі акушерства та гінекології № 1: 2 столи одностумбових комп'ютерних (1,40x0,60x0,75); 2 стінки з 2-х секцій (2,206x0,40x1,30); тумба підвісна (0,39x0,27x0,60).

– на кафедрі медичної біології: дошка мультимедійна AS Interactive board 80»; опромінювач бактерицидний VastoSfera OBB 30P OZONE FREE.

– на кафедрі хірургії № 2: світильник LED 600x600 універсал призм. розсіювач 36W.

– на кафедрі хірургії №1 з урологією та малоінвазивною хірургією імені Л.Я. Ковальчука: 2 моноблоки ARTLINE Business M61 (M61v11).

– на кафедрі внутрішньої медицини № 3: 2 вимірювачі AT LD-70 без фонендоскопа; 2 вимірювачі AT LD-71 фонендоскоп в комплекті; 3 пульсоксиметра BM1000B.

– на кафедрі оперативної хірургії та клінічної анатомії: моноблок ARTLINE Business M61 (M61v11); 4 світильники світлодіодні лінійні 20W 600мм.

МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

На медичному факультеті навчається 2394 студентів, з них 2121 – за спеціальністю «Медицина», 191 – за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія» (бакалаври), 7 – за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія» (магістри), 63 – за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія» (магістри, заочна форма), 12 – за спеціальністю «Громадське здоров'я» (магістри, заочна форма).

Освітній процес на медичному факультеті забезпечують 459 викладачів на 38 кафедрах, з них 93,9 % мають науковий ступінь. Серед викладачів 89 докторів наук (19,4 %) і 342 кандидатів наук (74,5 %), без наукового ступеня – 28 викладачів (6,1 %). З числа науково-педагогічних працівників вчене звання професора мають 82 особи, учене звання доцента – 248 особи.

(Продовження на стор. 7)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021–2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2–6)

Серед викладачів факультету: 1 академік НАМН України, 1 член-кореспондент НАМН України, 3 заслужених лікарів України, 2 заслужених винахідники України, 2 заслужених працівники освіти України, 1 заслужений працівник охорони здоров'я України, 4 відмінники освіти України, 2 лавреати Державної премії України, 7 заслужених діячів науки і техніки.

У звітному початковому році оновлені та відремонтовані приміщення кафедр гістології та ембріології, патанатомії із секційним курсом та судовою медициною, медичної інформатики. Поточний ремонт зроблено на кафедрах факультету, які базуються в навчальному корпусі №11. Завершено ремонт кафедри оперативної хірургії та клінічної анатомії.

У квітні 2022 року проведено реорганізацію кафедри медицини катастроф і на її базі створено 2 кафедри: кафедру медицини катастроф і військової медицини та кафедру екстреної та симуляційної медицини, яка буде забезпечувати проведення занять з невідкладної та екстреної медичної допомоги й реалізації наскрізної програми симуляційного навчання. Було також проведено перейменування кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги на кафедру невідкладної медичної допомоги.

Освітній процес на медичному факультеті здійснюють відповідно до затверджених стандартів вищої освіти, освітньо-професійних програм (ОПП), навчальних планів за відповідними рівнями вищої освіти.

2021–2022 навчального року кафедри факультету провели велику роботу для покращення якості проведення практичних занять у період воєнного стану та засвоєння навчального матеріалу студентами. Для покращення засвоєння клінічного матеріалу викладачі кафедр широко використовували під час практичних занять матеріали освітніх платформ ClinicalKey, Complete Anatomy, Osmosis, AMBOSS, Lecturio.

Викладачі кафедр створили репозитарії відеолекцій та відеофрагментів до практичних занять, які розташували на сторінці кафедри в системі Moodle, а також в YouTube. Для вивчення клінічних ситуацій під час проведення практичної частини заняття викладачі медичного факультету склали понад 2000 кейсів клінічних завдань. Працівники факультету створили 175 відеофільмів і відеомайстер-класів, які активно використовували в навчальному процесі.

У звітному році атестація випускників відбувалася в дистанційному форматі у вигляді комплексного практично орієнтованого іспиту для магістрів і практично орієнтованих іспитів для бакалаврів. Другий етап ЄДКІ та іспити «Крок» були відмінні у зв'язку з воєнним станом. Дипломи лікарів отримали 410 випускників, фізичних терапевтів 20 осіб, асистентів фізичних терапевтів – 46, магістрів громадського здоров'я – 5 випускників.

Упродовж 2021/2022 н.р. на медичному факультеті виконували 6 науково-дослідних робіт, які фінансувало Міністерство охорони здоров'я, та 23 ініціативно-пошукових роботи.

За звітний період захищено 17 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук чи доктора філософії.

Працівники кафедр медичного факультету опублікували 523 статті. У журналах, що індексуються наукометричною базою Scopus, науковці опублікували 43 статті, 32 статті – у журналах, що входять до наукометричної бази Web of Science Core Collection. Видали 8 монографій. Зроблено доповідей на з'їздах, конгресах, конференціях: усього – 312, на закордонних – 42. Науково-педагогічний колектив медичного факультету видав 9 підручників і 31 навчальний посібник.

Кафедри факультету за звітний період провели 12 науково-практичних конференцій, у тому числі 6 з міжнародною участю.

3 викладачів факультету проходили довготривалі стажування в закордонних університетах і клініках за програмою Erasmus+.

На всіх кафедрах факультету працював студентський науковий гурток. Заняття зі студентами викладачі проводили як у дистанційному режимі, так і в наукових лабораторіях. 2021–2022 навчального року у студентських наукових гуртках займалися 504 студенти медичного факультету.

У студентській науковій програмі «Студентська наука та профорієнтаційне навчання» взяли участь 226 студентів і 90 – у «Студент – майбутній фахівець високого рівня кваліфікації».

У XXVI Міжнародному медичному конгресі студентів і молодих вчених 13–15 квітня 2022 року взяло участь 175 студентів факультету. Студенти в збірнику опублікували 252 тези.

Студенти факультету гідно представили наш університет на міжнародній студентській олімпіаді в м. Самарканд (Узбекистан) і здобули багато призових місць. Перше місце з предмету «Неврологія» здобув Коваль Дмитро (4курс), з предмету «Патологічна фізіологія» – Дорожовська Христина (4 курс).

17 студентів факультету стали призерами першого етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузі знань «Охорона здоров'я».

Студенти медичного факультету ТНМУ, які продемонстрували високі результати в навчанні та науковій діяльності в II семестрі 2021/2022 навчального року, стали стипендіатами академічних стипендій Президента України (студент 5 курсу Теренда Олександр) та імені М.С. Грушевського (студентка 4 курсу Опер Тетяна).

На факультеті активно проводили національно-патріотичну, волонтерську та виховну роботу. Від початку війни більшість викладачів і студентів факультету працюють у волонтерських центрах та штабах.

ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Фармацевтичний факультет Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського продовжує підготовку високоосвічених фахівців для фармацевтичної галузі України.

Наприкінці грудня 2021 року відбулася атестація випускників заочної форми навчання спеціальності 226 Фармація. її здійснювали з дотриманням необхідних карантинних заходів у вигляді комплексного практично орієнтованого іспиту.

У період з 5 до 11 червня 2022 року з використанням програмного забезпечен-

ня MS Teams було проведено першу атеестацію випускників денної та заочної форм навчання спеціальності 226 Фармація, промислова фармація, в тому числі захист магістерських робіт, виконаних за відповідними напрямками фармацевтичної науки.

Натепер на факультеті навчається понад 800 здобувачів вищої освіти. Слід зазначити, що в контингенті студентів є такі, які здобувають другий (магістерський) рівень вищої освіти на бюджетній формі (39 осіб).

У складі фармацевтичного факультету налічується 5 кафедр, 4 з яких є випускаючими – фармакогнозії з медичною ботанікою, фармацевтичної хімії, клінічної фармації, управління та економіки фармації з технологією ліків.

Навчальний процес на факультеті на постійній основі забезпечують 59 викладачів, з них 57 (96,6 %) – з науковим ступенем. Варто зазначити, що 2 викладачі без наукового ступеня в 2021/2022 навчальному році лише розпочали свою трудову діяльність в університеті. Серед науково-педагогічних працівників факультету – 5 докторів і 48 кандидатів наук (у тому числі 4 доктори та 25 кандидатів фармацевтичних наук), а також 4 доктори філософії.

Необхідно зазначити, що як протягом офлайн-навчання в осінньому семестрі 2021/2022 навчального року, так і від початку дистанційного навчання в умовах воєнного стану викладачі всіх кафедр факультету завдяки сформованим навчально-методичним блокам змогли забезпечити належну підготовку студентів денної та заочної форм і, за необхідності, надавали їм потрібну консультативну допомогу.

Для публікації результатів наукових досліджень факультету в університеті видають журнали «Фармацевтичний часопис», «Медична та клінічна хімія» й «International Journal of Medicine and Medical Research», які ввійшли до категорії «Б» Переліку фахових видань України з фармацевтичних наук.

Викладачі факультету плідно працюють за різними науковими напрямками, отримують нові патенти та публікують значну кількість статей у фахових виданнях відповідного профілю, в тому числі тих, які цитуються наукометричними базами Scopus і Web of Science.

Індекс Гірша (h-індекс) в Scopus деяких викладачів фармацевтичного факультету становить 20 і більше.

На факультеті продовжується виконання теми, що отримала державне фінансування: «Розробка оригінальних комбінацій антигіпертензивних засобів, їх аналіз та стандартизація».

Указом Президента України за значний особистий внесок у розвиток національної освіти, підготовку кваліфікованих фахівців, багаторічну плідну педагогічну діяльність і високий професіоналізм Світлані Марчишин – завідувачці кафедри фармакогнозії з медичною ботанікою – у жовтні 2021 року присвоєно звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Науково-педагогічні працівники факультету та студенти беруть участь у різноманітних вебінарах, онлайн-конференціях тощо. Так, у квітні 2022 року вони прослухали наукову доповідь доктора хімічних наук, професора кафедри органічної хімії Харківського національного

університету імені В. Каразіна, завідувача відділу фізико-органічної хімії НДІ хімії Олександра Кириченка. В цікавій та доступній формі було розкрито секрети комп'ютерних методів пошуку нових біологічно активних речовин з використанням можливостей молекулярного докінгу, а також розказано про найбільш популярні програмні пакети для здійснення молекулярного докінгу.

Протягом 2021–2022 навчального року продовжували зміцнювати матеріально-технічну базу факультету. Закуповують та вводять в експлуатацію відповідне навчальне й наукове устаткування, кафедри отримують нові комп'ютери, мультимедійне обладнання.

Слід зазначити також про студентські здобутки. Так, упродовж багатьох років в університеті відбувається конкурс «Студент року ТНМУ». Торік найкращою в номінації «За відмінні успіхи в навчанні» стала студентка 5-го курсу фармацевтичного факультету Тетяна Валько. Її середній бал успішності за 9-й семестр становив 181,3.

Викладачі та студенти фармацевтичного факультету здійснюють профорієнтаційну роботу серед випускників загальноосвітніх шкіл, медичних коледжів, активно долучаються до всіх університетських виховних заходів, волонтерської діяльності тощо.

З метою забезпечення однієї з нагальних потреб наших військових учасники освітнього процесу фармацевтичного факультету спільно з Тернопільською обласною комунальною міжлікарняною аптекою № 157 розпочали виготовлення екстемпоральних лікарських форм для збереження «здоров'я стопи». Цьому процесу передували тривалі консультації з відповідними фахівцями, вивчення рецептур і ретельний нагляд практикуючих фармацевтів. Завдяки такій співпраці було не тільки розроблено дієву рецептуру паст і присипок, а й втілено її у відповідну кількість одиниць готової продукції.

Маємо впевненість у тому, що фармацевтичний факультет буде й надалі активно розвиватися за всіма напрямками своєї діяльності та здійснюватиме підготовку сучасних кваліфікованих фахівців для фармацевтичної галузі України та зарубіжжя.

СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Навчальний процес на стоматологічному факультеті 2021/22 навчального року здійснювався за акредитованою освітньо-професійною програмою Стоматологія другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 221 Стоматологія. Освітні послуги здобувачам вищої освіти надавалися відповідно до Стандарту вищої освіти зі стоматології. У звітному навчальному році здійснено вже другий випуск лікарів-стоматологів, магістрів стоматології.

До складу стоматологічного факультету входить чотири кафедри, які є випусковими для цієї спеціальності. Освітній процес на кафедрах стоматологічного факультету забезпечують 54 науково-педагогічні працівники (98,2 % з науковим ступенем). Серед науково-педагогічних працівників факультету 7 докторів медичних наук – 12,96 % (7 професорів), 46 кандидатів медичних наук 85,18 % (із них 34 доценти) та 1 (1,85 %) без наукового ступеня.

(Продовження на стор. 8)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2-7)

2021/22 н.р. на стоматологічному факультеті навчалося 534 студенти (474 вітчизняних, з них 25 бюджетної форми навчання та 60 іноземних студентів).

Весняний семестр колектив кафедри терапевтичної стоматології розпочав у новозбудованій кафедрі: 3 поверх навчального корпусу на вул. Олени Теліги, 7. Для кафедри створені просторі клінічні зали, стерилізаційна, навчальні кімнати та оновлений фантомний клас.

За умови дистанційного навчання в період воєнного часу викладачі кафедр доклали максимальних зусиль для якісного проведення занять. Навчальний процес на кафедрах факультету цілком забезпечений усіма навчально-методичними матеріалами, що розміщені на вебсторінці у системі Moodle. Усі матеріали лекцій, матеріали підготовки до практичних занять, відеолекції та відеофрагменти деяких маніпуляцій відповідають сучасному рівню стоматології та доступні для студентів на платформі Moodle.

Протягом звітного навчального року запроваджено профілізацію навчання. У навчальні плани введено нові дисципліни вільного вибору: профіль терапевтична стоматологія, хірургічна та ортопедична стоматологія та вибіркові дисципліни відповідно до профілю, оновлено каталог вибіркових дисциплін. Викладачі підготували силабуси навчальних дисциплін, які розташовані на сторінці кафедр.

Незважаючи на воєнний стан, викладачі кафедр стоматологічного факультету продовжували займатися науковою роботою. За звітний період опубліковано 75 наукових статей (16 з них у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, в тому числі за кордоном), зроблено 9 доповідей на конференціях (6 міжнародних). Працівники кафедр підготували до друку 6 навчальних посібників з актуальних питань стоматології.

Упродовж року науково-педагогічні працівники факультету активно працювали над удосконаленням педагогічної та фахової майстерності. Викладачі взяли участь у вебінарах, фахових школах, навчальних семінарах та інших заходах.

На кафедрах факультету активно працювали студентські наукові гуртки. Результати робіт представлені на студентських форумах – конференціях і конгресах. Студенти факультету стали співавторами 4 наукових статей, опублікували 98 тез, підготували 38 доповідей, з якими виступили на студентському науковому конгресі.

Велику увагу на факультеті приділяють виховній роботі, національно-патріотичному вихованню. Результат такої діяльності: активна волонтерська робота, добродійність як викладачів, так і студентів факультету. З перших днів повномасштабної російсько-української війни розпочав роботу волонтерський центр викладачів факультету з надання стоматологічної допомоги нашим захисникам, військовослужбовцям, бійцям територіальної оборони та внутрішньо переміщеним особам. Організовано надання терапевтичної, амбулаторної хірургічної допомоги, стоматологічної допомоги дітям, які вимушено переміщені у Тернопіль. Робота волонтерського центру триває та її будуть продовжувати надалі.

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Контингент іноземних студентів, які навчаються в Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського, зростає щороку, особливо – за останні десять років. Протягом 2021-2022 навчального року на факультеті іноземних студентів навчалося 2865 іноземних громадян з 55 країн (з них англійською мовою за основними спеціальностями – 99 %). Розподіл студентів за спеціальностями такий: 2396 осіб – Медицина (2020-21 н.р. – 2176 осіб); 72 особи – Стоматологія (2020-21 н.р. – 100 осіб); 19 осіб – Фармація (2020-21 н.р. – 32 особи); 365 осіб – Медсестринство (2020-21 н.р. – 339 осіб).

Найбільший контингент студентів (53 %) до нас приїждить з країн Азії, з африканських – 32 %, з американських – 8 %, європейських країн – 7 %. Першу позицію займають студенти з Індії – 1402 особи. Другий за величиною контингент – це студенти з Нігерії (562 особи), третій – студенти зі США (222 особи). Багато навчається студентів з Гани (155 осіб) і Польщі (151 особа).

Продовжує розвиватися заочна форма навчання медсестер-бакалаврів. На цій формі впродовж 2021-22 навчального року навчався 371 іноземний студент (попередній рік – 331 особа), переважно громадян США. 2022 року 130 студентів заочної форми, в тому числі 96 бакалаврів та 34 магістри, отримали дипломи.

Відповідно до останнього рейтингу Українського державного центру міжнародної освіти МОН України ТНМУ ввійшов до ТОП-10 найпопулярніших університетів (8 позиція за загальною кількістю іноземців), а також до числа 10 кращих університетів за кількістю іноземців, які навчаються на заочній (4-а позиція) та очній (8-а позиція) формах навчання.

За звітний період провели активну роботу щодо рекламування освітніх послуг університету задля збільшення контингенту іноземних громадян. Важливу роль відіграло подальше розміщення якісного контенту на сайтах університету та факультету з інформуванням потенційних абітурієнтів стосовно спеціальностей, за якими здійснюють підготовку іноземних громадян на до- та післядипломному етапі, підготовчого відділення, розмірів оплати освітніх послуг і проживання в гуртожитку. Потенційні абітурієнти мали можливість самостійно ознайомитися з переліком необхідних документів і самостійно звернутися із запитом на скриньку факультету іноземних студентів щодо видачі запрошення.

Здійснювали виготовлення рекламних матеріалів з інформацією про спектр освітніх послуг, які надає ТНМУ. Освітні послуги та можливості університету рекламували у соціальних мережах, інтернет-ресурсах шляхом розповсюдження відеороликів, інтерв'ю з викладачами та представниками ТНМУ. Розміщували актуальну інформацію про університет і на різних міжнародних платформах, у тому числі й на Studyportals, Ukraine.ua та ін. Проведено також онлайн-ярмарок професій з потенційними абітурієнтами з інших країн.

Проводили роботу з посольствами та закордонними дипломатичними установами з розповсюдження рекламних ма-

теріалів про ТНМУ, а також залучення іноземних студентів для рекламування університету під час перебування в країнах проживання та випускників-іноземців після їх повернення на батьківщину. Налагоджена ефективна взаємодія спільноти студентів-випускників університету та працівників деканату факультету іноземних студентів з метою промоції освітніх переваг ТНМУ.

Важливою була участь працівників університету в міжнародних форумах, конференціях з питань міжнародної освіти, освітніх виставках з активною інформаційною промоцією освітніх можливостей університету, а також робота в міжнародних наукових проєктах на основі укладених угод з міжнародними організаціями та навчальними закладами. Продовжували співпрацю в міжнародних проєктах щодо академічної мобільності.

До факультету іноземних студентів належать підготовче відділення, навчально-науковий інститут медсестринства та 5 кафедр. У всіх підрозділах здійснюють постійну активну роботу з організації навчального процесу, підвищення якості підготовки іноземних громадян, рівня їх практичної компетенції. На факультеті застосовують інноваційні освітні методики та технології навчання. Наголос ставимо на викладанні англійською мовою. Серед викладачів університету значну частку складають англомовні – 419 (58 %) осіб. Серед них сертифікати ТНМУ 1-го рівня мають 25,7 % осіб, 2-го рівня – 43,3 %, а 3-го рівня – 31 %. Міжнародні сертифікати рівня B2 і вище мають 118 викладачів.

Викладачі факультету беруть участь у 9 НДР. За звітний період опубліковано 24 статті в журналах, які індексують у базах Scopus та Web of Science. Викладачі факультету беруть активну участь у низці міжнародних проєктів, проходять періодичні стажування за кордоном. За ініціативою викладачів факультету розпочато новий спільний проєкт між Тернопільським національним медичним університетом та університетом Мак'юена м. Едмонтон (Альберта, Канада) з вивчення курсу «Якісні методи дослідження». Слухачами цього курсу є аспіранти та пошукувачі PhD програми з медсестринства, а також викладачі кафедр вищої медсестринської освіти, догляду за хворими та клінічної імунології, акушерства та гінекології № 2, функціональної і лабораторної діагностики, педіатрії № 2 та внутрішньої медицини № 1.

За звітний період покращили матеріально-технічне забезпечення навчального процесу, зокрема, здійснено капітальний ремонт навчальної кімнати кафедри вищої медсестринської освіти, догляду за хворими та клінічної імунології, ННІ медсестринства з модернізацією освітлення; виготовлені нові меблі, придбано низку приладів та інструментів. Лабораторія практичних навичок навчально-наукового інституту медсестринства завдяки благодійній допомозі від університету Мак'юен, м. Едмонтон (Канада), отримала два інфузіомати, чотири пульсоксиметри, електрокардіограф, модель передпліччя для відпрацювання ін'єкцій.

Розвивалася активно й студентська наука. Студенти-іноземці плідно займаються за програмою «Студент – майбутній фахівець високого рівня навчання». Іноземні студенти також займаються активними науковими проєктами, беруть участь

у роботі декількох наукових товариств, зокрема Тернопільської філії Європейської асоціації студентів-медиків (EMSA Ternopil) і студентського проєкту «MedGradient» з організацією низки тренінгів. Студенти традиційно брали участь у Міжнародному медичному конгресі студентів і молодих вчених – у XXVI цього року. Особливу зацікавленість серед іноземних громадян викликала студентська наукова конференція «Mega Medical Conference» в нашому університеті з участю представників багатьох національних спільнот.

Продовжувало розвиватися студентське самоврядування та адміністрування іноземних студентів, структура якого така: студентський парламент, рада земляцтва, виборні представники до конференції трудового колективу університету, члени вченої ради факультету, старости курсів, потоків та груп. Активно також продовжували роботу менторів щодо допомоги у навчальному процесі студентам молодших курсів, зокрема першокурсникам. Іноземні студенти беруть активну участь у низці добродійних проєктів. Вони організували розмаїті флешмоби, були учасниками Дня єднання України та заходів, приурочених до Шевченківських днів у ТНМУ.

Особливу активність проявляють наші іноземні студенти в умовах воєнного стану. Студенти організують чисельні заходи для благодійної допомоги (ліки, одяг), допомоги армії, у тому числі зі зборами коштів, поширюють інформацію у своїх країнах про ситуацію в Україні. Особливу активність проявили польські студенти та наші випускники. Чисельні медикаменти та засоби медичного призначення передані університетському волонтерському центру та лікувальним закладам міста.

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕДСЕСТРИНСТВА

Навчання студентів у ННІ медсестринства 2021-2022 н.р. здійснювали за спеціальністю 223 «Медсестринство» (бакалаврський та магістерський рівні) галузі знань 22 «Охорона здоров'я», освітньо-професійні програми «Сестринська справа» та «Парамедик».

2021-2022 н.р. контингент студентів становив 649 осіб, з яких 180 – денної та 469 – дистанційно-заочної форми навчання; 256 вітчизняних студентів і 393 іноземних студентів. З наявного контингенту студентів 65 осіб навчалися за бюджетні кошти та 584 особи – за кошти фізичних та юридичних осіб.

Розподіл студентів за ступенями вищої освіти:

– перший (бакалаврський) рівень, освітня програма «Сестринська справа» – 460 осіб (166 вітчизняних і 294 іноземних студенти);

– перший (бакалаврський) рівень, освітня програма «Парамедик» – 65 осіб (вітчизняні студенти);

– другий (магістерський) рівень, освітня програма «Сестринська справа» – 124 осіб (25 вітчизняних і 99 іноземних студенти).

Освітній процес забезпечували викладачі 31 кафедри університету, які входять до складу медичного факультету та факультету іноземних студентів.

(Продовження на стор. 9)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021–2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2-8)

За звітний період проведено капітальний ремонт навчальних кімнат і приміщень ННІ медсестринства з модернізацією освітлення та обмеблювання новими меблями.

2021-2022 н.р. у ННІ медсестринства акредитовано освітньо-наукову програму «Медсестринство» та отримано сертифікат від Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

У зв'язку із затвердженням та набуттям чинності стандарту вищої освіти другого магістерського рівня спеціальності 223 «Медсестринство» внесено зміни до освітньо-професійної програми «Сестринська справа». Після перегляду освітніх програм, внесення змін і доповнень щодо освітніх компонентів, а також розділів дисциплін, які забезпечують програмні результати навчання, сформовано та затверджено навчальні плани. Викладачі кафедр відповідно до навчальних планів розробили робочі програми з дисциплін і навчально-методичні комплекси.

Працівники кафедри вищої медсестринської освіти, загального догляду за хворими та клінічної імунології розробили також курс тематичного вдосконалення для лікарів «Паліативна та хоспісна медицина». Цей курс у звітному навчальному році пройшло 127 лікарів-курсантів.

Упродовж 2021-2022 н. р. продовжували активну міжнародну співпрацю між викладачами ТНМУ та Університету Мак'юена (Канада).

Започатковані та тривають такі спільні наукові проекти:

– наукове дослідження «Порівняння реакції на пандемію COVID-19». Розробниками даного дослідження є: університет Мак'юена (м. Едмонтон, Канада), Тернопільський національний медичний університет імені Івана Горбачевського (ТНМУ), Католицький університет Мауле (м. Талька, Чилі), Університет Ла-Серена (м. Ла-Серена, Чилі).

– спільний проект: вивчення курсу «Якісні методи дослідження». Мета даного курсу полягає у вивченні методології використання якісних методів у науковому дослідженні.

– спільний канадсько-український курс «Global Health», ініційований у рамках співпраці ТНМУ та Університету Мак'юена (Едмонтон, Канада).

Навчально-науковий інститут медсестринства є також учасником українсько-швейцарського проекту. Упродовж 2021 року викладачі ННІ в його рамках брали участь у таких заходах:

1. участь в онлайн-курсі «Викладацька майстерність у медичному ЗВО. Випуск другий: Зворотний зв'язок»;

2. участь у підготовці фасилітаторів груп рівних;

3. участь у курсах із симуляційного навчання;

4. участь у семінарах з комунікативних навичок.

Викладачі ННІ медсестринства беруть участь у виданні науково-практичного журналу «Медсестринство», де активно друкують статті як співробітників ННІ медсестринства, так і студентів-магістрантів, викладачів інших навчальних закладів і практикуювальних медсестер.

25-26 листопада 2021 року проведено міжнародну науково-практичну конференцію «Нове покоління медичних сестер: досягнення та інновації в медсестринстві» спільно з Державною установою

«Центр розвитку медсестринства Міністерства охорони здоров'я України», Вищою інноваційною школою «Колегіум Мазовія» (м. Седльце, Польща), Українським центром ресурсів і розвитку Університету Мак'юена (Едмонтон, Канада) та Університетом Альберти (Едмонтон, Канада). Зібрання об'єднало понад 450 науковців з різних куточків світу.

Значну увагу в ННІ медсестринства приділяють виховній роботі. ННІ активно сприяє розвитку волонтерського руху серед викладачів і студентів з організації та допомоги внутрішню переміщенням особам і військовим Збройних сил України. Студенти інституту медсестринства допомагають працівникам у госпісі (с. Плотича) та геріатричному будинку-інтернаті (с. Петриків).

ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Навчальний процес на факультеті післядипломної освіти (ФПО) проводять на базі 6 кафедр: терапії і сімейної медицини; педіатрії, акушерства і гінекології; хірургії; фармації та стоматології. До навчального процесу залучені 16 кафедр медичного факультету.

Викладання на факультеті забезпечує колектив з 46 викладачів. На 6 кафедрах інституту працює 10 професорів, докторів медичних наук, 33 доценти, 3 асистенти – кандидати медичних наук.

Факультет післядипломної освіти працює з двома контингентами лікарів – слухачами та лікарями-інтернами. За звітний період проведено 10 циклів спеціалізації з 5 фахів, 14 циклів стажування і 88 циклів тематичного вдосконалення.

На передатестаційних циклах, курсах спеціалізації та тематичного вдосконалення перепідготовлено 1358 слухачів.

2021-2022 рр. на базі ФПО силами кафедри медицини катастроф проведено 2 курси «Школа симуляційного навчання» для 13 слухачів.

Традиційно актуальними є курси з освоєння лапароскопії, що проводять на базі центру малоінвазивних технологій. Протягом року навчання в цьому центрі в позанавчальний час мають змогу пройти студенти 5 і 6 курсів.

Відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» навчання на факультеті проводили за дистанційною формою. Атестація лікарів(провізорів)-інтернів відбулася дистанційно.

Первинну спеціалізацію (інтернатуру) проводили з 15 фахів, де з 10 спеціальностей випусковими є кафедри факультету післядипломної освіти.

Набір в інтернатуру у 2022 р. здійснювали згідно з новим наказом № 1254 від 22.06.2021р. з доповненнями від 16.03.2022р. «Про затвердження Положення про інтернатуру». Останніми роками набір в інтернатуру залишається сталим, що дозволяє виконувати навчально-виробничий план інтернатури. У звітному періоді навчалися 405 інтернів за державним замовленням і 911 – за контрактом.

Динаміка зарахування лікарів(провізорів)-інтернів першого року навчання на кафедри університету залишається стабільною протягом останніх років.

Слід відзначити позитивну роль створеного сучасного симуляційного центру в навчальному процесі лікарів-інтернів, адже

під час навчального процесу інтерни не завжди мають можливість відтворити велику кількість тих чи інших маніпуляцій, вони відчувають брак тематичних пацієнтів, а також існують етико-деонтологічні обмеження у взаєминах між інтерном і пацієнтом у клініці. Ці проблеми допомагає розв'язати центр симуляційного навчання, який сприяє засвоєнню знань і відпрацюванню різних клінічних навичок завдяки використанню манекенів-симуляторів, тренажерів і стандартизованих пацієнтів.

У звітному навчальному році продовжували впровадження нових технологій навчання лікарі-інтерни та слухачі, які навчаються на кафедрі хірургії ФПО та на кафедрі акушерства та гінекології ФПО, мали можливість спостерігати за малоінвазивними та іншими оперативними втручаннями у системі реального часу за допомогою оптоволоконних систем.

Впроваджують методики дистанційного навчання на заочному етапі спеціалізації «Загальна практика-сімейна медицина», на циклах ТУ з фаху «Акушерство та гінекологія» для лікарів Рівненської області. На кафедрах факультету проводять науково-практичні мініконференції з щоденними презентаціями реальних клінічних випадків, клінічні конференції та семінарські заняття з розглядом репрезентацій клінічних випадків хворих з типовою та рідкісною патологією.

Усі кафедри факультету виконують НДР, які мають важливе науково-прикладне значення для клінічної практики. Кафедри ФПО своєчасно відзвітували за виконання відповідних етапів планової наукової роботи. Викладачі факультету надрукували у фахових журналах – 77 статей (з них 17 за кордоном та 23 – Web of science, Scopus); 76 тез, 3 інформаційних листи.

За 2021-2022 рр. захищено 5 кандидатських і 3 докторських дисертації.

За звітний період кафедри ФПО провели 3 науково-практичних конференції. На міжнародних конференціях зроблено 12 доповідей, всеукраїнських і регіональних – 31. Викладачі факультету брали участь у 3 міжнародних конференціях за кордоном.

За звітний період викладачі факультету проконсультували 13745 хворих, здійснено 1165 оперативних втручань, проведено 57 клінічних і патологоанатомічних конференцій. У практику лікувальних закладів упроваджено 8 нових методів діагностики та лікування.

НАУКОВА РОБОТА

Наукова діяльність як складова системи освіти посідає провідне місце в підготовці та підвищенні професійного рівня викладацького складу, а також у підвищенні якості підготовки студентів і формуванні навичок науково-дослідної роботи. Однак повномасштабне вторгнення росії в Україну наклало свій негативний відбиток і на цю сферу. Частина наукових проєктів була призупинена через неможливість проведення досліджень, перерозподіл бюджету та скорочення видатків, перепрофілювання навчальних і лікувальних закладів, онлайн-формат навчання. Частину проєктів фінансують лише частково. Але і під час війни й надалі виконують свої завдання – готують майбутніх докторів філософії та продовжують наукові дослідження.

За даними бази Scopus за 2022 рік станом на серпень опубліковано 95 статей,

афілійованих з ТНМУ, в тому числі у визнаних журналах, таких, як Science, Lancet, PLoS ONE та Nature. Загальна кількість публікацій у Scopus – 1386. Кількість цитувань 2021 року зросла у 4,4 рази (3753 порівняно з 846 2020 року); а за перших сім місяців 2022 року – їх 1779. Індекс Гірша університету зріс на 12 пунктів – з 18 до 30 (<https://osvita.ua/vnz/rating/86513/>).

За даними Webometrics Transparent Ranking, за кількістю цитувань Google Scholar профіль університету посів другу сходинку серед медичних ЗВО України з майже 25681 цитуваннями (показник минулого року – 20807).

Для дотримання засад академічної доброчесності системно налагоджено перевірку наукових робіт на наявність академічного плагіату за допомогою ліцензійного програмного забезпечення «StrikePlagiarism.com» та «Unicheck».

У цей непростий час війни росії проти України ми отримуємо підтримку в багатьох напрямках від наших іноземних партнерів і друзів. Аби українські науковці, викладачі та студенти могли продовжувати наукову, викладацьку та навчальну діяльність, зараз є багато можливостей від небайдужих партнерів за кордоном – як фінансова допомога на прибуття та проживання, стипендії для здійснення дослідження, для наукової та навчальної діяльності, так і відкритий безоплатний доступ до навчальних і наукових ресурсів, платформ та матеріалів.

Науковці ТНМУ (детальна інформація доступна на сайті наукового відділу університету) мають повний доступ до:

– бібліографічних платформ Scopus і Web of Science;

– до ресурсів Bentham Science та Edanz Learning Laboratory. Bentham Science – це видавець рецензованої наукової літератури в галузях фармакології та медицини, технічних і суспільних наук, який видає понад 130 наукових рецензованих журналів, переважна більшість яких індексуються провідними бібліографічними базами даних. Підтримуючи наукову спільноту України в умовах війни, видавництво Bentham Science продовжило українським закладам вищої освіти та науковим установам безкоштовний тестовий доступ до своїх електронних ресурсів до 30 вересня 2022 р.;

– курсів платформи Coursera (понад 5200 курсів і 2200 проєктів від провідних університетів для українських здобувачів освіти. Наприклад, Introduction to the Biology of Cancer Університету Хопкінса та Understanding Research Methods Університету Лондона;

– курсів платформи EdX;

– безкоштовний доступ до ScienceDirect (для підтримки українських дослідників доступна найбільша у світі платформа з рецензованими науковими та медичними дослідженнями: понад 19 мільйонів матеріалів з понад 4400 журналів і 43000 електронних книг);

– ресурсів від British Medical Journal – BMJ Best Practice та BMJ Learning;

– повний та безкоштовний доступ до електронних колекцій книг і журналів міжнародних видавництв Elsevier, Springer Nature, John Wiley & Sons, Taylor & Francis, Emerald, Sage Publications, Oxford University Press, Cambridge University Press, IOP Publishing, Wiley, Wolters Kluwer та інших через research4life на <https://portal.research4life.org/content/journals/>;

(Продовження на стор. 10)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2-9)

– доступ до колекцій понад 500 провідних бібліотек світу від Ex Libris компанії Clarivate українським бібліотекам (безкоштовне користування системою міжбібліотечною абонементу RapidILL для швидкого запиту на дорправлення електронних копій статей та розділів книг) і SCOUNL – додатково до вищезгаданого підтримка бібліотекарів.

У відповідь на виклики війни науковці ТНМУ отримали підтримку від наших партнерів у рамках спільних угод. Двоє науковців перебувають у лабораторіях Університету Тулузи (Франція), ще двоє – в університеті Сантьяго де Компостела (Іспанія). Троє науковців отримали RECOOP Solidarity Grants і проведуть 4-6 місяців у роботі над спільними проектами з партнерами Університету Дебрецена (Угорщина) та Осієцького університету імені Йосипа-Юрая Штросмаєра (Хорватія).

Ведуться перемовини щодо співпраці та спільних наукових проєктів з нашими партнерами з-за кордону. Наш університет став побратимом-партнером з медичною школою Університету Манчестера (Великобританія), що передбачає академічну підтримку та співпрацю у сфері освіти і науки.

В університеті продовжується підготовка науково-педагогічних кадрів шляхом навчання в докторантурі, аспірантурі та лікарів у клінічній ординатурі. У звітному році підготовку в аспірантурі проходили 166 осіб, з них з відривом від виробництва навчалася 45 аспірантів (очна (денна) форма навчання), без відриву від виробництва – 121 аспірант (у тому числі, 78 – очна (вечірня), 43 – заочна форми навчання).

2021-2022 навчального року навчання в аспірантурі завершили 33 особи, з них: 6 – очних (денних), 19 – очних (вечірніх), 8 – заочних аспірантів. 8 аспірантів достроково завершили навчання у зв'язку із захистом дисертаційних робіт у разових спеціалізованих вчених рада, у тому числі: 2 – очних (денних), 2 – очних (вечірніх), 4 – заочних аспіранти. Двоє аспірантів заочної форми відрізані з навчання в аспірантурі за власним бажанням.

2021-2022 навчального року розпочали навчання в аспірантурі ще 38 осіб: на очній (денній) формі – 14 осіб, на очній (вечірній) – 16 осіб, на заочній формі – 8 осіб.

У клінічній ординатурі 2021-2022 навчального року проходили підготовку 18 клінічних ординаторів, з них 3 осіб навчалася на державній формі навчання, 15 – на контрактній (іноземні громадяни).

2021-2022 навчального року розпочали навчання в клінічній ординатурі 4 клінічних ординатори-іноземні громадяни; завершили навчання 16 клінічних ординаторів, у тому числі 13 – іноземних громадян.

Кадровий склад ТНМУ. В університеті працює 690 викладачів (без сумісників), з яких 92 % (639) мають наукові ступені: 120 докторів наук (17%) та 519 кандидатів наук і докторів філософії (73%).

Виконання наукових робіт. За планом підготовки науково-педагогічних кадрів за звітний період виконували 221 дисертаційну роботу (29 докторських і 192 кандидатських). Захищено 26 робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії, до кінця року захист заплановано ще 13 та однієї докторської дисертації.

Спеціалізовані вчені ради.

За період з січня до червня 2022 р. разові спеціалізовані вчені ради провели офіційний захист 6 дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії: 3 – за спеціальністю 222 «Медицина», 1 – за спеціальністю 221 «Стоматологія», 1 – за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація», 1 – за спеціальністю 091 «Біологія».

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 утворено:

– спеціалізовану вчену раду Д 58.601.01 з присудження наукового ступеня доктора наук за спеціальностями: 14.01.03 – хірургія, 14.03.01 – нормальна анатомія (медичні науки), 14.03.04 – патологічна фізіологія (медичні науки). З квітня спеціалізована вчена рада Д 58.601.01 прийняла до попереднього розгляду 2 докторські дисертації (1 – за спеціальністю 14.01.03 – хірургія; 3 – за спеціальністю 14.03.01 – нормальна анатомія) та 1 кандидатську дисертацію за спеціальністю 14.03.04 – патологічна фізіологія.

– спеціалізовану вчену раду Д 58.601.02 з присудження наукового ступеня доктора наук за спеціальностями: 14.01.01 – акушерство та гінекологія, 14.01.10 – педіатрія, 14.01.13 – інфекційні хвороби.

– спеціалізовану вчену раду Д 58.601.04 з присудження наукового ступеня доктора та кандидата біологічних наук за спеціальністю 03.00.04 – біохімія.

Готують документи для відкриття ще однієї ради.

Науково-дослідна робота

Нині науковці університету згідно з планом виконують 47 комплексних науково-дослідних робіт, з них 9 – за рахунок державного фінансування, 38 – ініціативно-пошукові НДР. Планований обсяг державного фінансування НДР цього року склав 4 133,5 тис. грн. Необхідно зазначити, що у зв'язку з війною в Україні фінансування держбюджетних НДР обмежилось лише виплатами зарплат для працівників, водночас закупівля реактивів і додаткові заплановані витрати урізані та заблоковані.

Держбюджетні теми:

1. Моно- та змішані інфекції, що передаються кліщами, вдосконалення лікувально-діагностичних технологій і заходів біобезпеки.

Наук. керівник – академік НАМН України, проф. М.А. Андрейчин.

Обсяг фінансування на 2021 рік – 304,8 тис. грн.

2. Розробка оригінальних комбінацій антигіпертензивних засобів, їх аналіз та стандартизація.

Наук. керівник – професор Логойда Л.С. Обсяг фінансування на 2021 рік – 338 тис. грн.

3. Рання діагностика кардіоваскулярних і метаболічних порушень у дітей шкільного віку.

Наук. керівник – професор Марущак М.І.

Обсяг фінансування на 2021 рік – 463,9 тис. грн.

4. Впровадження елементів нейро-розвиткового догляду за передчасно народженими дітьми та їх катанестичне спостереження.

Наук. керівник – професор Павлишин Г.А.

Обсяг фінансування на 2021 рік – 434,9 тис. грн.

5. Пілотне дослідження з неонатально-

го скринінгу первинних імунодефіцитів методом TRECs і KRECs визначення T- і B-лімфопенії.

Наук. керівник – професор Боярчук О.Р. Обсяг фінансування на 2021 рік – 737,1 тис. грн.

6. Ендотеліальна дисфункція, гіперкоагуляція та мікросудинний тромбоз при COVID-19: оцінка ризику, патогенез і діагностика.

Наук. керівник – професор Корда М.М. Обсяг фінансування на 2021 рік – 794,8 тис. грн.

7. Дослідження регенеративного потенціалу засобів клітинної терапії при гострому респіраторному дистрес-синдромі.

Наук. керівник – професор Криницька І.Я.

Обсяг фінансування на 2021 рік – 396,7 тис. грн.

8. Особливості вітамінного та мінерального статусу в здорових дітей та у дітей із соціально значущими захворюваннями.

Наук. керівник – доцент Кінаш М.І. Обсяг фінансування на 2021 рік – 232,3 тис. грн.

9. Вивчення ефективності системи ламінарного пневмозахисту мобільної концепт-моделі пневмошолому від вірусних (коронавірусних, COVID-19), бактеріальних, токсичних агентів.

Наук. керівник – професор Кліщ І.М. Обсяг фінансування на 2021 рік – 476 тис. грн.

Ініціативно-пошукова тематика науково-дослідних робіт кафедр університету зосереджена на актуальних проблемах сучасної клінічної та теоретичної медицини: вдосконалення діагностичних, лікувальних і профілактичних заходів при розповсюдженні вірусних і паразитарних хворобах; профілактика та лікування післяопераційних ускладнень у плановій та ургентній хірургії; генетично-молекулярні механізми перебігу та обґрунтування диференційних лікувальних заходів у дітей з мультифакторіальними захворюваннями; оптимізація діагностики та профілактики захворювань репродуктивної системи жінок і розробка патогенетично обґрунтованих методів їх корекції; коморбідні стани в клініці внутрішніх хвороб; дослідження тромбозів системи нижньої порожнистої вени, розробка нових відкритих (мінідоступ) і лапароскопічних операційних втручань при лікуванні захворювань органів черевної порожнини на принципах мультимодальної програми «fast track surgery»; актуальні питання діагностики та профілактики захворювань репродуктивної системи жінок і розробка патогенетично-обґрунтованих методів їх корекції, вивчення метаболічного гомеостазу організму при захворюваннях органів ротової порожнини.

У сфері експериментальної медицини тривають пошуки новітніх методів і способів корекції та запобігання розвитку патологічних процесів за умов дії надзвичайних факторів на організм, профілактики та лікування ускладнень такого поширеного нині захворювання, як цукровий діабет, клініко-патогенетичне обґрунтування застосування кріоліофізованих ксенотканин при термічній травмі; фармакологічні та фармакогенетичні аспекти протекторного впливу імунобіологічних препаратів, речовин природного та синтетичного походження за різних патологічних станів, дослідження молекулярних механізмів розвитку патології, процесів апоптозу та некрозу клітин тощо.

У галузі фармації – дослідження зі створення лікарських засобів спрямованої дії, в тому числі перспективної рослинної сировини та фітосубстанцій, їхньої стандартизації, маркетингового та фармако-економічного аналізу, фармакологічної та клінічної активності.

Триває робота над дослідженнями, які фінансувала RECOOP Association у співпраці з Львівським національним медичним університетом імені Данила Галицького та Інститутом біохімії імені О.В. Палладіна. Закордонні партнери: Вроцлавський технічний університет (Польща), Університет Коменського у Братиславі (Словаччина), Осієцький університет імені Йосипа-Юрая Штросмаєра (Хорватія), Університет Шегада (Угорщина):

1. Гендерні відмінності при хронічному стресі у студентів, спричиненому обмеженням пересування внаслідок пандемії COVID-19.

2. Дослідження хронічного стресу в SARS-CoV 2 інфікованих серопозитивних пацієнтів і медичних працівників.

3. Вплив COVID-19 на артеріальну гіпертензію в пацієнтів, які приймають інгібітори ангіотензин-перетворювального ферменту (іАПФ) та антагоністи рецепторів ангіотензину (АРАII).

4. Ендотеліальна дисфункція та гіперкоагуляція в перехворілих на COVID-19.

5. Дослідження перехресного гуморального імунітету між коронавірусами, що спричиняють сезонні застуди, та SARS-CoV-2.

6. Розробка тест-наборів для імуноферментного визначення антитіл до SARS-CoV-2 у слині.

7. Дослідження змін системи гемостазу та глікозилування факторів згортання після перенесеного COVID-19.

8. Застосування флуоресцентних оптичних сенсорів для визначення вмісту кортизолу у слині при гострому та хронічному стресі, спричиненому COVID-19.

9. Вплив коронавірусної інфекції на перебіг вагітності.

Окрім того, розпочато роботу над новим проєктом.

10. Вплив генного поліморфізму на тяжкість перебігу COVID-19.

Професор Оксана Боярчук та її колектив представляють ТНМУ в міжнародному консорціумі «COVID Human Genetic Effort», метою якого є виявити генетичні та імунологічні основи різних клінічних форм SARS-CoV-2 інфекції, у тому числі мультисистемний запальний синдром у дітей (MIS-C), long COVID, а також розшифрувати молекулярні, клітинні та імунологічні механізми, які лежать в основі резистентності до вірусної інфекції чи захворювання, або схильності до тієї чи іншої форми важкого захворювання. За допомогою проєкту встановлено генетичну та імунологічну основу щонайменше 20% випадків критичної пневмонії, викликаної COVID-19, унаслідок вроджених помилок інтерферону I типу або наявності аутоантитіл до інтерферону I типу. Ці дані опубліковані у журналах Science (2020, 2021), Science Immunology (2021) та Nature (2022).

У ТНМУ триває робота з вивчення епідеміології, клініки та профілактики Лаймбореліозу серед мешканців різних регіонів України. Проводять клінічні і лабораторні дослідження для встановлення поширеності та захворюваності серед працівників лісових господарств, а також населення,

(Продовження на стор. 11)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021–2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2–10)

Проводять дослідження у спільних проєктах ТНМУ від Національного фонду України з 1) Інститутом кібернетики імені В. Глушкова «Розробка хмарної платформи пацієнт-центричної телереабілітації онкологічних хворих на основі математичного моделювання» та 2) Інститутом біохімії імені О.В. Палладіна НАН України «Вплив природної та штучної імунізації антигенами SARS-CoV-2 на стан системи гемостазу».

На жаль, на невизначений час відтерміновано науковий проєкт Folate Status and Risk of Neural Tube Defects in Western Ukraine, який переміг у конкурсі Temerty Ukraine-Toronto Education & Collaboration Fund.

Продовжують співпрацю з Renal Research Institute (NY, USA) щодо клінічних досліджень ниркової недостатності.

Тернопільський національний медичний університет започаткував співпрацю з відомою міжнародною мережею клінічної епідеміології – RECIF (Ам'єн, Франція). RECIF – це міжнародна асоціація для медичних працівників (науковців, лікарів, фармацевтів, біологів, парамедиків), які прагнуть поглибити свої знання в галузі клінічної епідеміології, планують та безпосередньо проводять клінічні дослідження та в подальшому беруть участь у формуванні настанов ведення пацієнтів з різними захворюваннями. Заплановано проведення навчальної програми «Методологія клінічних досліджень» – двотижневий курс, який складається зі 100 годин практичних і теоретичних занять, після якого учасники мають скласти індивідуальний протокол дослідження, а також 4-тижневий цикл інтенсивного навчання, який передбачає статистичний аналіз вже створених баз даних. ТНМУ – перший український навчальний заклад, який став учасником асоціації RECIF.

Аспірантка кафедри фармакології з клінічною фармакологією Світлана Палій, наша випускниця 2021 року, отримала премію Національної академії медичних наук України та Асоціації працівників медичних вишів України «За значні успіхи у науковій діяльності» (постанова Президії НАМН України та від 11 січня 2022 року №1/2).

Цьогоріч удруге присуджено премії переможцям конкурсу наукових робіт на присудження премії імені Івана Горбачевського за розвиток наукового потенціалу вишу, підвищення його рейтингу та популяризацію в Україні та за кордоном.

1) За напрямком «Досягнення в науково-дослідницькій діяльності з проблем клінічної медицини та стоматології» перемогла робота «Відкрита, гібридна та ендovasкулярна ревааскуляризація багаторівневого атеросклеротичного оклюзивного процесу стегно-дистального артеріального русла в умовах стенозів оклюзивного ураження гомілкових артерій» (автори Ігор Венгер, Святослав Костів, Борислав Сельський, Ігор Фарина, Микола Орлов).

2) За напрямком «Досягнення в науково-дослідницькій діяльності з проблем суспільних і гуманітарних дисциплін» першість отримала робота Тетяни Хвалибоги «Теоретичні засади професійної підготовки майбутніх лікарів в університетах США».

3) За напрямком «Досягнення в науково-дослідницькій діяльності з проблем теоретичної медицини та фармації» перемогла робота «Аналітичне за-

безпечення фармацевтичної розробки лікарських засобів на основі валсартану та атенололу» авторів Лілії Логойди та Катерини Пелешок.

Критерії відбору переможців: представляють результати завершеного наукового дослідження; наявність циклу наукових праць, надрукованих у фахових виданнях України та за кордоном, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science; відзнаки на всеукраїнських і міжнародних наукових форумах; отримання та комерціалізація патентів на винаходи; презентація своїх наукових розробок за кордоном.

Базою для виконання науково-дослідних і дисертаційних робіт є атестовані вимірювальні лабораторії: міжкафедральна навчально-дослідна лабораторія (МНДЛ); центральна науково-дослідна лабораторія (ЦНДЛ); лабораторія мікробіологічних і паразитологічних досліджень; лабораторія досліджень інфекційних хвороб; лабораторія морфологічних досліджень та лабораторія психофізіологічних досліджень. Вони забезпечують отримання достовірних результатів наукових досліджень. Усі засоби вимірювальної техніки, які використовують у цих лабораторіях, проходять метрологічний контроль і повірені.

Роботу МНДЛ здійснюють у 3-х напрямках:

1. Забезпечення навчального процесу з предмета «клініко-лабораторна діагностика» для студентів додипломного та післядипломного етапів підготовки.

2. Виконання лабораторних досліджень для дисертаційних робіт, планових і науково-дослідних робіт.

3. Виконання лабораторних досліджень для співробітників і студентів університету, мешканців міста та області.

У МНДЛ працюють імунологічний, імуноферментний, біохімічний, клінічний підрозділи, лабораторія полімерно-ланцюгової реакції (ДНК-діагностика), відділ клітинних культур, лабораторія імуногістохімічних та імуноцитохімічних досліджень.

МНДЛ атестована на право проведення лабораторних досліджень терміном на 5 років (свідоцтво МОЗ України про технічну компетентність № 132/17 видане 29.12.2017 р.).

У лабораторії ПЛР-діагностики проводять дослідження на Лайм-бореліоз та імуноблот (визначення антитіл IgG та IgM до борелій різних видів). Лабораторія імуногістохімічних та імуноцитохімічних досліджень працює над виконанням морфологічних досліджень для науково-дослідних, держбюджетних і дисертаційних робіт. Створено кріобанк клітинних культур, де зберігають зразки стовбурових клітин, отриманих з пуповини, амніону, плаценти, жирової тканини людини та лабораторних щурів, міогенні прогеніторні клітини й фібробласти шкіри.

За звітний період у МНДЛ виконано 8930 досліджень (таблиця 1).

На базі МНДЛ за звітний період виконують 2 докторських, 13 НДР на здобуття наукового ступеня доктора філософії, 14 науково-дослідних робіт та 1 магістерська робота.

2021-2022 навчального року на базі ЦНДЛ виконували 9 науково-дослідних робіт, що здійснюються за кошти державного бюджету. Також виконували 23 науково-дослідні дисертаційні роботи, з них докторських – 4, дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії – 19.

Таблиця 1

Назва досліджень	Для наукових робіт	Платні
Загальноклінічні	507	59
Імуноферментні	4431	-
Біохімічні	1590	92
ПЛР-дослідження	1233	223
Лабораторія клітинних культур	32	-
Імуногістохімічні та імуноцитохімічні	57	150
Всього	7866	521

Виконано понад 29 тис. досліджень, з них:

– за плановими НДР – понад 18947;
– при виконанні дисертаційних робіт – 10418.

У лабораторії мікробіологічних досліджень продовжують дослідження полірезистентних до антибіотиків клінічних штамів за допомогою бактеріального аналізатора Vitek Compact-2. Впроваджено WHONET – міжнародної комп'ютерної програми для моніторингу антибіотикорезистентності. Відремонтовано оптичну систему мікробіологічного аналізатора Vitek – Compact-2; оновлено його програмне забезпечення

Патентно-інформаційний відділ

Важливим розділом наукової роботи є винахідницька діяльність. До Національного органу інтелектуальної власності державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент):

– подано 68 заявок на корисну модель,
– подано 2 заявки на винахід,
– отримано 185 охоронних документів на корисну модель,
– отримано 2 позитивних рішення на корисну модель,
– отримано 1 патент на винахід.

До Українського інституту науково-технічної і економічної інформації надіслано реєстраційні картки (РК) на відкриття НДР – 22, проміжні звіти до бюджетних тем НДР – 17 власні кошти – 16, 22 облікових (ОК) і 22 інформаційних (ІК) картки на закриття теми НДР.

Таблиця 2

Наукова продукція	За навчальний період 2019-2020	За навчальний період 2020-2021	За навчальний період 2021-2022
Матеріали планування НДР на здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидатських) і докторських дисертацій	45	45	53
Матеріали планування планових НДР	13	13	6
Заключні та проміжні звіти про НДР	30	44	19

Працівники відділу надавали допомогу з оформлення документації та проведення інформаційного пошуку, в тому числі з планування 36 робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Метрологічна експертиза та нормоконтроль наукової продукції

Основним завданням метрологічної служби (МС) є забезпечення єдності вимірювань в університеті, здійснення метрологічного контролю та нагляду за діяльністю всіх підрозділів університету з метою якісного проведення НДР та отримання достовірних результатів наукових досліджень, обліку матеріальних ресурсів, а саме:

– проведення профілактичних оглядів засобів вимірювальної техніки (ЗВТ), засобів випробування та контролю, перевірка їх технічного стану, умов експлуатації, зберігання та наявності та повноти обліку;

– організація своєчасної повірки та ате-стації ЗВТ;

– проведення метрологічної експертизи матеріалів планування науково-дослідних і дисертаційних робіт;

– проведення метрологічної експертизи та нормоконтролю матеріалів науково-дослідних робіт, звітів про НДР, дисертацій, підручників, монографій, наукових статей та інших документів.

Діяльність МС проводить згідно із затвердженим планом роботи, річних графіків повірки ЗВТ, які погоджені з ДП «Тернопільстандартметрологія».

З метою досягнення єдності вимірювань, достовірності отриманих результатів досліджень у навчальний період 2021-2022 р.р. метрологічним забезпеченням були охоплені всі планові науково-дослідні та дисертаційні роботи, лікувальний процес і друкована продукція, діяльність господарської частини. Для порівняння з навчальним періодом 2019-2020 н.р. і 2020-2021 н.р. навчальним періодом дані наведено у таблиці 2.

Здійснено перевірку первинної документації та проведено метрологічну експертизу й нормоконтроль 19 кандидатських і докторських дисертацій, 44 заключних і проміжних звітів про НДР, проведено метрологічну експертизу та погоджено метрологічне забезпечення при плану-

ванні 53 дисертацій та 6 планових НДР.

Протягом року проводили постійний метрологічний нагляд за використанням засобів вимірювальної техніки (ЗВТ), застосуванням методик досліджень у наукових лабораторіях згідно з розробленим планом профілактичних оглядів ЗВТ, що оформлено відповідними актами.

Проведено звірку з даними бухгалтерії та підрозділів обліку ЗВТ. Підготовлені переліки ЗВТ, що використовують при виконанні НДР, у лікувальному, навчальному процесі, для обліку матеріальних ресурсів, а також таких, що тимчасово не використовують або потребують ремонту.

(Продовження на стор. 12)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2-11)

Проводили роботи з організації своєчасного ремонту та перерозподілу ЗВТ.

Складено, затверджено та погоджено з ДП «Тернопільстандартметрологія» переліки ЗВТ, які підлягають повірці 2022 р.

Повірка ЗВТ 2022 року згідно з погодженими з ДП «Тернопільстандартметрологія» річними графіками повірки ЗВТ відтермінована до закінчення воєнного стану на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2022 р. № 412.

Головна організація метрологічної служби МОЗ України (далі ГОМС МОЗ України) організувала та провела періодичне оцінювання технічної компетентності на проведення вимірювань у сфері законодавчо регульованої метрології відповідно до заявленої галузі технічної компетентності 29 лабораторій закладів охорони здоров'я, що належать до сфери, в якій реалізація державної політики належить до повноважень МОЗ України. Проведена їх перевірка безпосередньо в заявника. Оформлено та видано свідоцтва про технічну компетентність. Надавали консультації керівникам лабораторій та метрологічних служб закріплених за ГОМС МОЗ України наукових і навчальних закладів МОЗ України щодо порядку оцінювання роботи наукових лабораторій та інших питань забезпечення єдності вимірювань.

Діяльність віварію університету

Протягом навчального року проводили роботу у віварії з вирощування та утримання лабораторних тварин і свиней.

З 1 вересня 2021 до 1 червня 2022 року у віварії народилося:

Білі щурі – 1160 гол.;
Морські свинки – 65 гол.

Протягом навчального періоду використано для навчального процесу:

Білі щурі – 100 гол.;
Білі миші – 20 гол.;
Морські свинки – 60 гол.;
Поросята – 126 гол.

Для дисертаційних робіт використано:

Білі щурі – 692 гол.;
Білі миші – 100 гол.;

Станом на 1 червня 2021 року є в наявності:

Білі щурі – 1160 гол.;
Білі миші – 380 гол.;
Морські свинки – 74 гол.;

Наразі в дослідках з підготовки дисертаційних робіт знаходиться 760 гол. щурів білих. Концентрованими та соковитими кормами поголів'я лабораторних тварин забезпечують повністю. Поросят закуплено у сільгоспідприємствах 56 гол., з них використано для навчального процесу – 20 гол., для навчальних операцій з лікарями-курсантами з циклу тематичного вдосконалення «Лапароскопічні технології» – 36 гол.

Тварин, яких утримують у віварії, кормами та ветпрепаратами забезпечують до повної потреби згідно з раціоном.

Наукові форуми

2021-2022 н.р. на базі Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського заплановано 19 науково-практичних конференцій та 2 симуляційні тренінги з міжнародною участю. До реєстру МОЗ України ввійшли 17 заходів. З 1 січня 2022 року набрала чинності Постанова КМУ від 14 липня 2021 року № 725 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників». Відповідно до

цього зареєстровано 8 конференцій та 2 симуляційні тренінги. Всі науково-практичні конференції у зв'язку з війною були проведені в онлайн-режимі, крім 4, які було перенесено та відмінено.

Наукове товариство студентів

Робота ради наукового товариства студентів базується на координуванні діяльності студентських наукових гуртків кафедр та роботи студентів-учасників наукових програм. Для оптимізації студентської наукової роботи в університеті діють програми: «Студентська наука та профорієнтаційне навчання» та «Студент – майбутній фахівець високого рівня кваліфікації».

У звітному навчальному році у студентських наукових гуртках займалися 504 студенти медичного факультету, 54 – стоматологічного, 70 – фармацевтичного та 83 – факультету іноземних студентів.

Студентські наукові гуртки зареєстровані на всіх кафедрах ТНМУ.

Цього року в науковій програмі «Студентська наука та профорієнтаційне навчання» зареєстровані – 417 студентів (медичний факультет – 226, стоматологічний. У програмі «Студент – майбутній фахівець високого рівня кваліфікації» – 126 студентів (медичний факультет – 80, стоматологічний – 25 і фармацевтичний – 11).

Студенти ТНМУ були співавторами 50 статей. Було опубліковано 270 тез на конференціях (учасники програм – 178), з них на всеукраїнських – 252 і на міжнародних – 18. Презентовано 186 усних виступів (учасники програм – 122), з всеукраїнською участю – 160, з міжнародною – 26.

2021-2022 н.р. на всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт подали 21 працю студенти медичного, стоматологічного та фармацевтичного факультетів.

13-15 квітня було проведено 26-й Міжнародний конгрес студентів і молодих вчених. У збірнику опубліковано 252 тези. Безпосередню участь у роботі конгресу взяли 175 учасників, заслухано 158 усних і представлено 1 стендову доповідь.

Видавнича діяльність університету

Протягом 2021-2022 року видавництво «Укрмедкнига» видало 251 назву різної друкованої продукції.

Серед них 19 назв підручників – 15 повторних і 4 нових.

Видано 40 навчальних посібників, 19 з них повторним накладом, 21 – нових.

Протягом року видано 12 назв монографій, 16 назв навчально-методичної літератури, 4 збірники матеріалів конференцій, 56 видів матрикул, 76 назв індивідуальних планів для студентів.

У видавництві виходять 12 журналів, 11 з них внесено до переліку наукових фахових видань України, випускають газету «Медична академія».

Крім того, видавництво забезпечує всі підрозділи університету необхідними бланками, журналами та іншою друкованою продукцією. За рік видавництво отримало 3 334 671 грн: від видавничої діяльності – 1 912 254 грн., для власних потреб надруковано продукції на 308 756 грн., бібліотеці передано книг на суму 1 113 661 грн.

БІБЛІОТЕКА

Бібліотека Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського – важливий структурний підрозділ університету, який поєднує

бібліотечно-інформаційні функції з основними елементами університетських технологічних сервісів, навчально-науковий центр університету, пов'язаний із світовими інформаційними ресурсами й забезпечує швидкий та зручний доступ до них, знаходиться в центрі академічного та дослідницького процесів у ТНМУ.

Бібліотека органічно поєднує традиційні та новітні інформаційні ресурси. Її місія – сприяти цілісному розвитку гармонійної особистості, забезпеченню її навчальних, наукових, культурних потреб шляхом створення сучасного бібліотечно-інформаційного освітнього середовища університету. Мета діяльності бібліотеки ТНМУ – створення інформаційної бази для організації освітнього та дослідницького процесів.

Досягнення цієї мети забезпечували шляхом виконання таких завдань:

- формування фонду відповідно до напрямків навчального й наукового процесів університету та інформаційних потреб користувачів;
- забезпечення доступу користувачів до світових і вітчизняних наукових та освітніх ресурсів;

- забезпечення якісного й оперативного інформаційного обслуговування користувачів бібліотеки шляхом систематичного поповнення довідкового електронного апарату бібліотеки;

- надання безперервного доступу до повнотекстових ресурсів власної генерації;
- розвиток сервісних послуг для обслуговування користувачів у віддаленому режимі;

- збереження та надання вільного доступу до результатів наукових досліджень науковців шляхом наповнення колекцій електронного репозиторію;

- виховання у користувачів медіаграмотності, навичок самостійного пошуку та аналізу інформації;

- популяризація творів вітчизняних і зарубіжних авторів, читання як способу проведення змістовного дозвілля;
- висвітлення діяльності бібліотеки шляхом наповнення її вебсайту та сторінок у соціальних мережах.

У складі бібліотеки працюють:

- відділ комплектування та наукової обробки документів;
- інформаційно-бібліографічний відділ;
- відділ обслуговування та зберігання фондів.

Головний корпус бібліотеки ТНМУ розташовано за адресою вул. Січових Стрільців, 8, функціонують філії бібліотеки: абонемент іноземних студентів (вул. Торговиця, 3) та філіал читальної зали (вул. Коцюбинського, 18). Обслуговують користувачів на 3-х абонементних і в 4-х читальних залах.

Бібліотеку оснащено 52 комп'ютерами. Із загальної кількості комп'ютерів 30 – це АРМ користувачів, що забезпечують доступ до електронного каталогу бібліотеки, наукового репозиторію, ліцензованих баз даних з питань медицини та біології, міжнародних наукометричних баз Scopus, та WoS, інших інтернет-ресурсів. Уся комп'ютерна техніка, яку використовують у бібліотеці співробітники, відповідає сучасним вимогам.

Бібліотека також має 1 сервер, 3 принтери, 2 БФП.

Усі комп'ютери в бібліотеці об'єднані в локальну мережу та мають доступ до мережі «Інтернет». Також бібліотека та її філіали є зоною вільного доступу до Wi-Fi.

Станом на 01.06.2022 року загальний фонд бібліотеки нараховує 367 367 прим. документів, у т. ч.:

- книг – 285 617;
- періодичних видань – 42 681;
- неопублікованих документів (дисертацій, авторефератів дисертацій, магістерських робіт, методичних рекомендацій) – 15 351;
- електронних носіїв із записами – 726,
- мережних локальних документів – 22 992.

За цільовим призначенням фонд розподіляють таким чином:

- навчальні видання – 165 476;
- наукова література – 195 277;
- художня література – 6 614.

У 2021-2022 н.р. фонд бібліотеки поповнили 10 758 прим. книг на суму 4 680 428,45 грн. У т. ч.

- придбано 4454 прим. на суму 3 503 170,00 грн.
- передано з видавництва ТНМУ «Укрмедкнига» 5537 прим. на суму 974 103 грн.

- отримано в подарунок 434 прим. на суму 150 454,4 грн.
- надійшло на заміну загублених 333 прим. на суму 52 701,05 грн.

Важливим джерелом поповнення фонду бібліотеки ТНМУ 2021-2022 н.р. була також передплата періодичних видань. Бібліотека отримувала 134 назви журналів (100 за передплатою, 25 – безкоштовно через розповсюдження редакцій, 13 – з видавництва «Укрмедкнига»), 80 з яких – фахові видання з медико-біологічних проблем.

Фонд бібліотеки також поповнювали авторефератами дисертацій та дисертаціями, які захищають у нашому університеті.

Загалом надходження до фонду бібліотеки 2021-2022 навчального року становило 11 453 прим. документів, у тому числі:

- книг – 10 758 прим.;
- періодичних видань – 363 прим.;
- неопублікованих документів (дисертацій, авторефератів дисертацій, магістерських робіт, методичних рекомендацій) – 329 прим.

- електронних видань – 3.

Навчальна література становила понад 90 % від загальної кількості надходжень.

Бібліотека ТНМУ також надає онлайн-доступ до електронних ресурсів:

- ліцензійних наукових баз даних медичного та фармацевтичного профілю AccessMedicine, AccessEmergencyMedicine and AccessSurgery від McGraw-Hill, ClinicalKey, Complete Anatomy та Osmosis від Elsevier Health, Hinarі тощо;
- наукометричних баз даних Scopus (<https://www.scopus.com>) та Web of Science (<https://www.webofknowledge.com>);
- баз даних публікацій з медицини, біології та суміжних наук, що мають відкритий доступ, у т. ч. Bioline International (<https://www.bioline.org.br>), BioMed Central (<https://www.biomedcentral.com>), Cambridge University (Press www.cambridge.org), Elektronische Zeitschriftenbibliothek (EZB) (<https://ezb.uni-regensburg.de/>), Free Medical Journals (www.freemedicaljournals.com), Hindawi Publishing Journals (www.hindawi.com), PubMed (www.ncbi.nlm.nih.gov), PubMed Central (www.ncbi.nlm.nih.gov), SpringerOpen (www.springeropen.com), Wiley Open Access (www.wileyopenaccess.com) та ін.

- баз даних публікацій з медицини, біології та суміжних наук, що мають відкритий доступ, у т. ч. Bioline International (<https://www.bioline.org.br>), BioMed Central (<https://www.biomedcentral.com>), Cambridge University (Press www.cambridge.org), Elektronische Zeitschriftenbibliothek (EZB) (<https://ezb.uni-regensburg.de/>), Free Medical Journals (www.freemedicaljournals.com), Hindawi Publishing Journals (www.hindawi.com), PubMed (www.ncbi.nlm.nih.gov), PubMed Central (www.ncbi.nlm.nih.gov), SpringerOpen (www.springeropen.com), Wiley Open Access (www.wileyopenaccess.com) та ін.

- баз даних публікацій з медицини, біології та суміжних наук, що мають відкритий доступ, у т. ч. Bioline International (<https://www.bioline.org.br>), BioMed Central (<https://www.biomedcentral.com>), Cambridge University (Press www.cambridge.org), Elektronische Zeitschriftenbibliothek (EZB) (<https://ezb.uni-regensburg.de/>), Free Medical Journals (www.freemedicaljournals.com), Hindawi Publishing Journals (www.hindawi.com), PubMed (www.ncbi.nlm.nih.gov), PubMed Central (www.ncbi.nlm.nih.gov), SpringerOpen (www.springeropen.com), Wiley Open Access (www.wileyopenaccess.com) та ін.

- баз даних публікацій з медицини, біології та суміжних наук, що мають відкритий доступ, у т. ч. Bioline International (<https://www.bioline.org.br>), BioMed Central (<https://www.biomedcentral.com>), Cambridge University (Press www.cambridge.org), Elektronische Zeitschriftenbibliothek (EZB) (<https://ezb.uni-regensburg.de/>), Free Medical Journals (www.freemedicaljournals.com), Hindawi Publishing Journals (www.hindawi.com), PubMed (www.ncbi.nlm.nih.gov), PubMed Central (www.ncbi.nlm.nih.gov), SpringerOpen (www.springeropen.com), Wiley Open Access (www.wileyopenaccess.com) та ін.

- баз даних публікацій з медицини, біології та суміжних наук, що мають відкритий доступ, у т. ч. Bioline International (<https://www.bioline.org.br>), BioMed Central (<https://www.biomedcentral.com>), Cambridge University (Press www.cambridge.org), Elektronische Zeitschriftenbibliothek (EZB) (<https://ezb.uni-regensburg.de/>), Free Medical Journals (www.freemedicaljournals.com), Hindawi Publishing Journals (www.hindawi.com), PubMed (www.ncbi.nlm.nih.gov), PubMed Central (www.ncbi.nlm.nih.gov), SpringerOpen (www.springeropen.com), Wiley Open Access (www.wileyopenaccess.com) та ін.

- баз даних публікацій з медицини, біології та суміжних наук, що мають відкритий доступ, у т. ч. Bioline International (<https://www.bioline.org.br>), BioMed Central (<https://www.biomedcentral.com>), Cambridge University (Press www.cambridge.org), Elektronische Zeitschriftenbibliothek (EZB) (<https://ezb.uni-regensburg.de/>), Free Medical Journals (www.freemedicaljournals.com), Hindawi Publishing Journals (www.hindawi.com), PubMed (www.ncbi.nlm.nih.gov), PubMed Central (www.ncbi.nlm.nih.gov), SpringerOpen (www.springeropen.com), Wiley Open Access (www.wileyopenaccess.com) та ін.

- баз даних публікацій з медицини, біології та суміжних наук, що мають відкритий доступ, у т. ч. Bioline International (<https://www.bioline.org.br>), BioMed Central (<https://www.biomedcentral.com>), Cambridge University (Press www.cambridge.org), Elektronische Zeitschriftenbibliothek (EZB) (<https://ezb.uni-regensburg.de/>), Free Medical Journals (www.freemedicaljournals.com), Hindawi Publishing Journals (www.hindawi.com), PubMed (www.ncbi.nlm.nih.gov), PubMed Central (www.ncbi.nlm.nih.gov), SpringerOpen (www.springeropen.com), Wiley Open Access (www.wileyopenaccess.com) та ін.

- баз даних публікацій з медицини, біології та суміжних наук, що мають відкритий доступ, у т. ч. Bioline International (<https://www.bioline.org.br>), BioMed Central (<https://www.biomedcentral.com>), Cambridge University (Press www.cambridge.org), Elektronische Zeitschriftenbibliothek (EZB) (<https://ezb.uni-regensburg.de/>), Free Medical Journals (www.freemedicaljournals.com), Hindawi Publishing Journals (www.hindawi.com), PubMed (www.ncbi.nlm.nih.gov), PubMed Central (www.ncbi.nlm.nih.gov), SpringerOpen (www.springeropen.com), Wiley Open Access (www.wileyopenaccess.com) та ін.

(Продовження на стор. 13)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2-12)

Перелік баз даних вільного доступу представлений на сайті бібліотеки (<https://library.tdmu.edu.ua/бази-даних-публікацій-з-біології-меди>).

Важливими напрямками роботи бібліотеки ТНМУ 2021-2022 навчального року залишалися автоматизація бібліотечних процесів і створення електронних ресурсів.

Загальний обсяг баз даних електронного каталогу бібліотеки ТНМУ становить 219 291 записи. За навчальний рік база даних електронного каталогу бібліотеки ТНМУ збільшилася на 12 717 записів.

Бібліотека ТНМУ, як і попередніми роками, брала участь у роботі Корпорації медичних бібліотек України. Це дозволило отримувати інформацію про зміст 317 медичних журналів (217 українських і 100 зарубіжних), більш повно та якісно поповнювати предметний каталог, замовляти для користувачів сканкопії статей із журналів, які не передплачують до університетської книгозбірні.

Станом на 01.06.2022 р. кількість користувачів бібліотеки за єдиним обліком становила 7 485 осіб.

Дні інформації 2021-2022 н.р. проводили у віртуальному режимі. Працівники бібліотеки підготували 9 бюлетенів нових надходжень періодичних видань, які розіслали на кафедри університету.

2021-2022 н.р. бібліотека також долучилася до роботи з питань наукометрії та бібліометрії, здійснення моніторингу наукового потенціалу ТНМУ та особистого рейтингу вчених університету в наукометричних базах міжнародного рівня (Scopus, Google Scholar). На сайті бібліотеки створено інтерактивну сторінку «Бібліометрика ТНМУ», дані поновлюються щокварталу.

У травні 2022 року університетська книгозбірня стала центром збору дитячих книжок у рамках акції «Подаруй дитині книжку – подаруй дитині радість!», організованої Тернопільською ОУНБ за підтримки міської молодіжної ради. Зібрано 143 примірники дитячих книжок. 26 травня всі зібрані книжки Тернополя були передані до Тернопільської ОУНБ.

Просвітницька діяльність бібліотеки ТНМУ 2021-2022 н.р. була спрямована на забезпечення зростання професійного рівня студентів, формування в них національної свідомості, активної громадянської позиції, виховання моральних якостей та духовних потреб, сприяння процесам самоідентифікації.

Важливим напрямком цієї роботи є виставкова діяльність, яка сприяє інтелектуальному розвитку читачів і популяризації бібліотечного фонду. Протягом навчального року бібліотекарі оформляли книжково-ілюстративні виставки різної тематики. Крім літератури, використовують крилаті вислови, цитати видатних людей та іншу інформацію за темами виставок.

Протягом навчального року було організовано 35 тематичних виставок документів, у т.ч. 9 віртуальних. Для їх формування було використано 2105 документів з фонду бібліотеки. З-поміж організованих тематичних виставок варто відзначити такі: «Одна єдина соборна Україна», «Медична допомога в надзвичайних ситуаціях», «України рідна мова, солов'їна, калинова» (До Дня української мови та писемності), «Твориш, боровся і любиш» (До дня народження Тараса Шевченка), «Безцінний світ ретрокниги», «Діагностика: методи досліджень» та ін. Постійно оновлювали виставку «Нові над-

ходження до бібліотеки». Виставки експонують у приміщенні бібліотеки на веб-сайті у розділі «Віртуальні виставки».

Бібліотека ТНМУ активно співпрацює з громадськими та мистецькими організаціями, національно-культурними товариствами, творчими спілками, проводить творчі зустрічі, презентації нових книг, організовує мистецькі виставки тощо.

Для презентації роботи бібліотеки щороку загальному користувачів підтримують сайт (<http://library.tdmu.edu.ua/>) та блог у мережі «Інтернет» (<http://bibl.tdmu.blogspot.com>).

ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНА РОБОТА

Лікувальну роботу професорсько-викладацький склад ТНМУ виконує на 36 клінічних кафедрах університету, які розміщені на базах 26 лікувально-профілактичних закладів обласного та міського підпорядкування Тернопільської області, м. Рівне, а також м. Житомир.

Загальна кількість ліжкового фонду 2021-2022 навчального року склала 5218 ліжок.

23 працівники нашого університету входять до складу груп головних експертів структурних підрозділів з питань охорони здоров'я Тернопільської військової державної адміністрації та відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення Тернопільської міської ради.

Проф. О.М. Олещук – голова Експертного комітету з відбору та використання основних лікарських засобів Міністерства охорони здоров'я України.

Два працівники університету входять до складу експертів МОЗ України для надання організаційно-методичної, лікувально-діагностичної роботи за відповідним напрямком, а саме:

проф. С.О. Галнікіна – експерт МОЗ України із спеціальності «Дерматовенерологія»,

асист. В. Крилюк – експерт МОЗ України із спеціальності «Медицина невідкладних станів».

2021-2022 навчального року науково-педагогічні працівники клінічних кафедр університету зареєструвалися у медичній інформаційній системі «HELSI».

Працівники клінічних кафедр за 2021-2022 н.р. у поліклініках прийняли 41333 хворих, у стаціонарних відділах пролікували 8615 пацієнтів, проконсультували на клінічних базах 49668 хворих, на інших базах – 16689 пацієнтів. У хірургічних клініках виконано 3819 операції без асистенцій, асистенцій – 2823.

2021-2022 н.р. підготовлено та подано до Центральної атестаційної комісії України 254 особистих справи на проведення атестації науково-педагогічних працівників нашого університету на підвищення або підтвердження відповідної лікарської кваліфікаційної категорії, з них 170 атестаційних справ на підтвердження, 84 – на присвоєння відповідної кваліфікаційної категорії.

На клінічних кафедрах університету працюють 378 викладачів, з них 58% мають вищу кваліфікаційну категорію, 16% – першу, 11% – другу, 15% – не мають категорії.

За звітний 2020-2021 навчальний рік співробітники клінічних кафедр запровадили 97 нових методик діагностики та лікування різноманітних захворювань і патологічних станів.

На післядипломному рівні 47 викладачів пройшли курси тематичних удосконалень, 5 викладачів – стажування, 12 викладачів – профільну спеціалізацію.

2021-2022 навчального року поновлені та підписані угоди про співпрацю між Тернопільським національним медичним університетом та:

– комунальним некомерційним підприємством «Тернопільська обласна клінічна лікарня» ТОР,

– комунальним некомерційним підприємством «Тернопільський обласний клінічний онкологічний диспансер» ТОР;

– комунальним некомерційним підприємством «Тернопільська комунальна міська лікарня №2»,

– комунальним некомерційним підприємством Великоберезовицької селищної ради «Тернопільський районний центр первинної медико-санітарної допомоги»,

– комунальною установою Тернопільської обласної ради «Тернопільська обласна лікарня «Хоспіс».

Продовжує працювати Школа цукрового діабету в Тернопільській обласній дитячій лікарні. Тут відбуваються зустрічі у форматі інтерактивної гри, де кожна дитина має змогу проявити свою кмітливість та знання з методів самоконтролю й лікування захворювання. Створено Центр гуманітарної допомоги дітям з цукровим діабетом Тернопільської області. Країни-донори: Польща, Чехія, Італія.

COVID -19

В університеті працює робоча група з питань вивчення ендотеріальної дисфункції та впливу хронічного стресу у серопозитивних і серонегативних медичних працівників та пацієнтів, які перехворіли на COVID-19.

Проведено науково-практичні конференції для сімейних лікарів та інших фахівців м. Тернополя й області на базах: Тернопільської обласної лікарні, Тернопільської міської клінічної лікарні швидкої допомоги, Тернопільського обласного шкірно-венерологічного диспансеру з питань діагностики, лікування, профілактики та організації протиепідемічних заходів щодо COVID-2019.

2021-2022 н.р. на виконання Дорожньої карти з впровадження вакцини від гострої респіраторної хвороби COVID-19 та проведення масової вакцинації у відповідь на пандемію в ТНМУ провакциновано 99,6% науково-педагогічного складу університету, 87,7% студентів університету, 98,1% працівників адміністративно-господарської частини університету.

Під час вакцинації використовували вакцину AstraZeneca, Pfizer, Coronovac, Moderna.

Стоматологічний відділ університетської клініки

За звітний період з вересня 2021р. до травня 2022 р. у стоматологічному відділі було прийнято 538 пацієнтів терапевтичного та хірургічного профілю, з них 497 – дорослих внутрішньо переселених осіб, 200 – внутрішньо переселених дітей, 133 – військовослужбовців, 7 – пацієнтів Петриківського обласного геріатричного пансіонату.

Виконано 227 прицільних рентгенограм і 340 ортопантограм на загальну суму 60539 грн.

Лікарі-стоматологи університету проводять профілактичні огляди та протезування декретованих груп населення й дітей міста та області.

Центр психологічного консультування

У приміщенні медичного пункту університету створено та обладнано центр психологічного консультування, де працюють висококваліфіковані психологи. Надають 429 консультацій, серед яких 25 для педагогічних працівників та 404 для студентів.

З початком війни фахівчині центру разом з колегами з кафедри психіатрії наркології та медичної психології надають в онлайн-форматі безкоштовну психологічну допомогу всім, хто її потребував. З кризового консультування психологи центру надали допомогу 189 особам, у тому числі внутрішньо переміщеним та особам за межами України.

Медичний пункт

У медичному пункті університету: оглянуто вітчизняних студентів – 420, іноземних – 2162, оформлено карт на поселення в гуртожиток – 354, проведено температурний скринінг 941 студентам, ЦФГ обстеження іноземних студентів і працівників ТНМУ – 976. В ізоляторі при гуртожитку на вул. Торговиця, 5 ізолювано в гуртожитку хворих студентів на COVID-19 та їх контактів – 25. Проведено консультації для військовослужбовців – 6, внутрішньо переміщених осіб – 13, працівників ТНМУ – 4. Проведені консультації: дерматолога – для 11 пацієнтів, педіатра – для 4 дітей.

Навчально-практичні центри первинної медико-санітарної допомоги сіл Гнилиці, Кокошинці, В. Говилів, Увисла

Через запровадження карантинних заходів унаслідок пандемії COVID-19 роботу НПЦ призупинили.

Планується відкриття НПЦ у новозбудованій АЗПСМ с. Скорики, будівельні роботи в якій на завершальній стадії.

Навчальний центр малоінвазивних технологій

В університеті працює центр малоінвазивних технологій.

2021-2022 н.р. тематичні цикли вдосконалення з малоінвазивних технологій пройшли на платній основі 40 курсантів з різних областей України.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Міжнародна співпраця університету є невід'ємною частиною інноваційного розвитку вищої освіти. Враховуючи тенденції розвитку сучасної освіти та науки, процеси глобалізації й регіональної інтеграції, Тернопільський національний медичний університет прагне здобути не лише національне визнання, але й високий міжнародний статус. Стратегічними цілями в міжнародному співробітництві є підвищення міжнародного авторитету університету, забезпечення міжнародних стандартів якості освітніх послуг, забезпечення позитивної академічної репутації університету за освітніми програмами в Україні та за її межами, інтернаціоналізація освітнього процесу шляхом втілення та реалізації програм подвійних дипломів, участь студентів у міжнародних програмах академічної мобільності.

У своїй діяльності ТНМУ керується основними засадами, викладеними у Великій хартії університетів (Magna Charta Universitatum).

Тернопільський національний медичний університет є членом:

(Продовження на стор. 14)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2-13)

– Європейської асоціації університетів (EUA);

– Європейської асоціації фармацевтичних факультетів (EAFP) European Association of Faculties of Pharmacy (EAFP);

– Асоціації регіональної співпраці з питань здоров'я, науки та технологій (The Association for Regional Cooperation in the fields of Health, Science and Technology – RECOOP HST Association);

– Балтійської університетської програми (BUP).

Нині ТНМУ співпрацює з 92 закордонними партнерами – вищими медичними освітніми закладами та закладами практичної охорони здоров'я з 33 країни світу.

МІЖНАРОДНІ ГРАНТОВІ ПРОГРАМИ

ТНМУ активно співпрацює з іноземними партнерами в рамках програми Erasmus+ Key Action 1 «Mobility for learners and staff-Higher Education Student and Staff Mobility» та Erasmus+ Key Action 2 «Capacity Building Projects in the Field of Higher Education».

Нині діють 5 активних програм Erasmus+ KA1: з Вроцлавським медичним університетом (Польща), Університетом Сантьяго де Компостела (Іспанія), Університетом Аристотеля у Салоніках (Греція), Університетом Ондокуз Майюс (Туреччина), Університет Алтінбаш (Туреччина).

Наразі у Тернопільському національному медичному університеті здійснюються реалізацію 3 програм Erasmus+ KA2 Capacity Building in the field of Higher Education (CBHE) спільно з медичними університетами Іспанії, Німеччини, Італії, Литви, Грузії, Казахстану, Вірменії, Норвегії:

1. SAFEMED+ («Simulation in Undergraduate Medical Education for Improvement of Safety and Quality of Patient Care»);

2. BACE (Building Academic Capacity in Global Health in the Eastern Europe – Central Asia Region»);

3. RENAB (Innovative Rehabilitation Education – Introduction of new master degree programs in Ukraine).

На розгляді Європейської комісії є ще 3 проекти Erasmus+ KA2 Capacity Building in the field of Higher Education (CBHE), в яких наш університет є партнером:

1. Спільно з партнерами з України, Німеччини та Швеції подано для розгляду Європейською Комісією проект «Clinical Toxicology via Student-Centred learning (Antidot)». Мета проекту – розробити та впровадити новий інноваційний курс з клінічної токсикології для студентів медичних факультетів із застосуванням студент-центрованого навчання та технологій удосконаленого навчання.

2. Спільно з партнерськими університетами з Франції, Італії, Литви та Португалії подано на розгляд Європейської Комісії проект «Fostering Interdisciplinary research TRAINing on health and aging (DISTRAN)». Метою проекту є підготовка українських дослідників на початку їх кар'єри, здатних протистояти сучасним і майбутнім викликам у дослідженнях старіння та перетворювати знання й ідеї в продукти та послуги для економічної та соціальної вигоди.

3. Спільно з партнерськими університетами з Франції, Італії, Литви та Португалії подано на розгляд Європейської Комісії проект «Digital tRANSformation Of higher Medical Education (TRANSFORMED)». Ос-

новною метою проекту є вдосконалення навчальної програми й розвиток кадрових ресурсів шляхом диджиталізації у сферах медичної та стоматологічної освіти.

Міжнародна активність ТНМУ 2021-2022 навчального року:

1. Підписано угоди про міжнародну співпрацю – 8:

• ВАУ Міжнародний університет (м. Батумі, Грузія),

• Університет Geomedi (м. Тбілісі, Грузія),

• Університет Мармара (Стамбул, Туреччина),

• Тбіліська медична академія імені Петре Шотадзе (Тбілісі, Грузія),

• Поморська академія в Слупську (Польща),

• Університет Габрієля Д'Аннуціо (К'єті-Пескара, Італія),

• Вільнюський університет (Литва),

• Університет Пікардії імені Жуль Верна (Ам'єн, Франція).

2. Здійснено 33 закордонних відряджень 36 працівників Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського, а саме:

– для проходження стажувань – 10 працівників (11 відряджень);

– з метою участі в міжнародних наукових та освітніх форумах, конгресах, семінарах і конференціях – 16 працівників (18 відряджень);

– для налагодження міжнародної співпраці – 1 працівник (2 відрядження);

– для читання лекцій у закордонних вишах – 3 працівники (3 відрядження).

Тренінги щодо покращення методів симуляційного навчання та проведення OSCE на базах Університету Катанії (Італія) та Університету Сантьяго де Компостела (Іспанія) в рамках проекту SAFEMED+ програми ERASMUS+ KA2 CBHE пройшли 3 працівники університету (2 відрядження).

Міжнародні стажування
Наразі стажування тривалістю 5 місяців на базі Університету Сантьяго де Компостела (Сантьяго де Компостела, Іспанія) здійснює 2 працівників університету.

Стажування тривалістю 5 місяців на базі Інституту метаболічних і кардіоваскулярних захворювань Університету Поля Сабатьє (Тулуза, Франція) здійснює 1 працівник університету.

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНА ТА ВИХОВНА РОБОТА

У сучасних умовах війни, яку російська федерація розв'язала та веде проти нашої держави, коли визначається доля України, доля її сусідів і навіть подальший світовий порядок, особливої уваги вимагає посилення національно-патріотичного виховання молоді. Основними його складовими є громадянсько-патріотичне, духовно-моральне, військово-патріотичне та екологічне виховання, які є як стрижневими, основоположними, що відповідають як нагальним вимогам і викликам сучасності, так і закладають підвалини для формування свідомості нинішніх і прийдешніх поколінь.

Одним з напрямків виховної роботи в університеті є національно-патріотичне виховання, яке спрямоване на відродження національної культури та використання кращих мистецьких надбань.

Національно-патріотичне виховання
Викладачі та студенти щороку беруть участь у загальноміських і загальноунівер-

ситетських заходах, приурочених вшануванню пам'яті Героїв Крут, Героїв Небесної Сотні, героїв АТО, Українських Січових Стрільців, воїнів УПА.

Протягом вересня 2021 року проводили інформаційно-просвітницькі виховні години та бесіди кураторів академічних груп зі студентами всіх факультетів на тему «Що для тебе незалежність України?».

14 жовтня щорічно відзначають День захисників і захисниць України. свято Покрови. З цієї нагоди в університеті було проведено добродійний ярмарок, до якого долучилися всі факультети, та виставку українського строю, який презентував Тернопільський обласний краєзнавчий музей. Кошти, зібрані на ярмарку, було спрямовано на благодійні цілі.

Науково-краєзнавча студія «Терполяни» та громадська організація Інститут дослідження національної спадщини організували презентацію книги Федора Венжиновича «Нас не зламали (про визвольну боротьбу ОУН-УПА на теренах південної Волині)», присвячену національно-визвольній боротьбі мешканців Тернопільщини в 1930-50-х роках. Побачити те, як виглядала криївка воїнів УПА, тепер можна в навчально-оздоровчому комплексі «Червона калина».

Під час офіційного відкриття 13 жовтня 2021 року біля неї відбулася реконструкція бою повстанців з енкаведистами. Учасниками дійства стали викладачі та студенти ТНМУ.

9 листопада в Україні відзначили День української писемності та мови. Викладачі кафедри української мови впродовж першої декади листопада 2021 року проводили заходи, приурочені цій важливій даті. У святкуванні взяли участь студенти медичного, фармацевтичного факультету, навчально-наукового інституту медсестринства, факультету іноземних студентів. Викладачі кафедри та студенти приєдналися до написання радіодиктанту національної єдності, також проводилися бесіди про День української писемності та мови, історію запровадження цього свята в Україні, дистанційні відеолекції із застосуванням мультимедійних технологій на тему «9 листопада – День української писемності та мови».

Задля популяризації рідного слова у Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського відбувся традиційний поетичний конкурс «Мово рідна, слово рідне», організований кафедрою української мови.

В умовах війни культурні проекти студентів набули цілком нових вимірів. Студенти медичного факультету організували патріотичний проект за підтримки студентського парламенту університету, що разом з волонтерським проектом «Життя переможе смерть, а світло – темряву» передбачав збір коштів на дрони для ЗСУ. Його мета – поділитися світлинами, що було зроблено у період з 24 лютого 2022 року до сьогодні. У червні 2022 року представники студентського парламенту ТНМУ ініціювали проект «Подаруй дитині книжку – подаруй дитині радість». Вони реалізували його разом з молодіжною міською радою та Тернопільською обласною універсальною науковою бібліотекою за підтримки управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради. Зібрано понад 100 книг для дітей різного віку. Центром збору літератури була бібліотека ТНМУ. Також студенти організували

заходи до Міжнародного дня захисту дітей, де книги подарували внутрішньо переміщеним діткам.

19 травня традиційно відбулося святкування Дня вишиванки. Викладачі та студенти взяли участь у заходах та мали змогу ознайомитися з колекцією національного одягу Тернопільського обласного краєзнавчого музею.

Волонтерська робота

До числа волонтерів належать і викладачі, і понад тисяча студентів ТНМУ, в тому числі іноземці. Основні напрямки діяльності: допомога бійцям ЗСУ та їхнім сім'ям, соціально незахищеним верствам населення, дітям з інвалідністю, дітям-сиротам, інструкторські курси з домедичної допомоги, проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо профілактики захворювань.

З першого дня війни в університеті створено волонтерський центр, який весь цей час працює майже цілодобово, аби забезпечити наших воїнів і цивільних осіб, які вимушені були переселитися, всім необхідним.

З дня свого заснування волонтерський центр отримує благодійні внески від небайдужих людей як з України, так і з-за кордону. За цей час на рахунок центру надійшло 120 680 USD від добродійців з-за кордону.

Слід зазначити, що працівники та студенти університету активно долучилися до збору коштів. З 3 558 931,87 грн., які надійшли на рахунок волонтерського центру, 1 500 000, 00 грн. склали кошти профспілкової організації університету, 1 057 898, 87 грн. – одноденний заробіток працівників ТНМУ, 780 000, 00 грн. – благодійні внески працівників та студентів ТНМУ. 221 033, 00 грн. склали благодійні внески інших осіб.

За цей час для надання допомоги воїнам ЗСУ використано 75 000,00 USD (запасок на рахунок – 45 680,00 USD) та 3 366 956,77 грн. (запасок на рахунок – 191 975,65 грн.).

Для потреб захисників України було придбано тактичне та технічне обладнання, елементи військового спорядження, комплектуючі до індивідуальних аптечок (турнікети, гемостатичні засоби, ізраїльські бандажі, тактичні ножиці тощо), лікарські засоби та засоби медичного призначення.

Для воїнів Збройних сил України було сформовано й передано понад 2 500 індивідуальних аптечок, укомплектованих згідно з кращими світовими зразками.

Від закордонних партнерів університету з різних країн світу було отримано майже 35 000 кг медикаментів і засобів медичного призначення. Понад 27 000 кг було передано до військових шпиталів Київської, Донецької, Харківської, Сумської, Миколаївської областей.

Понад 2 000 кг було передано медичним частинам військових формувань ЗСУ для надання невідкладної медичної допомоги на полі бою (ранці бойових медиків, сумки санітарів-стрільців тощо).

Для координації роботи волонтерських центрів МОЗ створив дашборд, який надає інформацію відповідно до «MedData» щодо потреб від закладів охорони здоров'я. Інформація лікарських засобів подана за міжнародною непатентованою назвою (МНН) з розбивкою по регіонах, пріоритетах і лікувально-профілактичних закладах (ЛПЗ).

(Продовження на стор. 15)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2-14)

Базуючись на інформації з дашбордів та відповідно до запитів від ЛПЗ, волонтерський центр ТНМУ надає відповідні лікарські засоби та засоби медичного призначення.

Звіт про надані ЛЗ вносять до Excel google doc «Волонтерський медсклад».

Про надання лікарських засобів і засобів медичного призначення ЗСУ, ДСНС, МВС інформують відповідальні особи ЗСУ та МВС.

Закордонні партнери ТНМУ передали також майже 15 500 кг продуктів харчування та 2 550 кг дитячого харчування як для потреб ЗСУ, так і для внутрішньо переміщених осіб. Для потреб Збройних сил України та внутрішньо переміщених осіб також передано понад 7 000 кг одягу та засобів індивідуальної гігієни.

За період воєнного стану допомога надана майже 6 000 внутрішньо переміщених осіб. З початку війни ТНМУ надав місця для поселення людям, що були змушені виїхати із зон бойових дій та окупованих територій. Майже 600 осіб були тимчасово поселені гуртожитках університету.

Станом на 15.08.2022 р. у гуртожитках університету проживає 270 осіб.

Спільно з іноземними партнерами створено онлайн-платформу «Digital Clinic for Ukraine». До команди фахівців входить 40 викладачів ТНМУ різних спеціальностей – це судинні хірурги, ендокринологи, гастроентерологи, проктологи, кардіологи, педіатри різних профілів.

На сайті волонтерського центру ТНМУ діє ще одна програма надання дистанційної медичної допомоги, яку надають фахівці нашого університету. В даному випадку консультативну допомогу надають телефоном чи через месенджери. Контакти всіх фахівців вказані на сайті. Щодня кожен з фахівців надає допомогу 3-4 пацієнтам. Від часу започаткування за допомогою звернулися понад 2000 осіб. За період військового стану фахівці стоматологічного відділення ТНМУ надали стоматологічну допомогу 1682 пацієнтам, з них: військовослужбовці – 388, внутрішньо переміщені особи – 1294.

Співробітники кафедри медицини катастроф і військової медицини ТНМУ пройшли вишкіл за програмою ТССС на Яворівському полігоні й провели цикл підготовки з тактичної медицини для 200 військовослужбовців і представників спецпідрозділу Національної поліції (базовий рівень).

Спільно з інструкторами 205 Навчального центру ЗСУ України підготували 200 військовослужбовців ЗСУ за програмою з тактичної медицини (рівень бойовий медик) і 10 військовослужбовців Президентського полку ЗСУ.

У рамках спільного проєкту з урядовою організацією США «USAID» здійснено вишкіл 725 співробітників Національної поліції, 32 – працівники ДСНС і 243 цивільних громадян міста та області.

За програмою «Домедична допомога постраждалим в умовах бойових дій/воєнного стану» здійснено вишкіл 1300 громадян, а також 85 представників місцевої ТрО.

Для забезпечення прозорості діяльності волонтерського центру на офіційному веб-порталі ТНМУ створено сайт центру: <https://ua.vc.tdmu.edu.ua/home> – українськомовна версія

<https://vc.tdmu.edu.ua/> – англійськомовна версія

Тернопільський національний медичний університет підтримав всеукраїнську благодійну акцію «Монетки дітям», яка тривала з 1 до 30 вересня 2021 року з метою перетворити їх на потужну матеріальну допомогу для сотень онкохворих дітей.

До найочікуванішого дитячого свята зими – Святого Миколая волонтери Тернопільського національного медичного університету розпочали акцію «Миколай про тебе не забуде», в рамках якої було зібрано кошти для дітей у потребі.

Нова зміна студентського волонтерського корпусу ТНМУ відвідала дітей гематологічного відділення Тернопільської міської дитячої комунальної лікарні в рамках проєкту «Скринька хоробрості». Кожна дитина мала змогу отримати омріяний подарунок, про який розповіла у своєму листі до Святого Миколая. На зібрані кошти волонтери також купили необхідні речі для відділення та наповнили «Скриньку хоробрості».

За доброю традицією загальноуніверситетського волонтерського руху «Misericordia» та науково-краєзнавчої студії «Терполяни», напередодні новорічно-різдвяних свят було організовано низку заходів у рамках проєкту «Миколай про тебе пам'ятає». Зокрема, волонтери відвідали своїх підопічних, Центр соціально-психологічної реабілітації дітей, обласний навчально-реабілітаційний центр на вул. Братів Бойчуків, 6, соціальне середовище для молоді з інвалідністю «Карітас».

Щороку колектив кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського національного медичного університету проводить свято Миколая для пацієнтів дитячого відділення КНП «Тернопільська обласна психоневрологічна лікарня» ТР. 17 грудня 2021 року викладачі кафедри, спільно з лікарями-інтернами та студентами, які навчаються на базі кафедри, організували святкове дійство для дитячого відділення.

Дім милосердя Святої Вероніки вже декілька років поспіль перебуває під опікою ТНМУ. Адміністрація, викладачі та студенти навчального закладу намагаються всебічно допомагати сестрам та їхнім підопічним: інколи їм необхідна консультація та лікування, інколи – матеріальна чи моральна підтримка.

Від початку війни під керівництвом доцента кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Т.О. Воронцової, волонтерки та голови Тернопільського осередку Всеукраїнського об'єднання «Медики Майдану», було зібрано кошти для закупівлі генератора, квадрокоптера та одягу для ЗСУ. Продовжив свою дію гуманітарний штаб, де відбувалося сортування ліків, засобів медичного та гігієнічного призначення, продуктів харчування тощо, які надійшли з-за кордону. Викладачі кафедри та студенти активно працювали та комплектували гуманітарні вантажі для потреб військових та цивільних. Допомогу надсилали постраждалим унаслідок бойових дій до Миколаєва та Миколаївської області, Харкова та Харківської області, Сум, Охтирки й Сумської області та до інших регіонів.

Напередодні Великодніх свят у Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського

викладачі, працівники та студенти організувалися для того, щоб передати нашим захисникам традиційні українські страви й таким чином влаштувати їм свято. За доправлення гостинців на фронт відвідала тернопільська волонтерка Марія Шестопалка, з якою ТНМУ співпрацює вже тривалий час.

Центр виховної роботи та культурного розвитку опікується студентами ТНМУ з різних куточків України – Херсона, Запоріжжя, Дніпра, Кривого Рогу, які змушені були залишитися в Тернополі, адже зараз їхні міста перебувають у зоні бойових дій.

Громадсько-просвітницька робота

Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського національного медичного університету активно відзначала День психічного здоров'я та організувала низку заходів для містян. Метою проведення заходу було підвищення обізнаності людей про проблеми психічного здоров'я та збір коштів для закупівлі діагностичної шкали ADOS, що є «золотим стандартом» для ранньої діагностики аутизму, для дитячого відділення психоневрологічної лікарні.

Студенти активно долучаються до громадсько-просвітницької роботи, зокрема прочитали цикл інтерактивних лекцій на тему «Сезон (не)здоров'я» для учнів ліцеїв Волинської області, лікарі-інтерни кафедри психіатрії наркології та медичної психології до Міжнародного дня відмови від куріння або #NoSmokingDay обговорили зі школярами шкоду від електронних цигарок, старшокурсники підготували онлайн-лекцію «Інвалідність: типи, моделі, вживання коректної лексики» для першокурсників нашого вишу.

Проєкт «Sex education», який започаткували та впроваджують студенти Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського, стає з кожним роком популярнішим серед школярів. Значна кількість підлітків хочуть бути підготовленими та обізнаними в тому, що їм не завжди можуть розказати батьки.

Особливе зацікавлення серед школярів викликають такі лекції студентів ТНМУ: «Залежність від паління», «Залежність від алкоголю», «Наркотична залежність», «Ігроманія», «Токсикоманія», «Шопоголізм» та інші.

Особливої актуальності набули також курси домедичної допомоги для різних верств населення, які проводять студенти ТНМУ у різних куточках України.

Художньо-естетичне виховання студентів. Реалізація творчого потенціалу молоді здійснюється у хоровому колективі, студентському Творчому колективі, студентському влозі «АУТЛУК». Попри обмеження, які наклала на студентське життя пандемія, творчим угрупованням вдалося провести відбір нових членів в онлайн-форматі та продемонструвати здобутки на своїх сторінках у соцмережах. У нових умовах учасниками творчого колективу було проведено цикл засідань поетичного клубу «Суботні поетичні ранки», з якими кожен бажаючий може ознайомитися на сторінці творчого колективу в мережі «Інстаграм». Започатковано відеоуроки в рубриці «Танцюють усі» та проєкти «Хочу в ТНМУ», «Літературний ерудит».

21 жовтня 2021 року в закладі «Наві» за багаторічною традицією Творчого колек-

тиву ТНМУ відбувся літературно-музичний вечір «Почуй».

Екологічне виховання. Щороку третьої суботи вересня одночасно в 180 країнах світу відбувається Міжнародна акція – Всесвітній день прибирання «World Cleanup Day». Студенти-волонтери Тернопільського національного медичного університету доєдналися до акції, ідея якої проста й ефективна: «Побачив? Прибери!». Цьогоріч центральною локацією в Тернополі був «Парк здоров'я» на вулиці Бережанській.

Активно відгукнулися студенти на благодійний проєкт «Малюй для тваринок». Кожний студент, який долучився до збору коштів для ГО «Ноїв ковчег», зміг приєднатися до створення спільного плакату, намалювавши там щось за своїм бажанням або ж наклеївши наліпку із зображенням тваринки.

Спортивне виховання та здоровий спосіб життя. 20 вересня 2021 року з нагоди Міжнародного дня студентського спорту в спортивному комплексі ТНМУ відбулася низка заходів. Свято розпочалося з виступу новоствореної команди з чирлідінгу. Запропоновано майстер-клас із спортивних танців, гімнастики та волейболу. Доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання, майстер спорту Віктор Назарук ознайомлював молодь з технікою плавання.

25 червня 2022 року за підтримки Тернопільського міського центру фізичного здоров'я населення відбувся спортивний захід «Олімпійський день». Активну участь у цьому заході взяли викладачі кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання на чолі з професоркою Дарією Попович і студенти ТНМУ.

Уже стали традиційними спортивні змагання на Кубок ректора з волейболу, футболу, тенісу. У різних форматах організують шахові турніри.

Робота з іноземними студентами.

Студенти-іноземці мали змогу за сприяння університету відзначити такі свята та акції, як день незалежності Нігерії, день незалежності Гани, день незалежності Марокко, свято Дівалі, свято Холі, Наваратрі, фестиваль Ранголі для студентів з Індії, свята Курбан-Байрам і Рамадан для студентів-мусульман. Студенти долучаються до національно-виховної роботи, вивчають українські традиції. Вони активно брали участь у відзначенні Дня української писемності та мови, а також Міжнародного дня рідної мови, Днів пам'яті Голодомору.

Іноземні студенти ТНМУ є учасниками «Українського клубу», де вони вдосконалюють знання з української мови та відвідують музеї та історичні пам'ятки Тернопільщини.

Представники Міжнародної асоціації студентів-медиків, які є студентами ТНМУ, організували проєкт «HIV Poster Making & HIV Poster Exhibition» з нагоди Міжнародного дня боротьби та профілактики ВІЛ/СНІД. На своїх сторінках у соціальних медіа вони активно закликали студентів створювати просвітницькі плакати на вищезгадану тему. Загалом було отримано 22 постери.

Національний союз студентів Гани в Тернополі (NUGS-T) підтримав глобальну інформаційну кампанію ВООЗ щодо боротьби та профілактики раку молочної залози 2021 року.

(Продовження на стор. 16)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Продовження. Поч. на стор. 2-15)

Іноземні та українські студенти організували низку акцій на підтримку України та консолідації українців, зокрема онлайн-флешмоб «Синьо-жовті кольори єдності».

Упродовж кількох років у ТНМУ іноземні студенти організовують масштабні медичні вікторини. Захід відбувся 3 грудня 2021 року. У ньому взяли участь сім команд – Гана, Нігерія, Україна, Індія, Польща, Зімбабве та Сьєрра-Леоне.

Чотири роки поспіль у Тернопільському національному медичному університеті реалізують проєкт «Ментор». Наш виш став одним з перших, хто запровадив на постійній основі підтримку та допомогу усім першокурсникам. До числа менторів належать також іноземні студенти.

Загалом іноземні студенти охоче беруть участь у громадському, волонтерському, культурному та спортивному житті університету та країни, мають можливість для власного розвитку, є членами студентського парламенту.

Університет усіляко підтримує студентське самоврядування. Регулярно відбуваються зустрічі студпарламенту з ректором, де вирішуються актуальні для студентів питання навчання та дозвілля.

Упродовж багатьох років в Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського відбувається конкурс «Студент року ТНМУ». У ньому беруть участь студенти денної форми навчання 1-6 курсів, які мають високі показники в навчанні, займаються науково-дослідною роботою, є активними в громадському житті університету. До уваги під час відбору члени комісії беруть особливі здобутки та досягнення в різних напрямках студентського життя, успіхи у навчанні, участь у науково-дослідній роботі, громадську активність.

Попри карантинні вимоги, частково умови дистанційного навчання, воєнний стан, виховна робота у ТНМУ спрямована на підтримку та сприяння волонтерським проєктам, іншої громадської діяльності, заохочення молоді до добровільних, соціальних, інтелектуальних та творчих ініціатив і проєктів на благо України, створення умов для популяризації кращих здобутків національної культурної та духовної спадщини, героїчного минулого й сучасного українського народу, підтримки професійної та самодіяльної творчості.

ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Фінансування університету як закладу державної власності здійснювали за загальним (кошти державного бюджету) та спеціальним (власні надходження) фондами. Університет провадить свою діяльність на підставі кошторису доходів і видатків, який затверджує Міністерство охорони здоров'я України.

2021-2022 навчального року фінансування з державного бюджету склало 87841,6 тис. грн., у тому числі за бюджетними програмами:

– 2301020 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері охорони здоров'я» – 3933,6 тис. грн.,

– 2301070 «Підготовка і підвищення кваліфікації кадрів у сфері охорони здоров'я, підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів закладами фахової

передвищої та вищої освіти» – 83908,0 тис. грн.

Кошти, отримані на наукову діяльність, були використані на:

– оплату праці та нарахування на заробітну плату – 2174,8 тис. грн.;

– придбання хімічних реактивів і витратних матеріалів для наукових досліджень – 988,5 тис. грн.;

– оплату послуг – 748,2 тис. грн.;

– інші видатки (патенти) – 22,1 тис. грн.

Кошти, отримані на освітню діяльність, були використані на:

– оплату праці та нарахування на заробітну плату – 62665,2 тис. грн.;

– харчування студентів з числа сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування – 461,4 тис. грн.;

– виплату стипендії, матеріальної допомоги, придбання одягу та підручників студентам-сиротам – 20781,4 тис. грн.

Університет надає платні послуги відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.08.2010р. №796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності», від 17.09.1996р. № 1138 «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти».

За 2021-2022 навчальний рік надійшло коштів спеціального фонду всього 441929,2 тис. грн., у тому числі:

– за освітні послуги – 419483,2 тис. грн.;

– від господарської та виробничої діяльності – 17735,9 тис. грн.;

– за оренду майна – 33,4 тис. грн.;

– від реалізації майна – 64,1 тис. грн.;

– інших джерел (гранти, дарунки, благодійні внески) – 4552,0 тис. грн.;

– за стоматологічні послуги – 60,6 тис. грн.

Надійшло коштів спеціального фонду 2021-2022 навчального року на 37766,6 тис. грн. більше, ніж за минулий період. Зростання відбулося за рахунок збільшення надходжень за освітні послуги.

Надходження коштів університету за рахунок загального фонду склали 17%, спеціального фонду – 83%.

Видатки по спеціальному фонду склали 359054,2 тис. грн., у тому числі на:

– оплату праці та нарахування на заробітну плату – 280088,2 тис. грн.;

– придбання товарів, робіт, послуг – 13597,4 тис. грн.;

– оплату відряджень – 232,3 тис. грн.;

– оплату комунальних послуг – 19029,1 тис. грн.;

– соціальне забезпечення працівників і студентів – 586,8 тис. грн.;

– інші видатки – 3258,2 тис. грн.;

– придбання обладнання та предметів довгострокового використання – 8320,7 тис. грн.;

– проведення капітального ремонту та реконструкції – 33941,5 тис. грн.

Видатки на утримання університету по спеціальному фонду 2021-2022 навчального року зросли на 2791,9 тис. грн. Зростання відбулося за рахунок збільшення видатків на оплату комунальних послуг та проведення капітальних ремонтів навчальних корпусів і гуртожитку. Видатки на оплату праці зменшилися на 14467,2 тис. грн. у зв'язку з відпустками працівників за власний рахунок і запровадженням простою в деяких підрозділах університету на час воєнного стану.

Видатки на утримання університету за рахунок загального фонду склали 20 %, спеціального фонду – 80 %.

2021-2022 навчального року фінансовий стан університету покращився за рахунок:

– збільшення кількості контрактних студентів, зокрема іноземних;

– перегляду вартості платних послуг відповідно до зростання заробітної плати, цін і тарифів;

– залучення спонсорських коштів;

– отримання міжнародних грантів на здійснення наукових досліджень і реалізацію освітніх проєктів.

Кошти загального фонду, які надійшли від Міністерства охорони здоров'я України на рахунок університету, протягом навчального року використані в межах кошторисних призначень.

Податки, збори та платежі до бюджету вносилися своєчасно та повністю.

Заборгованостей по заробітній платі та стипендії немає.

Для забезпечення належних умов навчання та проживання студентів, стійкого фінансового стану університету проводять роботу з вивчення та освоєння можливих додаткових джерел надходження коштів у межах чинних нормативних документів, здійснюють аналіз використання коштів з метою їх економного та раціонального використання, формують перспективні та річні кошториси витрат і плани використання коштів загального та спеціального фондів.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ СПІВРОБІТНИКІВ І СТУДЕНТІВ

Соціальна політика університету та профспілкового комітету співробітників і студентів спрямована на вдосконалення роботи із соціального захисту співробітників і студентів, забезпечення прав, збереження й підвищення матеріального добробуту, створення відповідних безпечних умов праці й навчання, організацію відпочинку та оздоровлення. Дотримання норм соціального захисту співробітників і студентів є одним з пріоритетних завдань у діяльності університету. При цьому соціальні гарантії відіграють важливу роль не тільки в забезпеченні безперебійної діяльності колективу, але й сприяють покращанню якості освітнього процесу, наукової, організаційної та виховної роботи.

У соціальному захисті важливе значення має забезпечення належних та безпечних умов праці, атестація робочих місць працівників, матеріальна допомога для підтримання забезпечення життєвого рівня, захист від чинників, що знижують життєвий рівень, створення умов, що дозволяють працівникам безперешкодно заробляти собі на життя будь-якими методами, що не суперечать закону, підтримка в медичному забезпеченні, оздоровленні та відпочинку.

Згідно з Колективним договором і чинним законодавством, ректорат узгоджує з профспілковим комітетом працівників усі накази з питань трудових стосунків, організації та нормування праці, розподілу навчального навантаження. Питання про порушення виробничої дисципліни обговорюються на спільних засіданнях профкому та адміністрації університету. Всі питання, що стосуються студентського життя, узгоджуються зі студентським самоврядуванням університету.

У звітному році відповідно до рішення конференції трудового колективу університету кошти в розмірі 1,5% фонду оплати праці виділялися на лікування працівників і студентів та культурно-масову роботу. Відповідно до колективного договору між адміністрацією та профспілковою організацією університету було створено спільну комісію для виділення коштів на лікування хворих працівників і студентів. З вересня 2021 р. до липня 2022 р. рішенням комісії надано допомогу на лікування 201 працівнику на суму 1097142 тис. грн., первинно профспілковою організацією згідно з рішенням комісії було надано матеріальну допомогу у зв'язку з тяжким матеріальним становищем 237 працівникам на суму 281,3 тис. грн.

Відповідно до рішення вченої ради 2022 р. для підтримання життєвого рівня працівників університету всім працівникам, окрім науково-педагогічних, додатково до заробітної плати проводили щомісячну доплату в розмірі 3150 грн. з коштів спеціального фонду. Кожен науково-педагогічний працівник відповідно до свого рейтингу отримує щомісячну премію.

Матеріальної допомоги на оздоровлення 2021-2022 р. виплачено в сумі 9454696 тис. грн., допомоги на поховання – 166,0 тис. грн.

Велику роботу у воєнний стан проведено для покращення медичного обслуговування працівників, студентів університету. Проводили безкоштовні обстеження в міжкафедральній навчально-дослідній лабораторії, університет власними силами забезпечує проходження медичного огляду для працівників і студентів. Також студенти та працівники університету мають можливість безкоштовно отримати стоматологічну допомогу, рентгенологічне та ортопантографічне обстеження.

Опікується також університет і пенсіонерами, які не працюють, колишніми його співробітниками. До Великодніх свят кожному з них організували та вручили продуктовий набір «Великодній кошик».

Особливо опікується університет студентами-сиротами. Щомісячно відбуваються зустрічі ректора з цією категорією студентів, виплачено матеріальної допомоги студентам-сиротам у сумі 477,5 тис. грн., у тому числі на придбання навчальної літератури – 132,8 тис. грн., на придбання предметів гардеробу та текстильної білизни – 5,3 тис. грн.

До свята Миколая кожному студенту-сироті виплачено матеріальну допомогу в розмірі 20 тис. грн. від університету та від профкому – по 1000 грн. і вручено святкових подарунків. Крім того, студентам-учасникам бойових дій виплачено по 10 тис. грн., студентам, батьки яких є учасниками бойових дій, – по 5 тис. грн., студентам, які отримали статус внутрішньо переміщеної особи, – по 3 тис. грн. за рахунок коштів студентського парламенту.

АДМІНІСТРАТИВНО- ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

За звітний період діяльність адміністративно-господарського підрозділу спрямовували на підтримання, зміцнення та розширення матеріальної бази, забезпечення успішної організації роботи університету в умовах карантинних обмежень та воєнного стану.

(Продовження на стор. 17)

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК І ЗАВДАННЯ НА МАЙБУТНЄ

(Закінчення. Поч. на стор. 2-16)

Працівники адміністративно-господарського підрозділу ефективно контролюють експлуатацію будівель, споруд і приміщень навчальних баз, проведення поточних і капітальних ремонтів, охорону майна університету. Проведено необхідні заходи, що згідно з відповідним наказом МОЗ України регламентують підготовку університету до роботи в осінньо-зимовий період 2021-2022 рр. Перед початком поточного навчального року комісія з відповідальних працівників університету провела інспекцію готовності вишу до провадження освітньої діяльності.

Опалювальний сезон в університеті пройшов безаварійно. Періодично проводили моніторинг використання енергоносіїв з метою економного їх використання.

На виконання заходів з енергозбереження в університеті проведено заміну ламп розжарювання на люмінесцентні та енергозберігальні (світлодіодні) на суму 44 239,60 грн. Проведено чергову планову метрологічну повірку лічильників обліку газу, теплової та електричної енергії, водопостачання. У корпусах проведено поточний ремонт внутрішніх систем опалення та водопостачання, поточний технічний огляд і ремонт паливних котлів комплексу будівель віварію. Проведено планове технічне обслуговування теплових вузлів навчальних корпусів і гуртожитків.

За звітний період виконано ремонтно-будівельних робіт у навчальних корпусах і гуртожитках університету на загальну суму 33070446,64 грн.

У навчальному корпусі №1 ННІ фармакології, гігієни та медичної біохімії імені М.П.Скакуна на території внутрішнього дворику до Дня Державного Прапора України встановлено три шпиль з державними символами.

У навчальному корпусі № 2 ННІ морфології за адресою вул. Руська, 12 завершився капітальний ремонт. Замінено відні двері та сходи парадного входу,

завершено капітальний ремонт першого поверху, переплановано санвузли для врахування потреб людей з обмеженими можливостями, відремонтовано сходові марші, приміщення кафедр гістології та ембріології, медичної інформатики, анатомії людини, патологічної анатомії із секційним курсом та судовою медициною. Після реконструкції 4-го поверху весь лівий бік переплановано під сучасно оснащену аудиторію № 5-а. Завершено капітальний ремонт аудиторії № 5.

У навчальному корпусі №6 за адресою вул. Олени Теліги, 3 виготовлено проектно-кошторисну документацію, проведено конкурсні торги, з переможцем укладено договір для капітального ремонту залишених приміщень кафедри терапевтичної стоматології. Роботи були розпочаті, але війна стала на заваді.

У навчальному корпусі №10 за адресою вул. Олени Теліги, 7 завершено роботи з надбудови 3-го поверху. У надбудований поверх переміщено кафедру терапевтичної стоматології із сусіднього корпусу.

Для оптимізації руху автотранспорту університету та автотранспорту працівників, безпеки студентів встановлено автоматичний шлагбаум біля навчального корпусу № 7 за адресою вул. Коцюбинського, 3 та завершено проектно-вишукувальні роботи, які передбачають капітальний ремонт спортивного залу з облаштуванням належної вентиляції, ремонтом санвузлів і душових.

На території комплексу навчальних корпусів за адресою вул. Глибока, 19А завершено роботи з благоустрою, огороження та відеоспостереження на території всього комплексу споруд. Завершено ремонт з опорядження та утеплення фасаду будівлі курсу кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків і віварію. Замінено дерев'яні вікна на енергозберігальні склопакети, відремонтовано операційні зали, навчальні кімнати та офісні приміщення кафедри оперативної хірургії і клінічної анатомії.

У гуртожитку №1 замінено обидва

ліфти, які вичерпали свій ресурс, утеплено дахове перекриття. Завершено ремонтні роботи на всіх поверхах правого крила будівлі, трьох верхніх поверхах лівого боку, медичному пункті, бібліотеці, тренажерній залі та в підвальних приміщеннях. Роботи 2022 року ведуть згідно з календарним планом.

З метою рекламування діяльності університету поновлюють рекламу на білборді на вулиці Торговиця біля гуртожитків.

Враховуючи перспективи забезпечення та організації освітнього процесу в університеті в умовах воєнного стану та на виконання вимог, настанов і рекомендацій уряду України, МОЗ України, МОН України та управління освіти і науки Тернопільської ОВА 09.06.2022 року ректор університету видав наказ №20-АІ, який визначив проведення низки невідкладних заходів з приведення фонду існуючих споруд цивільного захисту в готовність до використання за призначенням, огляду та оцінки підвальних приміщень корпусів і гуртожитків для можливого використання як найпростіших укриттів для учасників освітнього процесу.

На виконання наказу утворено спільну комісію до складу якої, крім відповідальних працівників університету, було залучено представника МВС і ДСНС України у Тернопільській області. 22.06.2022 р. комісія подала ректору звіт про результати такої перевірки.

На виконання рекомендацій звіту спільної комісії для приведення підвальних приміщень навчального корпусу №3 за адресою вул. Руська, 36 та №5 за адресою вул. Словацького, 2 до стану вимог найпростіших укриттів проведено їх поточний ремонт.

В університеті згідно з інвентаризаційним обліком захисних споруд міста наявні та функціонують з перших днів збройної агресії російської федерації ПРУ (протирадіаційні укриття) №75395 вул. Руська, 12, №75394 вул. майдан Волі, 1, №75393 вул. Словацького, 2.

03.08.2022 року спільною комісією

представників відділу цивільного захисту Тернопільського РУ ГУ ДСНС України в Тернопільській області, відділу планування та захисту головного управління з надзвичайних ситуацій Тернопільської міської ради та університету підтверджено стан їх готовності до функціонування за призначенням. Факт готовності підтверджено актами усталеного зразка, які засвідчено підписами й завірено печатками. ПРУ університету забезпечені централізованими водопостачанням, каналізацією, електричним живленням та тепlopостачанням, приточно-втяжною вентиляцією та інтернетом. Комунікації справні.

Станом на 15.08.2022 р. евакуаційні шляхи у навчальних корпусах приведені відповідно з нормами законодавства, встановлено вказівники напрямку руху та таблички біля входу до захисних та інших споруд, визначених для укриття учасників освітнього процесу та працівників. Приведено у готовність та перевірено локальні й об'єктові системи оповіщення. Особи відповідальні за функціональну готовність захисних споруд та їх використання визначені наказами ректора № 617 від 08.11.2021 р. та № 235 від 08.08.2022 р.

У взаємодії з представниками МВС, ДСНС України у Тернопільській області та відділу планування та захисту управління з надзвичайних ситуацій Тернопільської міської ради також оглянуто підвальні приміщення будівель університету на предмет використання їх як найпростіші укриття. На всі придатні приміщення оформлено акти оцінки об'єкта щодо можливості його використання для укриття, як найпростішого укриття за усталеною формою. Всі акти засвідчені підписами та завірено печатками.

Усі навчальні корпуси та захисні споруди університету забезпечені порошковими й вуглекислотними вогнегасниками, а також обладнані протипожежною сигналізацією. Відповідальні за пожежну безпеку систематично проводять заняття з певною категорією осіб, відповідальних за техногенну та пожежну безпеку.

ПРОЄКТ РІШЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ

1. Затвердити звіт ректора університету про роботу у 2021-2022 навчальному році та перспективний план розвитку колективу на 2022-2023 навчальний рік. Схвалити роботу ректора за звітний період.

2. Для виконання основних положень Закону України «Про вищу освіту» продовжувати вдосконалення організації освітнього процесу та забезпечення належної якості теоретичної і практичної підготовки фахівців з вищою освітою.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи.

Термін виконання: протягом навчального року.

3. Забезпечити належне виконання працівниками запланованих завдань щодо політики та цілей у сфері якості Тернопільського національного медичного університету імені Івана Горбачевського МОЗ України.

Відповідальні: декани факультетів, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом навчального року.

4. Удосконалити п'ятирівневу систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти із залученням на кожному рівні зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, керівник відділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Термін виконання: до 01.12.2022 року.

5. Провести перегляд освітньо-професійних програм за всіма рівнями вищої освіти за результатами громадського обговорення та з врахуванням рекомендацій стейкхолдерів внести зміни до освітніх програм, навчальних планів.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи,

керівник відділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Термін виконання: до 20.06.2023 року.

6. Впровадити на випусковому курсі підготовки лікарів за спеціальністю 222 «Медицина» клінічну практику за вибіркоким профілем.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи.

Термін виконання: протягом навчального року.

7. Розробити та затвердити загальне положення про порядок проведення атеестації випускників за спеціальністю «Медицина» другого магістерського рівня вищої освіти у формі об'єктивного структурованого клінічного іспиту.

Відповідальні: декан медичного факультету, відповідальна за ОСКІ Пасяка Н.В.

Термін виконання: до 01.12.2022 року.

8. Провести акредитацію освітньо-про-

фесійних програм першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти «Сестринська справа» спеціальності 223 «Медсестринство», освітньо-наукових програм «Педіатрія», «Медсестринство», «Фармація».

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, декани факультетів, керівник відділу внутрішнього забезпечення якості освіти.

Термін виконання: протягом навчального року.

9. Внести зміни до матрикул практичних навичок відповідно до переглянутих освітньо-професійних програм, затверджених стандартів вищої освіти за спеціальностями, наскрізної програми «Симуляційна медицина», вибраних профілізацій на випускових курсах.

Відповідальні: декани факультетів, завідувач практики, керівник центру симуляційного навчання.

Термін виконання: до 01.09.2022р.

10. Оновити силабуси з усіх навчальних дисциплін і розташувати їх на головній сторінці кафедри у розділі «Навчальна робота».

(Продовження на стор. 18)

ПРОЄКТ РІШЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ

(Продовження. Поч. на стор. 17)

Відповідальні: декани факультетів, завідувачі кафедр.

Термін виконання: до 01.09.2022р.

11. Завідувачам кафедр проводити регулярний контроль ведення викладачами документації відповідно до вимог ISO 9001:2015.

Відповідальні: завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом навчального року.

12. Завідувачам кафедр забезпечити відповідність науково-педагогічних працівників не менше п'яти видам і результатам професійної діяльності за спеціальностями, які застосовуються до визнання кваліфікації відповідно до «Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24.05.2021 року № 365.

Відповідальні: завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом навчального року.

13. Оновити модуль електронної передачі результатів складання екзаменаційної сесії з кафедр та центру незалежного тестування в систему АСУ.

Відповідальні: керівник відділу інформаційних технологій, начальник навчального відділу.

Термін виконання: до 1.12. 2022 р.

14. Доукомплектувати кафедри необхідною навчальною апаратурою та обладнанням, наочностями. Забезпечити проведення освітнього процесу розхідними матеріалами відповідно до поданих кафедрами заявок.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи.

Термін виконання: протягом навчального року.

15. Ширше використовувати під час ОСКІ та атестації випускників стандартизованих пацієнтів. На практичних заняттях з базових клінічних дисциплін відпрацьовувати алгоритми виконання практичних навичок роботи в команді та командній взаємодії.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом навчального року.

16. Розробити та впровадити в навчальну програму з клінічних дисциплін розділи з комунікативної компетентності, міжособистісної комунікації та командної взаємодії.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом навчального року.

17. Збільшити кількість навчальних тренінгів на рівні кафедр, тематичних консультацій та ректорських контрольних робіт у центрі незалежного тестування знань студентів при підготовці студентів до складання ЄДКІ, Крок- Б, Крок-3.

Відповідальні: декани факультетів.

Термін виконання: протягом навчального року.

18. У зв'язку з введенням в дію нових примірних навчальних програм за спеціальностями підготовки в інтернатурі відповідно до наказу МОЗ України від 22.06.2021 року №1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру» кафедрам факультету післядипломної ос-

віти розробити робочі навчальні програми з врахуванням «Норм часу обліку педагогічного навантаження Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»

Відповідальні: декан факультету післядипломної освіти, завідувачі кафедр.

Термін виконання: до 01.10.2022 року.

19. Розпочати підготовку в інтернатурі на базі факультету післядипломної освіти за спеціальностями «Лабораторна діагностика, вірусологія, мікробіологія», «Фізична та реабілітаційна медицина».

Відповідальні: декан факультету післядипломної освіти, завідувачі кафедр.

Термін виконання: до 01.09.2023 року.

20. Для покращення англійської мови викладачами, які мають міжнародні сертифікати володіння англійською мовою не нижче B2. Збільшити в університеті на 10 % кількість сертифікованих на рівні B2 викладачів.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи.

Термін виконання: протягом навчального року.

21. Кафедрам університету підвищити видавничу діяльність шляхом написання підручників і навчальних посібників, участі в авторських колективах з написання національних підручників, перекладу іноземних підручників українською мовою.

Відповідальні: декани факультетів, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом навчального року.

22. Відділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти забезпечити дотримання науково-педагогічними та педагогічними працівниками університету графіку проходження курсів підвищення кваліфікації з актуальних питань педагогіки та професійної підготовки.

Відповідальні: керівник відділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Термін виконання: протягом навчального року.

23. Забезпечити подальше зростання показників цитованості та зростання h-індексу університету у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science, шляхом кооперування з науковцями зарубіжних університетів, стимулювання публікаційної активності науково-педагогічних працівників та аспірантів, подання наукових публікацій у рейтингові видання з високим імпаکت-фактором.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, директори ННІ, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом року.

24. З метою пошуку грантових програм в Україні та за кордоном, доведення цієї інформації до науковців університету, допомоги в написанні та супроводі грантів створити в ТНМУ відділ менеджменту наукових проєктів та укомплектувати його фахівцями з досвідом роботи за цими напрямками.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, відділ кадрів, планово-фінансовий відділ.

Термін виконання: до 30.09.2022 року.

25. Продовжувати реалізацію наукових проєктів з дослідження проблем регенеративної медицини, використовуючи

можливості відділу клітинних культур міжкафедральної навчально-дослідної лабораторії.

Відповідальні: завідувач лабораторії.

Термін виконання: протягом року.

26. На базі відділу з проведення імуногістохімічних досліджень забезпечити виконання морфологічних та імуногістохімічних досліджень для науковців ТНМУ та інших закладів вищої освіти, розробивши маршрутні карти.

Відповідальні: керівник лабораторії, директор ННІ морфології, завідувачі кафедр ННІ морфології.

Термін виконання: протягом року.

27. Зобов'язати наукові колективи кафедр і наукових лабораторій брати участь у конкурсах щодо виконання державних і міжнародних наукових програм для отримання грантів, що забезпечуються цільовим фінансуванням, а також пошуку наукових проєктів, що виконуються на госпдоговорних засадах. Активно використовувати можливості Національного фонду наукових досліджень для забезпечення фінансування наукових проєктів.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, директори ННІ, завідувачі кафедр, завідувачі наукових лабораторій.

Термін виконання: протягом року.

28. Науковцям і науковим колективам, які подають запити для участі в конкурсі наукових проєктів, що забезпечуються держбюджетним фінансуванням, забезпечити їх належну підготовку з обґрунтуванням актуальності, наукової новизни та очікуваної практичної цінності проєкту, а також відповідними експертними висновками щодо їх актуальності та наукової цінності.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, керівники НДР, завідувачі наукових лабораторій.

Термін виконання: протягом року.

29. Забезпечити формування міжнародних дослідницьких колективів, проведення стажування в закордонних наукових центрах з метою виконання спільних наукових досліджень і підготовки спільних публікацій результатів цих досліджень у провідних закордонних журналах.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, директори ННІ, завідувачі кафедр, завідувачі наукових лабораторій.

Термін виконання: протягом року.

30. Здійснювати стимулювання науковців університету та наукових колективів, які мають високі показники індексу Гірша (h-індекс), забезпечують високий рівень наукових досліджень і конкурентоспроможних розробок фундаментального та прикладного характеру.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи

Термін виконання: протягом року.

31. Забезпечити процедуру оголошення, розгляду та нагородження науковців університету премією імені Івана Горбачевського згідно з оприлюдненим Положенням.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи

Термін виконання: квітень 2023 р.

32. Науковому відділу здійснювати контроль ефективності винахідницької роботи науковців університету. Звертати увагу винахідників на пріоритетність розробок

інноваційних проєктів і необхідність першочергового патентування речовин і моделей (зразків продукції та апаратури). При підписанні контрактів з викладачами рекомендувати у розділі «Наукова робота» планувати отримання патентів.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, керівник патентно-інформаційного відділу.

Термін виконання: протягом року.

33. Забезпечити постійне оприлюднення результатів науково-дослідної роботи та науково-технологічних розробок викладачів у засобах масової інформації, конференціях, симпозіумах, семінарах регіонального, загальнодержавного та міжнародного рівнів.

Відповідальні: керівники НДР, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом року.

34. Забезпечити більш широке використання платформи Open Conference System для планування й проведення науково-практичних конференцій та інших наукових форумів, розміщення матеріалів наукових форумів.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, керівник відділу наукових форумів, директори ННІ, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом року.

35. З метою полегшення доступу студентів і викладачів до інтернет-ресурсів університету, продовжити роботу над вдосконаленням мобільного додатку «ТНМУ у смартфоні» для мобільних пристроїв, що працюють на платформах Android та iOS.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, керівник відділу інформаційних технологій.

Термін виконання: протягом року.

36. Продовжувати роботу з доукомплектування бібліотечного фонду університету новітньою літературою відповідно до нормативних вимог щодо забезпечення навчального процесу, а також наукових напрямків університету.

Завершити модернізацію інтерфейсу репозитарію університету і наповнювати його необхідним контентом.

Відповідальні: директор бібліотеки, помічник ректора з видавничої діяльності, вчені секретарі спеціалізованих вчених рад, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом року.

37. Забезпечити активну участь студентів у програмах «Студентська наука та профорієнтаційне навчання» та «Студент — майбутній фахівець високого рівня кваліфікації», в роботі наукового товариства студентів університету та щорічного Міжнародного медичного конгресу студентів і молодих учених.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, голова ради НТС.

Термін виконання: протягом року.

38. Забезпечити активну співпрацю студентів і науково-педагогічного складу ТНМУ в Асоціації регіональної співпраці з питань здоров'я, науки та технологій (The Association for Regional Cooperation in the fields of Health, Science and Technology — RECOOP HST Association). Брати участь у заходах і конференціях в рамках Асоціації — для студентів, молодих і досвідчених науковців. Активно формувати наукові колективи та подавати аплікації на гранти.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, керівник наукового відділу, голова ради НТС, керівники та консультанти дисертаційних робіт, завідувачі кафедр, викладачі ТНМУ.

Термін виконання: протягом року

(Продовження на стор. 19)

..... ДО КОНФЕРЕНЦІЇ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ ●

ПРОЄКТ РІШЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ

(Закінчення. Поч. на стор. 17-18)

39. Стимулювати активні пошуки та подачу аплікацій на зовнішнє фінансування науково-дослідних робіт (гранти Горизонт-Європа, Вишеградської четвірки та інших)

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з наукової роботи, керівник наукового відділу, керівник відділу грантових досліджень, керівники та консультанти дисертаційних робіт, завідувачі кафедр, викладачі ТНМУ.

Термін виконання: протягом року.

40. З метою збільшення академічної мобільності студентів і викладачів університету розширити коло університетів-партнерів з провідними науковими та освітніми закладами інших країн. Ширше залучати викладачів університету до читання лекцій та стажувань у закордонних навчальних закладах. Запровадити заходи стимулювального характеру щодо участі студентів у міжнародних студентських наукових конференціях.

Відповідальні: керівник відділу міжнародних зв'язків, декани факультетів, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом навчального року.

41. Збільшити участь студентів і викладачів у програмах міжнародного обміну Erasmus +, Erasmus + Staff Mobility for teaching.

Відповідальні: відділ міжнародних зв'язків.

Термін виконання: протягом навчального року.

42. Збільшити участь науково-педагогічних працівників університету в міжнародних грантових конкурсах з актуальних проблем медичної науки та освіти.

Відповідальні: відділ міжнародних зв'язків, декани факультетів, завідувачі кафедр.

Термін виконання: протягом навчального року.

43. Регулярно поновлювати угоди про співпрацю з клінічними лікувально-профі-

лактичними закладами, які є базами клінічних кафедр університету, та укласти нові угоди про співпрацю.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та лікувальної роботи, проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та соціальних питань, юридичний відділ університету.

Термін виконання: протягом року відповідно до термінів дії угод про співпрацю.

44. Розвивати нові форми співпраці із центрами екстреної та невідкладної медичної допомоги областей України за програмою проходження курсів спеціалізації на базі Emergency Department симуляційного центру університету.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та лікувальної роботи, керівник центру симуляційного навчання.

Термін виконання: протягом навчального року.

45. Для покращення лікувальної роботи клінічних кафедр продовжувати закупівлю навчально-лікувально-діагностичного обладнання згідно з вимогами кафедр.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та лікувальної роботи, начальник відділу державних закупівель.

Термін виконання: протягом навчального року.

46. Продовжувати шефську роботу з релігійною організацією «Жіночий монастир служебниць Господа і Діви Марії з Матара ТЗА УГКЦ», з Новосільським обласним спеціальним навчально-виховним комплексом та з Чортківською благодійною організацією «Дім милосердя» шляхом проведення медичних оглядів і консультацій вузькими спеціалістами на базі благодійної організації, Тернопільської обласної клінічної дитячої лікарні та стоматологічного відділу університетської клініки.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та лікувальної роботи, завідувачі кафедр педіатричного профілю, керівник центру патріотично-виховної роботи.

Термін виконання: протягом року.

47. Розширити можливості центру симуляційного навчання університету шляхом створення кабінетів реанімації, акушерства та гінекології, ЛОР, офтальмології та педіатрії.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та лікувальної роботи, керівник симуляційного центру.

Термін виконання: протягом року

48. Провести Всеукраїнську олімпіаду із симуляційного навчання «Екстрена та невідкладна допомога».

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та лікувальної роботи, керівник симуляційного центру.

Термін виконання: протягом року

49. Провести Всеукраїнську навчально-методичну конференцію із симуляційного навчання.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та лікувальної роботи, керівник центру симуляційного навчання.

Термін виконання: протягом року

50. Забезпечити організацію та проведення заходів, спрямованих на національно-патріотичне, інтелектуально-духовне, громадянсько-правове та морально-естетичне виховання студентів. Активізувати роботу щодо пропаганди здорового способу життя, волонтерської та добродійної діяльності серед студентів.

Відповідальні: керівник центру виховної роботи, завідувачі кафедр, куратори груп.

Термін виконання: протягом навчального року.

51. Організувати широку профорієнтаційну роботу для виконання плану прийому на 2022-2023 навчальний рік. Провести профорієнтаційну роботу в усіх

медичних коледжах Тернопільської, Рівненської, Волинської, Хмельницької та Житомирської областей щодо вступу до університету.

Відповідальні: відповідальний секретар приймальної комісії, директори ННІ, завідувачі кафедр.

Термін виконання: до 1.07. 2023 року.

52. Забезпечити максимальне збереження контингенту іноземних студентів. Організувати широку профорієнтаційну роботу щодо набору іноземних студентів.

Відповідальні: декан факультету іноземних студентів, приймальна комісія

Термін виконання: до 1.10. 2022 року.

53. Здійснити заходи з підготовки навчальних корпусів і гуртожитків університету до опалювального сезону 2022-2023 навчального року.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 19.09.2022 року.

54. Впровадити заходи зі скорочення витрат енергопостачання корпусів і гуртожитків університету. Провести роз'яснювальну роботу серед студентів з питань економії енергоносіїв, провести черговий облік електроприладів із записом в угоді про поселення.

Відповідальні: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 19.09. 2022 року.

55. Завершити виконання поточних ремонтних робіт у навчальних корпусах і гуртожитках університету.

Відповідальний: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 31.08.2022 року.

56. Завершити згідно з додатковою угодою реконструкцію навчального корпусу №10 університету в м. Тернополі за адресою вул. Олени Теліги, 7.

Відповідальний: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 31.05.2023 року.

57. Провести капітальний ремонт приміщень навчального корпусу № 6 університету за адресою вул. Олени Теліги, 3.

Відповідальний: проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та соціальних питань.

Термін виконання: до 31.05.2023 року.

ЮВІЛЕЙ

7 серпня відзначила ювілейний день народження ветеран ТНМУ Софія Володимирівна КРОХМАЛЮК

Вельмишановна Софіє Володимирівно! Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення медичного училища, роботи медсестрою, згодом – здобуття вищої біологічної освіти у Львівському державному університеті імені Івана Франка у стінах Тернопільського національного медичного університету Ви успішно пройшли 24-літній трудовий шлях старшої лаборантки кафедри педіатрії факультету післядипломної освіти, виконували одну з найважливіших ділянок роботи – лабораторне та організаційне забезпечення навчального й наукового процесу.

Ректорат, профком і весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас за багаторічну невтомну

працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Ваша професійна діяльність відзначена медаллю «Ветеран праці», подяками ректора університету.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення роботи добро заслужують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Софіє Володимирівно, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, душевного спокою, людського тепла, добробуту, благополуччя й затишку, щасливого довголіття.

Хай здоров'я, щастя і достаток Сиплються, як липи цвіт, Хай малює доля з буднів свято, А Господь дарує ще багато літ!

Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

13 серпня відзначила ювілейний день народження асистентка кафедри функціональної та лабораторної діагностики ТНМУ Іза Антонівна МАРТИНЮК

Вельмишановна Ізо Антонівно! Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення біологічного факультету Тернопільського педагогічного інституту, 35 років роботи за фахом у стінах Тернопільського національного медичного університету Ви успішно пройшли 12-літній трудовий шлях: спочатку асистентки кафедри медичної біохімії, згодом майже впродовж трьох років очолювали міжкафедральну науково-клінічну лабораторію, організаційно забезпечували зразкове функціонування цієї бази наукового та навчального процесу, а останніми роками – асистентки кафедри функціональної і лабораторної діагностики.

Ректорат, профком і весь колектив уні-

верситету глибоко поважають і щиро шанують Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, інтелігентність, уважне ставлення до людей, прагнення роботи добро заслужують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Ізо Антонівно, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових здобутків у Вашій благородній діяльності, душевного спокою, людського тепла, добробуту, благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Зичимо в здоров'ї вік довгий прожити, Щоб усіх на сторіччя могли запросити, Щоб у мирному небі Вам сонце всміхалося,

А всі Ваші мрії та плани збувалися.
Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

АРСЕН ПОЛЯКОВ: «МРІЮ СТАТИ ВПРАВНИМ ХІРУРГОМ І ПРАЦЮВАТИ В РІДНІЙ БУЧІ»

Студент четвертого курсу медичного факультету Арсен Поляков зізнається, що був надзвичайно вражений тим, як сильно об'єднав наш університет у перші місяці повномасштабного вторгнення волонтерський рух, практично стерши субординацію між викладачами та студентами. Арсен долучився до воєнного волонтерства відразу. Особливо хотів допомогти мешканцям Бучі – його рідного міста, що одним з перших потерпіло від російського звірства. На щастя, самого Арсена жажлива новина про війну застала в Тернополі, втім, ранок 24 лютого він пам'ятає до найдрібніших деталей.

— Звістка про повномасштабне вторгнення застала мене в університетському гуртожитку близько 5-ої години ранку. Я почув, що в коридорах почалася суєта, гамір, від цього й прокинувся, — пригадує Арсен Поляков. — Усе відразу зрозумів, адже напружена обстановка в країні вже тривала не один день. Якомога швидше хотів дізнатися подробиці. Коли прочитав, що висадка десанту відбулася в Гостомелі, де й відразу розпочалися активні бойові дії, негайно почав телефонувати друзям у Бучу. Адже Гостомель — сусіднє з Бучею місто й було очевидно, що найближчими днями на нього чекатиме таке ж жахіття. Уявляєте, дехто з друзів мені спочатку навіть не повірив, хтось навіть сказав: «Дай поспати, рано це». Та згодом збагнули, що все це надто серйозно, й почали ворухитися.

Місто Буча потрапило під окупацію 1 березня. На мою думку, від 24 лютого було достатньо часу, щоб з'ясувати, що відбувається, та виїхати з міста, але все одно багато людей залишилися вдома. Розумію, що зробити такий складний вибір кожного змусили власні обставини, але все-таки це було дуже ризиковано. Багато людей сподівалися на те, що ось зараз усе закінчиться, до нашого міста війна не дійде. Почали навіть готуватися, насипати пісок, облаштовувати барикади. Але ж від зброї може захистити лише зброя. Коли Буча опинилася під окупацією, відімкнули всі комунікації — світло, воду, газ. Довго вдома так не просидиш... Тому людям доводилося виходити на вулиці, йти по воду, шукати продукти. Дія багатьох саме цей шлях і став останнім.

— З ваших рідних ніхто не постраждав?

— На щастя, ніхто не постраждав, лише собака. Наша родина — військова. Батько перебував у

зоні бойових дій ще від початку нового року. Мама кілька днів була під окупацією, та коли з'явився мінімальний зелений коридор, їй вдалося вирватися й вона поїхала до Львова. 1 квітня наше місто звільнили, а десь через днів десять мама вже повернулася додому.

— Ваша оселя вціліла?

— У вікна прилетіли кулі, деякі з них повибивало ударною хвилею, двері квартири виламали та винесли золоті речі. Але порівняно — нам дуже пощастило.

— Як Буча оговтується після пережитого?

— Взагалі Буча — дуже гарне місто. І зараз наші міста ни намагаються докласти якомога більше зусиль, щоб зробити його ще кращим, щоб нічого не нагадувало про ті страшні часи. Але все-таки по людях можна помітити, що це наклало відбиток. Навіть дорослі стискаються у себе від звуків грому, голосного удару чи несподіваного гавкату собаки, а що вже казати про дітей. Гадаю, потрібно багато часу, щоб усе це подолати. Та звірства, які тут чинили окупанти над нашими невинними земляками, звичайно, ми не зможемо забути ніколи. Зрештою — не маємо права.

— З одного боку, те, що війна застала вас у Тернополі, дало можливість вам самому почуватися у відносній безпеці, з іншого ж — лише можна уявити, як ви тоді хвилювалися за рідних і друзів. Як вдавалося опанувати собою та не впасти у розпач?

— У перший же день, 24 лютого, ми з одногрупником зібрали ще хлопців і дівчат й усі разом пішли здавати кров. Тобто відразу почали щось робити для інших. Це рятувало. За кілька днів долучилися до волонтерського руху. Звісно, я найбільше хотів підтримати бучанців, які в числі перших прийняли на себе удар рашистської навали. Завдяки підтримці благодійного фонду «Допомога учасникам АТО Тернопілля» вдалося 15 березня зорганізувати допомогу для тероборони міста Буча, в якій було кілька пачок з ліками, перев'язувальні пакети. Ми з друзями збирали їх власноруч. На початку квітня відправили вже масштабнішу гуманітарну допомогу для цивільних.

Так, волонтерство допомагало відволіктися від тривожних думок. Окрім того, усвідомлення, що хтось опинився в значно гіршій ситуації, ніж ти, мотивувало бути ще більш корисним для інших. Приємно вразило, що в той час цілком зникла субординація. Ми всі разом стояли пліч-о-пліч, носили вантажі: за мною

стояв ректор Михайло Михайлович Корда, якому я передавав коробки, за ним — наш декан Петро Григорович Лихацький, далі — мій товариш. Ми усі були рівні: і поважні професори, і студенти.

— Чим є для вас Тернопільський національний медичний університет ім. Івана Горбачевського?

— Альма-матер. Мати-годувальниця — причому в прямому сенсі. Передусім університет дає мені професію, завдяки якій я зможу в майбутньому сам себе

(сміється). Та думки думками, а насправді крок за кроком усе ж намагаєшся йти до своєї мети. Виш, особливо медичний, — це щось кардинально інше, ніж школа. Тут тобі не будуть розжовувати матеріал, просити вчитися. Так, звичайно, тобі дадуть відповіді на твої запитання, та загалом ти ходиш на заняття, щоб тебе оцінили. Саме це мене спочатку дещо шокувало. Взагалі перший курс був для мене трохи стресовим. На момент, коли я вступив, мені було лише 16 років. 500 кілометрів від дому, чуже

ти лише на дорогу, а тут можу за 15 хвилин від гуртожитку дійти до будь-якого корпусу. Для мене це справді круто!

— Знаєте вже, яким саме лікарем хочете стати? Обрали спеціалізацію?

— Мабуть, хірургом. Якого напрямку? Дівчата, які мене оточують, просто вимагають, щоб я став пластичним хірургом, і це не обговорюється (сміється). Якщо ж серйозно, то спочатку, звісно, буде загальна хірургія, а поступово щось вималюється. Розглядаю кардіо- та нейрохірургію. А як складеться у житті? Побачимо.

— Яке ваше улюблене місце відпочинку?

— Люблю бувати за містом, на природі, в лісі, біля озера. Там, де немає звукового наповнення. Я не люблю великі міста, де дуже шумно, безліч людей, багато машин, руху, це мене втомлює. Хочеться трохи зупинитися. Натиснути на паузу й відпочити. Мені іноді потрібно залишитися наодинці, щоб перезавантажитися. Коли трапляються якісь життєві кризи — сили шукаю у собі. Кажу тоді собі, що таке життя, ніхто ж не обіцяв, що буде легко.

— Які прагнення є орієнтиром у вашому житті?

— Самореалізація, незалежність та авторитетність. У чому полягатиме моя авторитетність? Стати вправним хірургом. По-перше, щоб я сам себе поважав, а по-друге... Це чудово, коли люди кажуть про лікаря лише добре, правда ж?

— З яким містом пов'язуєте своє майбутнє?

— Жити та працювати хочу лише в Бучі. Мені дуже подобається це місто. Воно зелене, тихе, не надто велике. Ідеальне для мене! Я його надзвичайно люблю.

— Що могли порадити б своїм молодшим колегам, які за кілька днів стануть студентами та приєднаються до нашої університетської родини?

— Буде важко — це однозначно, особливо спочатку. Тому відразу треба поставити перед собою цілі, визначити пріоритети й прагнути їх досягти. Треба також вчитися бути більш гнучкими, готовими до різних змін, адже нові закони й реформи постійно супроводжують медичну сферу, та не завжди вони є для нас приємними. Втім, головне, щоб була Україна, були ми, тоді й усі виклики поступово подолаємо.

— Що найперше зробіть, коли ми здобудемо нашу перемогу?

— Я тієї ж миті візьму наш прапор і піду гуляти містом — Тернополем чи Бучею, залежно від того, де ця чудова новина мене застане. Буду надзвичайно щасливим!

**Мар'яна ЮХНО-ЛУЧКА.
Світлина
Миколи ВАСИЛЕЧКА**

годувати. І нині також університет дуже допоміг мені матеріально. У перший місяць повномасштабного вторгнення на батьків я сподіватися не міг, тож звернувся до своєї кураторки Марти Ігорівни Руденко. Щиро вдячний їй за підтримку та турботу, а також директору студмістечка Юрію Степановичу Балабану та деканові медичного факультету Петрові Григоровичу Лихацькому. Завдяки їх сприянню мені надали гуманітарну та фінансову допомогу.

— Чому ви обрали саме медичний виш?

— Завжди знав, відчував, що лікувати — моє покликання. Щоправда, в дитинстві мріяв лікувати тварин, та згодом це еволюціонувало до людей. В інших сферах зовсім себе не бачу.

— Коли вже вступили до медвишу, жодного разу не з'являлася думка: навіщо ж я це зробив?

— Ой, стільки разів це було

місто, незнайоме оточення, цілковито нова система навчання, величезні обсяги інформації, різні викладачі для одного предмета. Тут було абсолютно все інше! Треба було звикати й до гуртожитку, до того, що живеш з людьми, яких зовсім не знаєш. Нові знайомства, нові відкриття — так, це переваги, але їх розумієш потім. Спочатку ж справді було складно. Згодом почав освоюватися, знайомитися з різними людьми, одногрупниками, однокурсниками. Доводилося навіть переводитися з однієї групи в іншу, до людей, які мені ближчі, з якими мені приємніше спілкуватися. Мій кругозір у Тернополі, звісно, розширився.

— Вам до вподоби Тернопіль?

— Гарне місто. Мені подобається, що воно невелике, не надто галасливе, не забруднене, на відміну, скажімо, від Києва. Як би я навчався у столиці, то дуже багато часу довелось б витрача-

ПРЕДСТАВНИКИ ТНМУ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ЗУСТРІЧІ ФОНДУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ З МЕДИЧНИМИ ВИЩАМИ

Відбулася зустріч, яку організував Фонд Президента України з підтримки освіти, науки та спорту спільно з Міністерством охорони здоров'я та Cormack Consultancy group. Захід з представниками українських медичних університетів відбулася у змішаному

форматі. Тернопільський національний медичний університет на засіданні в Києві представляли проректор з наукової роботи Іван Кліщ та керівниця відділу менеджменту проєктів Оксана Шевчук.

Cormack Consultancy group з початком повномасштабної війни

росії в Україні за активного сприяння та підтримки Спільки університетів Великобританії зніціював масштабний проєкт Twinning partner – університет-побратим з Великобританії для українських закладів вищої освіти «Єднання університетів».

Тернопільський національний медичний університет імені Івана Горбачевського завдяки цій ініціативі став партнером медичної школи Університету Манчестера та веде активні перемовини про широку співпрацю в галузі освіти, викладання та науки.

Довідково: Медична школа Манчестера – одна з провідних медичних шкіл у Великобританії з чудовими навчальними ресурсами та інноваційним використанням технологій для покращення навчання студентів. Школа пропонує потужну академічну підтримку студентів і викладачів, а також навчання комунікації та

клінічних навичок для студентів-медиків.

Університет Манчестера цього року посів дев'яте місце у світі з майже 1600 міжнародних інституцій з 99 країн у найпрестижнішому рейтингу THEimpactranking.

Під час зустрічі представники медичних університетів поділилися своїм досвідом співпраці з британськими університетами та на-

гальними проблемами вищої медичної освіти в Україні на тлі війни. Порушували питання зі створення та оновлення симуляційних центрів при університетах для практичного навчання, відкриття лабораторій, які дозволяють розвиватися не лише фундаментальній науці, а й в подальшому комерціалізувати дослідження.

Пресслужба ТНМУ

Проректор з наукової роботи ТНМУ Іван КЛІЩ і керівниця відділу менеджменту проєктів Оксана ШЕВЧУК під час зустрічі

НАШ УНІВЕРСИТЕТ – ПЕРШИЙ СЕРЕД МЕДИЧНИХ ВИЩІВ УКРАЇНИ В ЛІТНІЙ ВЕРСІЇ РЕЙТИНГУ WEBOMETRICS

Наприкінці липня було опубліковано нову версію рейтингу Webometrics (Ranking Web of Universities), який відображає діяльність закладів вищої освіти впродовж першого півріччя 2022 року. В ній Тернопільський національний медичний університет імені Івана Горбачевського посів перше місце серед медичних вишів України та десяте – серед 312 українських закладів вищої освіти. Торік ми мали друге місце

серед медичних вишів і двадцять перше – серед українських ЗВО. Загалом представленість у вебпросторі було оцінено понад 30 тисяч вишів світу.

Рейтинг Webometrics укладає з 2004 року одна з найбільших наукових установ Європи – Національна дослідницька рада Іспанії.

Головною метою рейтингу є сприяння академічній присутності в інтернеті, підтримання відкритого доступу для значного збіль-

шення передачі наукових і культурних знань в університетах світу.

За твердженням авторів, рейтинг Webometrics за допомогою незалежних вебіндикаторів та науково обґрунтованої моделі оцінює всі аспекти діяльності вишу: наукову, навчальну, культурну, соціальну, спортивну тощо. Це відрізняє цей рейтинг від інших інтернет-рейтингів.

При визначенні позиції універ-

ситету в рейтингу розробники враховують такі показники:

Excellence (or Scholar) (якість або науковість) – кількість статей науковців, які працюють в університеті, що входять до кращих 10% найбільш цитованих у 26 дисциплінах за розрахунками Scimago за 2013-2017 рр.

Transparency or Openness (прозорість або відкритість) – враховують найцитованіші дослідження. Кількість цитувань від 210 найпопу-

лярніших авторів (без урахування 20 найвідоміших дослідників).

Visibility (видимість) – кількість зовнішніх джерел, які містять зворотні посилання на вебсторінки університету, яка розраховується за допомогою сервісу аналізу зовнішніх посилань Ahrefs.com і системи аналізу посилань для пошукової оптимізації та маркетингу в інтернеті Majestic.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ЦЬОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ В ТНМУ ЗДІЙСНЮВАТИМУТЬ ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У ТРАДИЦІЙНОМУ ФОРМАТІ

Усіх абітурієнтів і студентів цікавить питання організації освітнього процесу цього навчального року в Тернопільському національному медичному університеті імені Івана Горбачевського. Ми не можемо чітко сказати, коли закінчиться війна, але переконані, що Україні потрібні молоді висококваліфіковані фахівці, які візьмуть на себе відповідальність за розбудову країни. Україна, як ніколи, потребує мудрих, освічених, ініціативних фахівців, особливо – в галузях медицини, фармації, стоматології, фізичної терапії та ерготерапії, громадського здоров'я. Віримо, що це мають бути люди, які у своїх діях і прийнятті рішень керуються цінностями та відданістю Батьківщині. Університет є гнучким до розвитку різних варіантів подій, опираючись на кілька сценаріїв у своїй діяльності, та продовжує повноцінне освітнє життя задля кращого виконання місії ТНМУ та цілей. Цього навчального року ми здійснюватимемо освітній процес у традиційному форматі – наживо. Медичні спеціальності передбачають ово-

лодіння практичними навичками та отримання необхідного досвіду за безпосередньої присутності студентів і викладачів. Два попередні роки в умовах пандемії не дали можливості молодим людям здобувати освіту в повному обсязі.

Цього навчального року ТНМУ максимально потурбувався про захист студентів і викладачів – в кожному корпусі є укриття. Всі вони були додатково обладнані, відремонтовані та укріплені, перевірені й затверджені для використання комісією за участі представників ДСНС, які відповідають за цивільний захист населення, фахівців відділу ювенальної превенції ГУНП у Тернопільській області.

У ТНМУ діють три сертифіковані протирадіаційні укриття на вулиці Руська, 12 (морфологічний корпус), майдан Волі, 1 (адміністративний корпус), вулиці Словацького, 2 (біологічний корпус). Є також укриття в інших навчальних корпусах – на вулицях Олени Теліги 3 і 7 (центр симуляційного навчання та стоматологічний факультет), Руська, 36 (фармацевтичний факультет), Коцюбинсько-

го, 3 (ННІ медсестринства), підвальні приміщення в гуртожитках. Навчання в корпусі на вулиці Дорошенка, 8 відбуватиметься в онлайн-режимі. Укриття мають клінічні бази університету, де відбувається практичне навчання студентів.

Усі сховища забезпечені телефонним зв'язком, витяжною вентиляцією, двома входами/виходами, доступом до вбиралень і води, освітленням, вогнегасниками, протипожежною сигналізацією. На входах і виходах встановлені таблички «Напрямки руху». За кожним укриттям закріплені відповідальні особи, а чергові та коменданти пройшли інструктаж щодо дій у випадку сигналу «Повітряна тривога».

На відміну від багатьох закладів освіти в Україні Тернопільський національний медичний університет імені Івана Горбачевського розташований якнайдалі від бойових дій та має нагоду здійснювати навчальний процес у повному обсязі наживо. Ми готові передавати вам свої знання та досвід, адже освіта, як ніколи, на часі.

Пресслужба ТНМУ

ЗАДУШЕВНИЙ КОНЦЕРТ ДЛЯ ЗАХИСНИКІВ УКРАЇНИ

Доброчинний концерт для військових у Микулинецькій обласній фізіотерапевтичній лікарні реабілітації відбувся з ініціативи доцента Тернопільського національного медичного університету Тараса Кадобного, заступника директора Тернопільської обласної філармонії, керівника ансамблю «Збруч»

Тернопільської обласної філармонії подарували чарівні пісні та танці для наших захисників.

До заходу долучилися також студенти волонтерського руху «Misericordia» Марта Струк, Іван Кли- маш, Ілля Сороківський, Мар'яна Крижанівська та Михайло Ярема.

Василя Ірмічука та невролога, кандидата медичних наук Андрія Надкевича.

За підтримки громадської організації «Десантно-козацький рій» та волонтерського центру ТНМУ лікарні передали вітаміни, знеболювальні, милиці й фіксатори для кісток, шини, засоби особистої гігієни та інші лікарські препарати. Артисти

Наприкінці заходу генеральний директор (головний лікар) лікарні Зіновій Ясенюк та воїни подякували організаторам та учасникам концерту за гарний настрій та підтримку.

Марта СТРУК,
студентка
Світлина Яніни ЧАЙКІВСЬКОЇ

ДОЦЕНТКА НАТАЛІЯ ЛІСНИЧУК: «НАЙВАЖЧЕ У ВОЛОНТЕРСЬКІЙ РОБОТІ ТЕ, ЩО ЧАСТИНА КОНТАКТІВ У ТВОЄМУ ТЕЛЕФОНІ ВЖЕ НІКОЛИ НЕ ПІДНІМЕ СЛУХАВКУ У ВІДПОВІДЬ»

Кожного війна застала знеацька та зламала всі плани. Як згадує заступниця ректора ТНМУ з міжнародних зв'язків і керівниця волонтерського центру Наталія Лісничук, що навіть попри всі новини та внутрішнє відчуття неминучості війни, до неї неможливо бути готовим цілковито.

«Мій мозок ніяк не хотів приймати інформацію про те, що розпочалося повномасштабне вторгнення. Це неможливо було логічно пояснити: як у XXI столітті можуть бути війни? Я розуміла, що це сталося, що гинуть люди, але підсвідомо постійно заперечувала цей факт. Не можу згадати, що робила та про що думала 24 лютого, моя свідомість стерла пам'ять про цей день. Пригадую, що прийшла на роботу й думки сновигали короткими уривками: вивезти маму, зателефонувати родичам за кордон, щоб вивезти маленьких онучок... І порожнеча», — ділиться спогадами Наталія Євгенівна.

Уже за тиждень-два з початку війни всі наші партнери з Північної Америки, Польщі, Німеччини, Австрії, Румунії, Великої Британії, Італії, Грузії почали надсилати гуманітарні вантажі. Їхня допомога виявилася рятівним колом, адже відразу ж почали їхати в наше місто багато людей з тих місць, де йшли бойові дії, де сталася окупація. Людям потрібно було дати засоби гігієни, їжу, одяг. Окрім того, волонтерський центр надавав переселенцям постіль, ковдри, подушки, аби люди мали змогу переночувати. Приїхали багато жінок з дітьми, вагітних... До речі, багато хто з них народив уже наступного дня після приїзду, бо ж стрес, дорога, бомбардування й розстріли на їхніх територіях далися взнаки. Ми зустрічали мам з маленькими дітьми, часто це були немовлята. Ми підбирали підгузки, пелюшки, дитяче харчування, бо в матусь зникло молоко від пережитого. Жодна дитина, яка приходила до нас, не пішла назад без усмішки. Це був наш девіз: «Дитина повинна усміхнутися». І нам це вдавалося робити завдяки партнерам, колегам, добровольцям. Коли ми бачили дитячі усмішки, нам ставало трохи легше», — мовить Наталія Лісничук і щиро усміхається від теплих спогадів.

До волонтерського центру ТНМУ щодня приходило майже двісті людей. І так кілька місяців поспіль. Тернопіль прийняло велику кількість мешканців інших регіонів. Наш університет поселив у своїх гуртожитках понад 600 внутрішньо переміщених осіб. Щоденно надходили запити від шкіл, територіальних громад і селищ-

них рад щодо допомоги переміщеним особам. «Ми роздали п'ять тонн якісного одягу для дорослих і дітей. І це було важливо, бо тоді була зима, за кілька днів після початку війни пішов сніг, тому пригодилося все. Було важко, але ми

знали, що це найменше, що можемо зробити, бо ми перебували в зоні спокою, мали можливість ходити на роботу, а наш університет залишався неушкодженим і працював на повну потужність.

Робота волонтерського центру здебільшого розділена на дві великі частини: медична (лікарські засоби та засоби медичного призначення) й, власне, гуманітарна (продукти харчування, дитяче харчування, харчування для військових, одяг, засоби гігієни тощо). До надання гуманітарної допомоги активно за-

Україне» (засновниками є Петро Заньковецький, Михайло Мудрик, Фелікс Станіславський) переказали 85 тисяч доларів США. Потім почали гроші надходити від родини Дейла Шумки (Едмонтон, Канада), Юрія Курашвілі (Нью-Йорк, США), IGeneX Inc., ID-FISH Technology Inc. (Мільпітас, США), наших працівників, священників і багатьох інших», — перелічує пані Наталія.

По суті, є кілька напрямків роботи, яку здійснює ТНМУ від початку війни: допомога ЗСУ, переселенцям, психологічна підтримка внутрішньо переміщених осіб та мешканців міста й області, надання безкоштовних стоматологічних послуг нашим воїнам і переселенцям, навчання основам домедициної допомоги, поселення внутрішньо переміщених осіб, курси з вивчення української мови.

«Багато краян надавали допомогу й навіть не називали власних імен, коментуючи, що це неважливо. Висловлюю велику подяку всім закордонним партнерам — Ренаті Блесі, Стівену Терещенку-Шустеру, німецьким громадам у різних містах, керівництву й викладачам Тбіліської медичної академії, Тімо Ульріхсу, лікарю з Італії Карло Педріні, англійській компанії «Cormack Consultancy group», яка залучила до роботи угорську асоціацію «Asociatia Ruscovan». Завдяки двом останнім ми отримали три тонни дуже потрібних медикаментів, якими забезпечували військовій госпіталі Харкова, Миколаєва, Чернігова, Дніпра, За-

гією, приймав поранених бійців.

Волонтерський центр тримався на самовідданій праці людей. Часто було таке, що не могла відчинити двері квартири, бо руки від перенавантаження трусилися та не потрапляла ключем у замок. Проте було відчуття, що роблю необхідне. Ця діяльність рятувала ментальне здоров'я — було навантаження понад норму, шалена втома й відсутність часу на читання новин. Це допомагало пережити всі ті жахіття. Було таке, що на кілька хвилин від прочитаного зачинялася в робочому кабінеті, плакала, а потім вмигалася холодною водою та йшла далі працювати», — каже Наталія Лісничук і робить паузу.

Після роздумів додає, що війна закінчиться нашою перемогою однозначно, але ще впродовж багатьох років у її голові референном залишаться слова: «Добрый день! Раді вас бачити! Чи є у вас дітки? Скільки людей з вами приїхало? Раді, що ви врятувалися. Ви мама, яка годує?» І це було щиро. Вона пригадує жінку, якій запропонувала останній тюбик зубної пасти. Натомість та пані відповіла: «Дякую, але в нас ще пів тюбика є. Віддайте комусь, кому буде потрібніше та хто цього не має».

«Люди з окупованих територій розповідали, як їх обшукували та переглядали їхні мобільні телефони. Не приведи, Боже, мати таку ситуацію, але якщо б подібне трапилося в моєму житті, то спершу б мені довелося знищити власний телефон, щоб ніхто з ворогів не міг бачити ту кількість фотографій, яку надсилають наші бійці з передової біля наших атаків з наліпкою «Разом до перемоги! Волонтерський центр Тернопільського національного медичного університету» та накладною, яку вони підписують і на звороті додають «Дякую! Слава Україні!». Найприкріше те, що багато контактів, які є в цьому телефоні, більше ніколи не відгукнуться, не візьмуть слухавку. Були ситуації, що я отримувала повідомлення про доправлення вантажу, а через два дні мені казали, що людина, яка надіслала цю інформацію, загинула. І є страх зателефонувати на номери наших захисників, бо невідомо, чи вони живі. Наприклад, бойовий медик Олена з позовним «Мауглі» вже давно не виходить на зв'язок, а так хочеться запитати в неї, чим можемо бути корисні. І ці миті — найважчі, найболючіші. Тому пріоритет номер один у нашій роботі — це наші захисники, бо від них залежить наш спокій та перемога. До слова, я та вся моя родина в Україні й з Україною», — підсумовує Наталія Євгенівна.

Наталія ЛІСНИЧУК

вишукувались у «живий» ланцюжок. Втомилися всі, але ми знали, що це дасть можливість допомогти багатьом.

Уже за тиждень-два з початку війни всі наші партнери з Північної Америки, Польщі, Німеччини, Австрії, Румунії, Великої Британії, Італії, Грузії почали надсилати гуманітарні вантажі.

Їхня допомога виявилася рятівним колом, адже відразу ж почали їхати в наше місто багато людей з тих місць, де йшли бойові дії, де сталася окупація. Людям потрібно було дати засоби гігієни, їжу, одяг. Окрім того, волонтерський центр надавав переселенцям постіль, ковдри, подушки, аби люди мали змогу переночувати. Приїхали багато жінок з дітьми, вагітних... До речі, багато хто з них народив уже наступного дня після приїзду, бо ж стрес, дорога, бомбардування й розстріли на їхніх територіях далися взнаки. Ми зустрічали мам з маленькими дітьми, часто це були немовлята. Ми підбирали підгузки, пелюшки, дитяче харчування, бо в матусь зникло молоко від пережитого. Жодна дитина, яка приходила до нас, не пішла назад без усмішки. Це був наш девіз: «Дитина повинна усміхнутися». І нам це вдавалося робити завдяки партнерам, колегам, добровольцям. Коли ми бачили дитячі усмішки, нам ставало трохи легше», — мовить Наталія Лісничук і щиро усміхається від теплих спогадів.

До волонтерського центру ТНМУ щодня приходило майже двісті людей. І так кілька місяців поспіль. Тернопіль прийняло велику кількість мешканців інших регіонів. Наш університет поселив у своїх гуртожитках понад 600 внутрішньо переміщених осіб. Щоденно надходили запити від шкіл, територіальних громад і селищ-

них рад щодо допомоги переміщеним особам. «Ми роздали п'ять тонн якісного одягу для дорослих і дітей. І це було важливо, бо тоді була зима, за кілька днів після початку війни пішов сніг, тому пригодилося все. Було важко, але ми

знали, що це найменше, що можемо зробити, бо ми перебували в зоні спокою, мали можливість ходити на роботу, а наш університет залишався неушкодженим і працював на повну потужність.

Робота волонтерського центру здебільшого розділена на дві великі частини: медична (лікарські засоби та засоби медичного призначення) й, власне, гуманітарна (продукти харчування, дитяче харчування, харчування для військових, одяг, засоби гігієни тощо). До надання гуманітарної допомоги активно за-

(Зліва направо): **Олександра ОЛЕЩУК, Наталія ЛІСНИЧУК і Марія СТАРЧЕНКО під час роботи у волонтерському центрі ТНМУ**

лучені Юрій Сорока, Марія Старченко, Наталія Саніцька, Зоряна Вівчар, Ірина Іванчук, Святослав Кундеус та інші.

І ось ця робота 30 днів на місяць без відпочинку і перерв, з прийняттям великої кількості людей давала певну емоційну опору й відчуття, що роблю важливу справу. Водночас ми формували довіру у світі завдяки тому, що все обліковували та висвітлювали на сайті, щоб грантодавці бачили, що все надане отримали адресати. У перші дні війни організація «America for

поріжжя. Партнерів багато. Всіх не перелічиш, але вони назавжди в нашій історії на сайті центру й у новинах. Ніхто не забутий.

Коли звільнили Бучу та Ірпінь, ми максимально відправляли гуманітарну допомогу туди. Пригадую, як передавали діткам із сиротинця на Харківщині продукти. Це важко усвідомлювати, що через війну діти не мали що їсти. У пам'яті й відправлення ковдр, пледів, ліків і харчування для онкодиспансеру в Чернігові, який, окрім пацієнтів з онколо-

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА.
Світлина
Миколи ВАСИЛЕЧКА.**

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСВІТЯН У НОВИХ РЕАЛІЯХ

Основна мета, яку ставили перед собою реформатори системи медичної освіти – гармонізувати її з міжнародними освітніми стандартами. Інше питання, чи вдасться досягти цього в непростих умовах нинішнього часу. Ефективною платформою для моніторингу індивідуального професійного розвитку освітян покликаний стати Центр удосконалення педагогічної та фахової майстерності викладачів, започаткований в ТНМУ. Про діяльність та перспективи нового університетського підрозділу – в розмові з його очільницею, доценткою кафедри внутрішньої медицини №2 Софією Гусак.

– Софіє Романівно, новостворений центр, як я зрозуміла, покликаний стати координатором освітніх послуг для викладачів нашого університету?

– Саме так. Його створили напередодні війни за наказом ректора з метою підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників шляхом їхнього особистісного професійного розвитку, професійної компетентності та задля забезпечення якості підготовки здобувачів медичної освіти.

Це фактично структурний підрозділ університетського відділу внутрішнього забезпечення якості освіти. Сенс створення такої структури – дещо розширити обрії педагогічної майстерності викладачів нашого вишу. Запозичити найкращий міжнародний досвід, європейські стандарти якості освіти, а також згуртувати ініціативних й креативних викладачів, аби сприяти їх всебічній підтримці й безперервному професійному розвитку.

Варто зауважити, що центр з'явився завдяки двом проектам, в яких наш університет бере участь. Це українсько-британський та українсько-швейцарський проєкт «Розвиток медичної освіти в Україні». Щодо самої ідеї, то вона зародилася під час тренінгу «Стратегічний розвиток університету та проєктний менеджмент». Учасники тренінгу, викладачі нашого університету – проректор з науково-педагогічної роботи, професор Аркадій Шульгай, голова комісії з визнання результатів підвищення педагогічної кваліфікації, доцент Григорій Загричук, доцентка Оксана Сидоренко, яка є відповідальною в нашому виші за втілення українсько-швейцарського проєкту, доцентка Наталя Галіяш та директорка ННІ медсестринства, професорка Світлана Ястремська побували на

цьому тренінгу 25-27 січня в Одесі. А незадовго відбулася зустріч, на якій ми обговорили потребу такого центру в нашому виші. Ноу-гау підтримав ректор Михайло Михайлович Корда, а 2 лютого був виданий наказ про його створення.

– Оновлена система безперервного професійного розвитку поставила перед викладачами нові вимоги. Тепер кожен самостійно несе відповідальність за своє професійне вдосконалення.

– Те, що викладач відповідальний за самоосвіту, поза сумнівом, надзвичайно прогресивне нововведення. Але якщо за кордоном існують певні об'єднання педагогічних працівників чи самоврядні організації, які пропонують освітні послуги чи курси й мають на це відповідну ліцензію, то в Україні поки що це питання, як мовиться, відкрите. Тому ми й вирішили створити в університеті власний центр, який би став ефективною платформою для індивідуального професійного розвитку викладачів і був осередком творчості, мобільності, дієвої підтримки науково-педагогічних працівників.

Ми так розробили візію центру, щоб викладач став активним учасником освітнього процесу, брав участь у формуванні освітньої стратегії. Зрозуміло, що не завжди викладачі можуть стати для себе коучами, тому завдання таких центрів підтримали їх на цій траєкторії руху, щось підказати, налагодити коучинг, фасилітаторство, менторство, щоб скерувати відповідно до педагогічних потреб. Хочемо створити такий освітній простір, в якому будь-який викладач університету почувався б комфортно. Опанував вміння обирати всі ці активності – тренінги, воркшопи, вебіари, лекції відповідно до своїх запитів і, забезпечуючи в такий спосіб вимоги БПР. Згідно з новими вимогами за п'ять років викладач повинен набрати шість кредитів ЕКТС або 180 годин, але, як це часто трапляється, мінає рік, а жодного кредиту не набрано. Очевидно, через багатофункціональність викладача вищої школи. Тому дуже важливо діяльність вдосконалення своєї педагогічної майстерності (підвищення кваліфікації) розп-

ланувати на роки, а не наздогнати втрачене, дорогою щось напрацьовуючи. Тут центр прийде на допомогу, підкаже якісь свіжі ідеї, аби людина могла ефективно спланувати свою діяльність, а відтак й забезпечила собі ці 180 годин.

– За якими критеріями обиратимете тренерів чи менторів центру та як проляже шлях викладача до нього?

– Викладачеві потрібно звернутися у відділ внутрішнього забезпечення якості освіти, звідки його скерують безпосередньо у центр, де він зможе отримати вичерпну консультацію та необ-

ся на вивченні найкращих зразків міжнародного досвіду. В багатьох країнах створені й успішно функціонують подібні центри – Center for Teaching Excellence («Блискуче навчання» – авт.). Гадаю, найперше що маємо зробити – це ґрунтовно вивчити досвід таких центрів, а вже згодом створити власний простір та умови для надання ефективних освітніх послуг нашим викладачам. Певна річ, будемо займатися доббором і формуванням команди тренерів, лекторів, спікерів відповідно до запиту викладачів.

Узагалі ж кадровий ресурс – це питання не одного дня, тут треба врахувати чимало аспектів, де в пріоритетах буде освітнє лідерство, адміністрування тощо. Скажімо, в планах більш широко застосовувати ресурс все-світньовідомої освітньої платформи «Moodle», яку можна використовувати в дистанційному навчанні, для самоконтролю. Центр координуватиме діяльність ініціативних викладачів відповідно за тими напрямками, які я вже називала. Наразі маємо деякі напрацювання, зокрема, у сфері професійних компетентностей. Знаю, що для багатьох є певні труднощі у формуванні так званого професійного портфоліо. Отож зараз ми саме проводимо роботу з формування професійного портфоліо асистента, завдуча кафедри, професора. Інше питання: чим ці портфоліо наповнити, які вимоги ставить МОН України, як реально набуті ці компетентності та які навчальні платформи для цього можна використати? В цьому напрямку будемо працювати. Поза сумнівом, аби відповідати запиту викладачів, їхньому безперервному професійному розвитку, треба вивчити їхні потреби. Тому плануємо провести анкетування, щоб знати, яких освітніх послуг вони потребують. Наразі працюємо над формуванням та наповненням вебсторінки нашого центру. Сподіваємося розпочати анкетування на початку навчального року та отримати дані, необхідні для складання планів професійного розвитку. Так зможемо врахувати потреби викладачів та їхні запити.

– Чи буде використано у вашому центрі новий метод БПР для педагогів і медичних фахівців – групи рівних від українсько-швейцарського проєкту?

– Безумовно. Цей метод вважається одним з найсучасніших у системі БПР у світі, заснованих на принципі peer to peer – «рівний рівному». Це доволі ефективний формат зустрічі односторонніх, які хочуть покращувати свою викладацьку майстерність. Об'єднуючись у групи рівних, викладачі можуть відверто обговорити актуальні для них питання, обмінятися досвідом, отримати емоційну підтримку, налагодити зв'язки й співпрацю між собою, досягти колективного розв'язання складних завдань. До того ж БПР відбувається на регулярній основі, без відриву від роботи, за тематикою, яку формують самі учасники груп рівних. Це найдоступніший метод безперервного професійного розвитку для науковців і викладачів. Нині його успішно застосовують у Німеччині, Данії, Норвегії, Австрії, Швеції, він є дуже популярним. У Швейцарії, скажімо, відвідини групи рівних є обов'язковою умовою безперервного професійного розвитку. Нашому університету таку можливість надав українсько-швейцарський проєкт «Розвиток медичної освіти в Україні». Діє три групи рівних для педагогів, де фасилітаторами є я та доцентки нашого університету Ірина Боровик, Наталя Галіяш, Оксана Сидоренко. Фасилітатори груп рівних пройшли ґрунтовне навчання й отримали супервізійну підтримку від УШП проєкту «Розвиток медичної освіти в Україні» на всіх етапах впровадження згаданої ініціативи. В червні завершилися зустрічі, а з вересня продовжимо роботу над актуальними темами нашої викладацької діяльності. Скажімо, на попередніх зустрічах ми розглядали кейси з педагогічної практики, наприклад, мали таку актуальну для нашого часу тему «Як працювати викладачеві в умовах невизначеності?». Учасники мали змогу поділитися власним досвідом, вирішенням ситуації та навчальною діяльністю в умовах воєнного стану. Присутні ділилися досвідом, як вони комунікують зі студентами за таких умов, розповідали про власні методи та прийоми перевірки домашнього завдання тощо. Група невелика – 10-12 постійних учасників, які зустрічаються у своєму товаристві щомісяця, й мають можливість у тісному колі обговорити питання, які особливо турбують. Хоча наголосити, що групи є відкриті й приймають усіх, хто бажає.

Отож запрошуємо до нашого центру педагогічної та фахової майстерності викладачів.

Лариса ЛУКАЦУК

Медичні новини зі світу

АЛЬФА, ДЕЛЬТА ТА ОМІКРОН ПЕРЕМАГАЮТЬ У «ГОНЦІ ЗАРАЖЕННЯ»

Люди, інфіковані штамми SARS-CoV-2 Альфа, Дельта та Омикрон, видихають більшу кількість вірусу, ніж ті, хто інфікований іншими штамми. Такий висновок випливає з дослідження, під час якого заражених учасників між неминучим кашлем і чханням просили протягом пів години співати та кричати в конусоподібний апарат. «Це дослідження засвідчило, що всі ці три штами виграли гонку зараження», — каже інженер охорони здоров'я Джон Волкенс. Дослідники виявили, що люди, які заразилися COVID-19 після вакцинації та навіть після бустерної дози, все одно виділяють вірус у повітря.

ЯКІ COVID-БУСТЕРИ ОТРИМАТИ ТА КОЛИ

Вакцини проти COVID-19 наступного покоління вже в дорозі. Але вони прагнуть зайняти своє місце вже за переповненим столом. Поряд зі звичними стандартами — мРНК і білковими вакцинами на основі спайкового білка з предкової версії SARS-CoV-2 з'являються нові штами, зокрема мРНК-вакцини зі спайковими послідовностями як від предкового вірусу, так і від штамму Омикрон. Різноманітність штамів, багато з яких будуть доступні в різний час, змушує людей сумніватися, які вакцини робити та коли. «Це важкі питання, і на них немає правильних відповідей», — каже педіатр Кетрін Едвардс.

ЯК ПОШИРЮЄТЬСЯ МАВПЯЧА ВІСПА? ЩО ЗНАЄМО ДОСІ

У міру того, як кількість випадків мавпячої віспи зростає в усьому світі, дослідники дізнаються більше про те, як поширюється хвороба. Дослідження засвідчують, що повторюваний контакт «шкіра до шкіри» є основним способом передачі. З початку травня мавпяча віспа поширилася у понад 90 країнах і призвела до більш ніж 32 000 випадків інфікування, переважно серед чоловіків, які мають статеві стосунки з чоловіками, особливо тих, хто має кілька сексуальних партнерів. Хоча деякі дослідники припускають, що вірус може поширюватися крапельно-краплинним шляхом або повітряно-крапельним шляхом. Одне дослідження засвідчило, що зразки пошкоджень шкіри, зібрані під час діаг-

ностики, містять набагато більше вірусної ДНК, ніж ті, що беруть з горла. За словами лікаря-інфекціоніста Богхуми Тіганджі, ураження, здається, відносно «кишить вірусом».

ЧИ ВАРТО НАМ ВІДКЛАСТИ ДРУГУ ВАКЦИНУ ВІД COVID-19 ДІТЯМ?

Деякі батьки розглядають можливість відкласти другу дозу вакцини проти COVID-19 своїм дітям, сподіваючись збільшити її ефективність, але це може бути поганою ідеєю. Сполучені Штати Америки та Канада схвалили дві мРНК-вакцини для використання в дітей. Але ці вакцини виявилися менш ефективними проти штамму Омикрон. Попередні дослідження засвідчили, що очікування довше ніж три-чотири тижні, зазвичай рекомендовані між першими двома щепленнями, може зменшити імунітет. Але з новим штамом BA.5, який охопив світ, багато вчених вважають, що краще раніше повністю вакцинувати маленьких дітей. «Ви відкладете щеплення заради теоретичної користі в розпал сплеску, який може завдати реальної шкоди дітям», — каже педіатриня-інфекціоністка Джессіка Сноуден.

ЧОМУ НАПРУЖЕНІ РОЗДУМИ ЗМУШУЮТЬ НАС ВІДЧУВАТИ ВТОМУ

Це не лише у вашій голові: бажання згорнутися калачиком на дивані після дня, проведеного за комп'ютером, може бути фізіологічною реакцією на розумово важку роботу, згідно з дослідженням, яке пов'язує розумову втому зі змінами в метаболізмі мозку. Дослідження засвідчило, що учасники, які витратили понад шість годин, працюючи над виснажливим і розумово важким завданням, мали вищий рівень глутамату — важливої сигнальної молекули в мозку. Занадто багато глутамату може порушити роботу мозку, а період відпочинку може дозволити мозку відновити правильну регуляцію молекули, зазначають автори.

СПАЛАХИ ПОЛІОМІЄЛІТУ ЗМУШУЮТЬ ВЧЕНИХ БУТИ НАПОГОТОВІ

Учені намагаються збагнути, як поліомієліт може поширюватися в штаті Нью-Йорк, Лондоні та Єрусалимі, де цього року поліовірус виявили в зразках стічних вод. Завдяки високим рівням вакцинації наразі було зареєстровано

лише два випадки паралічу, пов'язаного з поліомієлітом, в Єрусалимі — в лютому та в Нью-Йорку — в червні. Усі три регіони активізують зусилля з імунізації, включаючи амбітні зусилля щодо вакцинації всіх дітей віком від одного до дев'яти років у Лондоні. За словами фахівців, ці події — ще одне нагадування про необхідність глобального розуміння громадського здоров'я. «Жодна країна у світі не захищена від наслідків поліомієліту», — каже дослідник глобальної охорони здоров'я Зульф'кар Бхутта. — Це все взаємопов'язано».

ПОХОДЖЕННЯ ПАНДЕМІЇ ПРОСТЕЖУЄТЬСЯ НА РИНКУ УХАНЬ

Три дослідження, одне з яких ще не було рецензовано, розкривають інтригуючі підказки про те, як почалася пандемія COVID-19. У двох звітах спалах зв'язують з величезним ринком, де продавалися живі тварини в Ухані, Китай. Третій вказує на те, що SARS-CoV-2 передавався від тварин — можливо, тих, що продають на ринку, — до людей принаймні двічі в листопаді чи грудні 2019 року. Торішнього травня вірусолог Майкл Воробей, автор двох статей, написав лист, що був опублікований у Science, в якому він та інші дослідники закликали наукове співтовариство зберігати відкритість щодо того, чи виникла пандемія внаслідок лабораторного витоку. Тепер докази підтверджують ідею про те, що походження пандемії пов'язане з дикими тваринами, яких продають як продукти, каже він. «Якщо подивитися на всі докази, стане зрозуміло, що це почалося на ринку», — мовить Майкл Воробей.

У КИТАЇ ІДЕНТИФІКОВАНО НОВИЙ ВІРУС LANGYA

У східному Китаї виявлено новий тваринний вірус, який може заразити людей. Але вчені не надто занепокоєні, тому що вірус не поширюється легко між людьми та не є смертельним. Вірус, названий геніпавірусом Langya (LayV), може викликати респіраторні симптоми, як-от лихоманку, кашель і втому. Він тісно пов'язаний з двома іншими геніпавірусами, які інфікують людей: вірусом Hendra та вірусом Nipah. Дослідники вважають, що LayV переносять землерийки, які могли спорадично з 2018 року передавати вірус людям безпосередньо або через проміжну тварину.

Відповіді у наступному числі газети

СКАНВОРД

2. Сказання давніх скандинавців				3. Пальто, риболовна сітка			
	1. Кільчастий тюлень	13. Столиця Казахстану		4. Частина бухгалтерського балансу	5. Дорощня сумка	6. Форма психічного розладу	
	11. Кільчастий тюлень	12. Бойовий клич		7. Слова до муз. твору	8. Смічкові інструменти		
	17. Водойма			9. Нота	10. Лігак		
19. Дівчина, що навчається у ВНЗ							
24. Штат у США	20. Пробити	21. Опушлена жваба		22. Озеро в Канаді та США	23. 91,44 см		
25. Печатка						26. Сильне збудження	
	28. Брат дружини	29. Лорак			27. Літання тарілка		
					30. Країна в Західній Африці	31. Підвода	
					32. Не проти	33. Бойова граната	34. Мисливська сумка
						36. Місто в Румунії	
						37. Батий	
	38. Риска	39. Кінцівка людини	40. Естонський співак				
41. Київський князь				42. Розбещена розкошами людина			44. Асфальтований шлях
45. Хоткевич	46. Ріка в Південній Азії						
	47. У римлян — Гестія			48. У римлян — Гестія	49. Жіночий одяг в Індії	50. Телевізійна компанія	
					51. Планета		
		52. Шанобливе звертання до українськ					53. Бик
	55. Роговець			56. Хутровий звір	57. Млинці		54. Урочиста обіцянка
	60. Пістолет	61. Телеканал					
65. Професійний посередник	66. Велика миска	67. Укр. письменник	68. Вороб'янин				

—Добірку підготовлено за матеріалами Nature Briefing—

СПІВЧУТТЯ

На 97 році життя відійшов у вічність Почесний громадянин міста Тернополя — архітектор **Арон Давидович Рудяк**, творець Співочого поля (1986 р.) і багатьох споруд в обласному центрі.

Висловлюємо глибокі співчуття завідувачу кафедри медичної фізики діагностичного та лікувального обладнання ТНМУ Юрію Ароновичу Рудяку, родині та близьким і розділяємо з ними біль втрати.

Співробітники кафедри медичної фізики діагностичного та лікувального обладнання ТНМУ

Відповіді на сканворд, вміщений у № 15, 2022 р.

- Кіш.
- Мазепа.
- Булава.
- Море.
- Чайка.
- Уран.
- Аганіт.
- Артерія.
- Курінь.
- Шар.
- Амарант.
- Реле.
- Ура.
- Рак.
- Ада.
- Атлет.
- Неп.
- Літр.
- Ар.
- Тронка.
- Рада.
- Щек.
- Есхіл.
- Хрін.
- Сеул.
- Ікар.
- Ніт.
- Ліга.
- Гол.
- Лі.
- Яремчук.
- Іро.
- Іф.
- Галичина.
- Ротань.
- Янгол.
- Грім.
- Сміх.
- Рев.
- Каас.
- Колір.
- Го.
- Фенікс.
- Етил.
- Мім.
- Азот.
- Кімоно.
- Мі.
- Тиса.
- Че.
- Мер.
- Алла.
- Слава.
- Мох.
- НЗ.
- Ас.
- Су.
- Кличко.
- Клен.
- Рок.
- Каденюк.
- Пастка.
- Аорта.
- Вуаль.
- Кекс.
- «Вир».
- Лот.
- Учта.
- Тло.
- Борсук.
- Ступка.
- Ака.
- НАСА.
- «Рено».
- Урок.
- Скат.
- Сосна.
- Такт.
79. Акт.
- Уступ.
- Неон.
- Дно.
83. Туз.
84. Ге.
85. Як.
86. Копя.
87. Травма.
88. Ом.
89. Па.
90. Ян.
91. За.
92. Довженко.